

**A nemzeti fejlesztési miniszter
.../2016. (....) NFM rendelete**

a légijármű vezetői, a repülőeszköz vezetői, a fedélzeti mérnöki, a fedélzeti navigátori, a repülésüzemi tiszti és az ejtőernyős tevékenységet végző személyek képzéséről, vizsgáztatásáról, engedélyeiről, valamint a képző szervezetek engedélyezéséről

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés *l)* és *w)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 13. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

**ELSŐ RÉSZ
Általános rendelkezések**

1. A rendelet hatálya

1. §

E rendelet hatálya az ultralight repülőgépen, autogiron, siklórepülő eszközön, a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EK tanácsi rendelet, 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2008. február 20-i 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) hatálya alá nem tartozó repülőgépen, helikopteren, vitorlázó-repülőgépen, segédmotoros vitorlázó-repülőgépen, ballonon, léghajón, helyből felszálló repülőgépen légijármű vezetői vagy repülőeszköz vezetői tevékenységet végző személyek, továbbá a fedélzeti mérnöki, a fedélzeti navigátori, a repülésüzemi tiszti, és az ejtőernyős tevékenységet végző személyek képzésére, vizsgáztatására és engedélyeire, a képzést végző szervezetekre, az oktatásban és a vizsgáztatásban résztvevő személyekre, az egyes engedélyek, tanúsítások és bizonyítványok kiadására, valamint a légiközlekedési hatóságra terjed ki.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *autogiro*: a légijárművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 1. pontjában meghatározott fogalom;
2. *ballon*: a polgári légiközlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló, 2011. november 3-i 1178/2011/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1178/2011/EU bizottsági rendelet) I. Mellékletében meghatározott fogalom;
3. *egyedülrepülési idő*: olyan repülési idő, amely alatt a növendék a légijárművön vagy repülőeszközön egyedül tartózkodik;

4. *emberi teljesítőképesség*: az emberi képességeknek és korlátaiknak összessége, amely hatással van a légiközlekedési tevékenységek biztonságára és hatékonyságára;
5. *ejtőernyő*: olyan repülőeszköz, amelynek kormányzása aerodinamikai módon történik, a szárny vagy a kupola alakját az áramlás biztosítja, alkalmas szabadesésben történő nyitásra, vezetője a szárnyon vagy a kupolán több felfüggesztési ponthoz csatlakozik;
6. *fedélzeti mérnök*: a légijármű személyzetének mérnöki feladatokat ellátó tagja, aki a légijármű kormányzásában közvetlenül nem vesz részt;
7. *fedélzeti navigátor*: a légijármű személyzetének navigátori feladatokat ellátó tagja, aki a légijármű kormányzásában közvetlenül nem vesz részt;
8. *helikopter*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
9. *helyből felszálló repülőgép*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
10. *hiba*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
11. *hibakezelés*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
12. *jártassági vizsga*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
13. *jogosítás*: szakszolgálati engedélybe tett, jogosultságot igazoló bejegyzés, amely meghatározza a szakszolgálati engedélyhez kapcsolódó feltételeket, jogosultságokat vagy korlátozásokat;
14. *jóváírás*: korábban megszerzett képesítés, képzettség vagy más, az adott személy által elért eredmény beszámítása;
15. *készségellenőrzés*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
16. *kétkormányos oktatási idő*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
17. *kompetencia felmérés*: az oktatói jogosítás és a vizsgáztatói tanúsítás megszerzéséhez, meghosszabbításához vagy megújításához szükséges gyakorlati vizsga;
18. *lábrol induló sárkányrepülő eszköz*: hajtóművel felszerelt vagy anélküli, kocsiszerkezettel (a továbbiakban: trájk) fel nem szerelt sárkányrepülő eszköz;
19. *légihajó*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
20. *légijármű kategória*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
21. *légijármű típus*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
22. *légijármű vezetői vagy repülőeszköz vezetői tevékenység*: az a tevékenység, amelynek során a légijármű vagy a repülőeszköz vezetője a légijármű vagy a repülőeszköz irányítására vonatkozó repülési feladatot – a megfelelő döntéshozatali képesség és a megtanult elméleti ismeretek következetes használatával, megfelelő jártassággal és felelősségtudattal – végrehajtja;
23. *meghosszabbítás*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
24. *megújítás*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
25. *motoros sárkányrepülő eszköz*: hajtóművel és trájkkal felszerelt sárkányrepülő eszköz;
26. *növendék*: az a végezni kívánt tevékenységnek megfelelő szakszolgálati engedéllyel vagy bizonyítvánnyal még nem rendelkező személy, aki szakszolgálati engedély, jogosítás, tanúsítás vagy bizonyítvány megszerzésére, fenntartására vagy megújítására irányuló képzés alatt áll;
27. *osztályjogosítás*: annak igazolása, hogy a szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok az adott osztályú repülőgépen gyakorolhatók;

28. *parancsnokpilóta*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
29. *pilóta*: a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 71. § 7. pontjában meghatározott légijármű-vezető;
30. *repülési személyzet*: a repülőgép, a helikopter, a vitorlázó-repülőgép, a segédmotoros vitorlázó-repülőgép, a ballon, a léghajó, a helyből felszálló repülőgép, az ultralight repülőgép, az autogiro, a motoros sárkányrepülő eszköz vezetője, a fedélzeti mérnök és a fedélzeti navigátor,
31. *repülésoktató felügyelete*: az a tevékenység, amikor a repülésoktató a növendék oktatása céljából a légijármű vagy a repülőeszköz fedélzetén tartózkodik, vagy a növendék egyedül repülése során a repülés előtti felkészülést felügyeli és a repülés időtartama alatt a növendék repülési tevékenységét a földről figyelemmel kíséri;
32. *repülési idő*: az a teljes időtartam, amely a légijármű vagy a repülőeszköz felszállási céllal történő megmozdulásakor kezdődik és a repülés befejezése után a légijármű vagy repülőeszköz végleges megállásáig tart;
33. *repülésre veszélyes helyzet*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
34. *repülésre veszélyes helyzet kezelése*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
35. *repülésszimulációs oktatóeszköz*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet VI. Melléklet ARA.GEN.105 pont 7. alpontjában meghatározott fogalom;
36. *repülőeszköz*: a légijárművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 19. pontjában meghatározott fogalom;
37. *repülőgép*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
38. *repülőgép osztály*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
39. *sárkányrepülő eszköz*: légijárművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 21. pontjában meghatározott fogalom;
40. *segédmotoros vitorlázó-repülőgép*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
41. *siklóernyő*: légijárművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 24. pontjában meghatározott fogalom;
42. *siklórepülő eszköz*: légijárművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 25. pontjában meghatározott fogalom;
43. *szakszolgálat ellátására hátrányosan ható szer*: szeszes ital, kábítószer vagy pszichotróp anyag;
44. *szakszolgálati engedély felfüggesztése*: a szakszolgálati engedéllyel rendelkező a szakszolgálati engedélyéhez kapcsolódó jogosultságokat a légiközlekedési hatóság által meghatározott feltételek teljesüléséig nem gyakorolhatja;
45. *típusjogosítás*: annak igazolása, hogy a szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok az adott típusú légijárművön gyakorolhatók;
46. *ultralight repülőgép*: legfeljebb két ülésel rendelkező aerodinamikai kormányzású repülőgép, amelynek átesési sebessége leszálló konfigurációban vagy állandósult repülés közben a leszálló konfigurációban a minimális sebessége nem haladja meg a 35 csomó (65 km/óra) CAS-t (Calibrated Air Speed) és a legnagyobb felszálló tömege nem haladja meg
- a) együléses szárazföldön üzemelő repülőgép esetén a 300 kg-ot, vagy
- b) kétüléses szárazföldön üzemelő repülőgép esetén a 450 kg-ot, vagy
- c) együléses, kétéltű vagy úszótalpas repülőgép esetén a 330 kg-ot, vagy
- d) kétüléses, kétéltű vagy úszótalpas repülőgép esetén a 495 kg-ot, vagy

e) együléses szárazföldön üzemelő, sárkányszerkezetre szerelt ejtőernyős mentőrendszerrel rendelkező repülőgép esetén a 315 kg-ot, vagy

f) kétüléses szárazföldön üzemelő, sárkányszerkezetre szerelt ejtőernyős mentőrendszerrel rendelkező repülőgép esetén a 472,5 kg-ot.

A c) és d) pontban szereplő kétélű repülőgépek legnagyobb felszálló tömege szárazföldön üzemelés esetén nem haladhatja meg az a) és b) pontban meghatározott értéket;

47. *útvonalrepülés*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;

48. *vitórlázó-repülőgép*: a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom.

I. Fejezet

A szakszolgálati tevékenységek és a szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységek végzésének feltételei

3. Általános feltételek

3. §

(1) Fedélzeti mérnöki, fedélzeti navigátori, valamint ultralight repülőgépen, autogiron, motoros sárkányrepülő eszközön, valamint a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó repülőgépen, helikopteren, vitórlázó-repülőgépen, segédmotoros vitórlázó-repülőgépen, ballonon, léghajón, helyből felszálló repülőgépen légijármű vezetői, repülőeszköz vezetői, légijármű oktató vagy repülőeszköz oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) rendelkezik a légiközlekedési hatóság által az adott légijármű vagy repülőeszköz kategóriájának, továbbá a végezni kívánt tevékenység jellegének megfelelő jogosultságokat biztosító, e rendelet szerint kiadott érvényes szakszolgálati engedéllyel és az ahhoz kapcsolódóan előírt érvényes jogosítással,

b) teljesíti a szakszolgálati engedélyének megfelelő folyamatossági követelményeket és

c) rendelkezik a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározott érvényes orvosi minősítéssel.

(2) Repülésüzemi tisztí tevékenységet az a személy végezhet, aki rendelkezik

a) a légiközlekedési hatóság által e rendelet szerint kiadott érvényes repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedéllyel, továbbá az ahhoz kapcsolódóan előírt érvényes jogosítással és

b) a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben előírt érvényes orvosi minősítéssel.

(3) Lábról induló sárkányrepülő eszközön, siklóernyőn és ejtőernyőn oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) e rendelet szerinti képző szervezetnél oktatói képzést végzett, valamint sikeresen teljesítette az oktatói vizsgát,

b) az oktatás végrehajtására rendelkezik az e rendelet szerinti képző szervezet által kiadott oktatói megbízással és

c) rendelkezik a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben előírt érvényes orvosi minősítéssel.

(4) Lábról induló sárkányrepülő eszközön vagy siklóernyőn tandemrepülési, valamint ejtőernyőn tandemugrói tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) e rendelet szerinti képző szervezetnél tandempilóta vagy tandemugró képzést végzett, valamint sikeresen teljesítette a tandempilóta vagy tandemugró vizsgát,

b) rendelkezik a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben előírt érvényes orvosi minősítéssel és

c) ha tandemrepülési vagy tandemugrói tevékenységét nem gazdasági célból végzi, tevékenységét bejelentette a légiközlekedési hatóságnak vagy

d) ha tandemrepülési vagy tandemugrói tevékenységét gazdasági célból végzi, rendelkezik a légiközlekedési hatóság által a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 22. §-a szerint kiadott engedéllyel.

4. §

(1) Növendék egyedül repülési feladatot csak a képző szervezet által kiadott vagy a repülési naplóba bevezetett felhatalmazás birtokában és a repülési feladatnak megfelelő szakszolgálati engedéllyel és oktatói jogosítással vagy oktatói tevékenységre jogosító bizonyítvánnyal rendelkező repülésoktató felügyelete mellett végezhet.

(2) Ultralight repülőgép, autogiro és motoros sárkányrepülő eszköz esetében az első egyedülrepülés előtt a növendéknek be kell töltenie a 16. életévét.

4. Dokumentumok

5. §

(1) A légijármű vezetőjének, a repülőeszköz vezetőjének és a légijármű vagy repülőeszköz vezetői szakszolgálati engedélyt kérelmező növendéknek a repülési idő nyilvántartására – a légiközlekedési hatóság által rendszeresített formában és tartalommal – repülési naplót kell vezetnie.

(2) Az ejtőernyős tevékenységet végző személynek és a növendék ejtőernyősnek az ugrások nyilvántartására – a légiközlekedési hatóság által rendszeresített formában és tartalommal – ugrási naplót kell vezetnie.

6. §

(1) A légijármű vezetőjének, a szakszolgálati engedéllyel vezethető repülőeszköz vezetőjének, a fedélzeti mérnöknek és a fedélzeti navigátornak a szakszolgálati engedélyét, orvosi minősítését, fényképes, személyazonosításra alkalmas igazolványát, külföldi állampolgár esetén úti okmányát és a repülési naplóját a repülés időtartama alatt magánál kell tartania és a helyszínen be kell tudnia mutatni a légiközlekedési hatóság ellenőrzést végző felügyelőjének.

(2) A repülésoktatóval végrehajtott repülés során a szakszolgálati engedéllyel vagy bizonyítvánnyal nem rendelkező növendéknek a fényképes, személyazonosításra alkalmas igazolványát, külföldi állampolgár esetén úti okmányát, a repülési naplóját és minden egyedülrepülése során az orvosi minősítését és a képző szervezet által kiadott felhatalmazását magánál kell tartania és a helyszínen be kell tudnia mutatni a légiközlekedési hatóság ellenőrzést végző felügyelőjének.

(3) A kérelmezettől eltérő típusú szakszolgálati engedéllyel vagy bizonyítvánnyal rendelkező növendéknek minden repülése alkalmával magánál kell tartania és a helyszínen be kell tudnia mutatni a légiközlekedési hatóság ellenőrzést végző felügyelőjének az orvosi minősítését, fényképes, személyazonosításra alkalmas igazolványát, külföldi állampolgár esetén úti okmányát, a repülési naplóját, meglévő szakszolgálati engedélyét vagy bizonyítványát és egyedülrepülés során a képző szervezet által kiadott felhatalmazását.

(4) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatónak, a lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilótának, a siklóernyős oktatónak, a siklóernyős tandempilótának, az ejtőernyős oktatónak és az ejtőernyős tandemugrónak bizonyítványát, orvosi minősítését, fényképes, személyazonosításra alkalmas igazolványát, külföldi állampolgár esetén úti okmányát, továbbá a repülési naplóját vagy az ugrási naplóját legkésőbb 24 órán belül be kell tudnia mutatni a légiközlekedési hatóság ellenőrzést végző felügyelőjének.

(5) A növendék lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatónak, a növendék lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilótának, a növendék siklóernyős oktatónak, a növendék siklóernyős tandempilótának, a növendék ejtőernyős oktatónak és a növendék ejtőernyős tandemugrónak fényképes, személyazonosításra alkalmas igazolványát, külföldi állampolgár esetén úti okmányát és az ugrási naplóját vagy a repülési naplóját, orvosi minősítését és a képző szervezet által kiadott felhatalmazását legkésőbb 24 órán belül be kell tudnia mutatni a légiközlekedési hatóság ellenőrzést végző felügyelőjének.

5. Nyelvismereti kiterjesztés

7. §

(1) A rádió-berendezéssel felszerelt légijármű vagy repülőeszköz vezetőjének, valamint a fedélzeti navigátornak rendelkeznie kell nyelvismereti igazolással abból a nyelvből, amelyen repülés közben a rádiókommunikáció folyik.

(2) A nyelvismereti igazolással rendelkező személy szakszolgálati engedélyébe a légiközlekedési hatóság a nyelvismeretet igazoló bejegyzést tesz (a továbbiakban: nyelvismereti kiterjesztés).

(3) A nyelvismereti képzésre, a nyelvismereti értékelésre és a nyelvismereti kiterjesztés érvényességére a 1178/2011/EU bizottsági rendelet megfelelő rendelkezéseit, valamint az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség által a nyelvismereti értékelésre kiadott útmutató dokumentumokat kell alkalmazni. A nyelvismereti értékelés ezen előírásoknak való megfelelését a légiközlekedési hatóság felügyeli.

MÁSODIK RÉSZ

A szakszolgálati engedélyek, a betétlap és a bejegyezhető jogosítások kiadásának szabályai és megszerzésük feltételei

II. Fejezet

A szakszolgálati engedély, a betétlap és a bejegyezhető jogosítások kiadásának szabályai

6. A szakszolgálati engedélyek típusai és a betétlap

8. §

E rendelet alapján a légiközlekedési hatóság – az adott légijármű kategóriájának vagy a végezni kívánt tevékenységnek megfelelően – a következő szakszolgálati engedélyeket adja ki:

- a) ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély,
- b) autogiro pilóta szakszolgálati engedély,
- c) motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély,
- d) fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély,
- e) fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély és
- f) repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély.

9. §

(1) A 1178/2011/EU bizottsági rendelet szerint kiadott magánpilóta, kereskedelmi pilóta, légitársasági pilóta, vitorlázó-repülőgép pilóta és ballon pilóta szakszolgálati engedély, a kapcsolódó jogosítások és tanúsítások engedélyese – a meglévő jogosultságainak megfelelően – jogosult a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó repülőgépen, helikopteren, helyből felszálló repülőgépen, vitorlázó-repülőgépen, segédmotoros vitorlázó-repülőgépen, ballanon és léghajón a szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás által biztosított jogosultságoknak megfelelő tevékenységet végezni.

(2) A repülőgépre, helikopterre, helyből felszálló repülőgépre és léghajóra érvényes magánpilóta, kereskedelmi pilóta és légitársasági pilóta szakszolgálati engedélyek esetében, a 1178/2011/EU bizottsági rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedéllyel, jogosítással vagy tanúsítással meg nem szerezhető jogosultságok a légiközlekedési hatóság által a 1178/2011/EU bizottsági rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedélyhez kiadott betétlappal és az arra bejegyzett jogosítással gyakorolhatók.

7. A szakszolgálati engedélyekbe és a betétlapra bejegyezhető jogosítások

10. §

(1) Az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyekbe bejegyezhető jogosításokat, az általuk biztosított jogosultságokat és megszerzésük feltételeit e rendelet III-VIII. Fejezetei és az *1-5. melléklet* tartalmazzák a következők szerint:

- a) *1. melléklet*: az ultralight repülőgép pilóta,
- b) *2. melléklet*: az autogiro pilóta,
- c) *3. melléklet*: a motoros sárkányrepülő eszköz,
- d) *4. melléklet*: a fedélzeti mérnök,
- e) *5. melléklet*: a fedélzeti navigátor.

(2) A repülőgépek és helikopterek esetében a *6. mellékletben* meghatározott jogosítások a 9. § (2) bekezdésében meghatározott betétlapra jegyezhetők be a IX. Fejezetben és a *6. mellékletben* meghatározott követelmények teljesítése esetén.

(3) A 9. § (2) bekezdésében meghatározott betétlapra bejegyezhető típusjogosítás megszerzésére a 1178/2011/EK bizottsági rendelet 1. Melléklet H. Alrészében foglalt követelményeket kell megfelelően alkalmazni. A típusjogosítás bejegyzéséhez szükséges képzést e rendelet szerinti képző szervezet tartja.

8. A szakszolgálati engedély és a betétlap kiadása

11. §

(1) A szakszolgálati engedélyt és a betétlapot a légiközlekedési hatóság kérelemre adja ki.

(2) A szakszolgálati engedély, a betétlap, valamint a szakszolgálati engedélybe és a betétlapra bejegyezhető jogosítás kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása iránti kérelmet a

légiközlekedési hatóság által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani, amelynek a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényben foglaltakon túl a következőket kell tartalmaznia:

- a) a kérelmező állampolgársága,
- b) a kérelmező születési helye és ideje,
- c) az e rendeletben előírt képzési és vizsgáztatási feltételek teljesítésére, valamint a meghosszabbítás vagy megújítás feltételeinek teljesülésére vonatkozó információk,
- d) a kérelmező aláírása.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott kérelemhez csatolni kell az e rendelet követelményeinek teljesítését igazoló dokumentumok másolatát.

(4) A szakszolgálati engedély és a betétlap első kiadása esetében a magyar állampolgárságú kérelmezőnek be kell mutatnia személyazonosító igazolványát vagy a személyazonosságát igazoló más okmányát, vagy el kell küldenie másolatát annak kezelésére vonatkozó hozzájáruló nyilatkozatával együtt.

(5) A szakszolgálati engedély és a betétlap első kiadása esetében a nem magyar állampolgárságú kérelmezőnek be kell mutatnia úti okmányát, vagy el kell küldenie úti okmánya másolatát az annak kezelésére vonatkozó hozzájáruló nyilatkozatával együtt.

12. §

(1) Az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyek és a betétlap általános formai követelményeit és kötelező tartalmi elemeit a 7. *melléklet* tartalmazza.

(2) Az elveszett vagy megsemmisült szakszolgálati engedélyt vagy betétlapot a légiközlekedési hatóság kérelemre pótolja. Megrongálódás esetén a szakszolgálati engedélyt vagy a betétlapot a légiközlekedési hatóság kérelemre cseréli.

(3) A légiközlekedési hatóság az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyeket és betétlapokat, a bejegyzett jogosításokat és a nyelvismereti kiterjesztéseket – az Lt. 3/A. § (1) bekezdés a) és b) pontjának megfelelően – nyilvántartja.

(4) A szakszolgálati engedély és a betétlap engedélyesének a nevében, a lakcímében és állampolgárságában bekövetkezett változást 30 napon belül be kell jelentenie a légiközlekedési hatóságnak. Adatváltozás esetén a légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt és a betétlapot cseréli.

9. A szakszolgálati engedély és a betétlap érvényessége, meghosszabbítása és megújítása

13. §

(1) A szakszolgálati engedély vagy a betétlap érvényességét a bejegyzett jogosításra és nyelvismereti kiterjesztésre, valamint az orvosi minősítés érvényessége együttesen határozza meg.

(2) A szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra bejegyzett jogosítás érvényességi idejét az e rendeletben meghatározott érvényességi időtartam figyelembe vételével megállapított hónap végéig kell megadni.

14. §

(1) A szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra bejegyzett jogosítás vagy nyelvismereti kiterjesztés érvényességi idejét a légiközlekedési hatóság kérelemre, e rendeletben meghatározott követelmények teljesülése esetén meghosszabbítja.

(2) A meghosszabbítás iránti kérelmet legalább 30 nappal az érvényességi idő lejárta előtt kell a légiközlekedési hatósághoz benyújtani.

(3) A szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra bejegyzett jogosítás vagy nyelvismereti kiterjesztés meghosszabbítása esetén az újabb érvényességi időtartam kezdőnapja a még érvényes jogosítás vagy nyelvismereti kiterjesztés lejárat napja.

(4) Ha a kérelmet több mint 90 nappal a lejárat dátumot megelőzően nyújtják be, akkor az (5) bekezdéstől eltérően a meghosszabbítás kezdőnapja

a) a meghosszabbított jogosítás vagy kiterjesztés kiadásának napja vagy

b) ha e rendelet a meghosszabbításhoz vizsgát ír elő, akkor a vizsga napja.

(5) A légiközlekedési hatóság a jogosítás érvényességi idejét nem hosszabbítja meg, ha a kérelmező nem rendelkezik a jogosultság gyakorlásához e rendelet által előírt érvényes nyelvismereti kiterjesztéssel vagy orvosi minősítéssel.

15. §

A lejárt jogosítást vagy nyelvismereti kiterjesztést a légiközlekedési hatóság kérelemre megújítja, ha a kérelmező megfelel e rendelet követelményeinek. A jogosítás vagy nyelvismereti kiterjesztés megújítása esetén az újabb érvényességi időtartam kezdőnapja a megújításhoz előírt vizsga napja.

16. §

Ha a szakszolgálati engedély vagy a jogosítás meghosszabbításához e rendelet vizsga vagy kompetencia-felmérés teljesítését írja elő, az a kérelmező, aki szakszolgálati engedélye vagy jogosítása lejárta előtt nem felel meg az előírt vizsgán vagy kompetencia-felmérésen, csak akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye vagy jogosítása által biztosított jogosultságokat, ha a vizsgát vagy kompetencia-felmérést sikeresen teljesítette.

10. A szakszolgálati engedély, a betétlap és a jogosítás felfüggesztése és visszavonása

17. §

(1) A légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt, a betétlapot vagy a jogosítást felfüggeszti, ha

a) az engedélyes akadályozza a légiközlekedési hatóságnak a szakszolgálati vagy oktatói tevékenység ellenőrzésével kapcsolatos eljárását, az ellenőrzés lehetővé tételéig,

b) az engedélyes a szakszolgálati vagy oktatói tevékenység ellátására hátrányosan ható szer hatása alatt vagy a polgári légiközlekedési személyzet egészségügyi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint egészségileg alkalmatlan állapotban lát el szakszolgálati tevékenységet, vagy

c) a légiközlekedési hatóság eljárása során megállapítja, hogy az engedélyes a szakszolgálati vagy oktatói tevékenység ellátása során a légiközlekedési szabályokat súlyosan megszegi és azzal a légiközlekedés biztonságát sérti vagy veszélyezteti.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott esetben – amennyiben a szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra több jogosítás is be van jegyezve és a megállapított eltérés nem jelenti a többi jogosítás gyakorlásához szükséges feltételek nem teljesítését – a légiközlekedési hatóság felfüggesztheti csak a szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra bejegyzett azon jogosítást is, amellyel összefüggésben a légiközlekedési szabályokat az engedélyes megszegte.

(3) Ha a légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt, a betétlapot vagy a jogosítást az (1) bekezdés c) pontja alapján függeszti fel, a határozatban rendelkeznie kell a szakszolgálati engedély, a betétlap vagy a jogosítás visszaadásához szükséges, e rendelettel összhangban lévő képzési vagy vizsgáztatási követelményekről is.

18. §

(1) A légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt, a betétlapot vagy a jogosítást visszavonja, ha

- a) az engedélyes a kérelemben valótlan adatokat jelölt meg,
- b) a 17. § (1) bekezdés b) és c) pontjában foglaltak ismétlődően következnek be,
- c) az engedélyes a tevékenysége során a légiközlekedési szabályokat megszegte és azzal a légiközlekedés biztonságát olyan módon sérti vagy veszélyezteti, amely súlyos repülőesemény bekövetkeztéhez vezet.

(2) A szakszolgálati engedély, a betétlap vagy a jogosítás visszavonását követően új szakszolgálati engedély, betétlap vagy jogosítás kiadása során a kérelmezőnek ismételten teljesítenie kell az e rendelet szerinti követelményeket és a visszavonás előtt szerzett ismeret és tapasztalat nem számítható be az e rendeletben meghatározott ismereti és tapasztalati követelményekbe.

19. §

(1) A 17. § (1) bekezdésében és a 18. § (1) bekezdésében meghatározott esetben a légiközlekedési hatóság intézkedésként a szakszolgálati engedélyt vagy a betétlapot azonnali hatállyal bevonja és a szakszolgálati engedélyt vagy a betétlapot bevonja, amelyről átvételi elismervényt állít ki. Az átvételi elismervénynek tartalmaznia kell a bevonás e rendeletben meghatározott jogalapját.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott bevonás esetén a légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedély vagy a betétlap felfüggesztéséről, visszavonásáról vagy visszaadásáról 5 napon belül dönt.

(3) Ha a szakszolgálati engedély vagy a betétlap felfüggesztése a 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nem érinti a jogosult valamennyi jogosítását, a légiközlekedési hatóság a jogosult részére új, csak a felfüggesztéssel nem érintett jogosítások gyakorlását lehetővé tevő szakszolgálati engedélyt vagy betétlapot állít ki és ad vissza.

11. A szakszolgálati tevékenység folyamatos ellátásának követelményei

20. §

(1) Az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély engedélyese csak akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságokat, ha ultralight repülőgépen az előző 24 hónapban teljesített

- a) legalább 12 óra repülési időt parancsnokpilótaként, amely magában foglal 12 felszállást és 12 leszállást, valamint
- b) legalább egy óra teljes repülési idővel, oktatóval végrehajtott ismeretfrissítő oktatást.

(2) Az ultralight pilóta szakszolgálati engedély érvényességi idején belül éjszakai jogosítással éjszakai repülést az a légijármű-vezető végezhet, aki legalább egy felszállást és egy leszállást végrehajtott éjszaka a repülést megelőző 90 napban.

(3) Az ultralight repülőgép vontató jogosítás jogosultságainak gyakorlása érdekében a jogosítás engedélyesének teljesítenie kell legalább 5 – a jogosításának megfelelő – vontatást az előző 24 hónap során.

(4) Amennyiben az ultralight repülőgép vontató jogosítás engedélyese nem felel meg a (3) bekezdés előírásainak, a jogosítás által biztosított jogosultság ismételt gyakorlása előtt köteles a hátralévő vontatásokat oktatóval vagy oktató felügyelete mellett teljesíteni.

(5) Az autogiro pilóta szakszolgálati engedély engedélyese csak akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságait, ha autogiron az előző 24 hónapban teljesített

a) legalább 12 óra repülési időt parancsnok pilótaként, amely magában foglal 12 felszállást és 12 leszállást, valamint

b) legalább egy óra teljes repülési idővel, oktatóval végrehajtott ismeretfrissítő oktatást.

(6) A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély engedélyese csak akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságokat, ha motoros sárkányrepülő eszközön az előző 24 hónapban teljesített

a) legalább 12 óra repülési időt parancsnok pilótaként, amely magában foglal 12 felszállást és 12 leszállást, és

b) legalább egy óra teljes repülési idővel, oktatóval végrehajtott ismeretfrissítő oktatást.

(7) A fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély érvényességi idején belül fedélzeti mérnöki tevékenységet az a fedélzeti mérnök láthat el, aki a repülést megelőző 90 napban azonos típusú légijárművön legalább három útvonalrepülést hajtott végre.

(8) A fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély érvényességi idején belül fedélzeti navigátori tevékenységet az a fedélzeti navigátor láthat el, aki a repülést megelőző 90 napban azonos típusú légijárművön legalább három útvonalrepülést hajtott végre.

(9) Ha az (1)-(2) és (5)-(8) bekezdésben meghatározott feltételek nem teljesülnek, akkor az engedélyesnek

a) részt kell vennie egy vizsgáztató által végzett készségellenőrzésen vagy

b) teljesítenie kell a hiányzó repült időt, valamint felszállásokat és leszállásokat oktató felügyelete mellett kétkormányos légijárművön vagy egyedülrepülések során.

III. Fejezet

Ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások

12. Az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély engedélyesének jogosultságai

21. §

(1) Az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély (a továbbiakban: ULPL) engedélyesének joga van parancsnok pilótaként tevékenykedni bármely egy- és kétüléses ultralight repülőgépen.

(2) Az ULPL engedélyesének 19. életéve betöltése után joga van kétüléses ultralight repülőgépen a szakszolgálati engedélyébe bejegyzett érvényes jogosításának megfelelő egyéb gazdasági tevékenységet végezni, ha a megelőző 90 napban legalább 3 fel- és leszállást teljesített az adott típusú ultralight repülőgépen.

(3) Az ULPL engedélyesének 19. életéve betöltése után joga van kétüléses ultralight repülőgépen gazdasági célú tevékenységet végezni, ha a szakszolgálati engedélyének kiadását követően legalább 50 óra repülési időt teljesített parancsnok pilótaként ultralight repülőgépen.

(4) Az ULPL engedélyese jogosultságait akkor gyakorolhatja éjszaka, ha rendelkezik éjszakai jogosítással (a továbbiakban: NVFR jogosítás). Az NVFR jogosítás megszerzéséhez teljesíteni kell a 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Melléklet FCL.810 pont a) alpontjában meghatározott követelményeket ultralight repülőgéppel.

13. Az ULPL megszerzésének feltételei

22. §

ULPL-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 17. életévét, sikeresen elvégezte az ULPL megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést és sikeresen letette az ULPL megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

23. §

(1) Az ULPL megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikáknak legalább az *1. mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) Az ULPL megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy az *1. mellékletben* meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely az ULPL engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(3) A jártassági vizsgát a légiközlekedési hatóság által, az *1. mellékletben* meghatározott témakörök figyelembevételével kialakított vizsgaszabályzat szerint kell lefolytatni. A légiközlekedési hatóság a vizsgaszabályzatban meghatározza a vizsga végrehajtására vonatkozó tűréshatárokat is.

14. Az ultralight repülőgép repülésoktatói jogosítás engedélyesének jogosultságai

24. §

Az ultralight repülőgép repülésoktatói jogosítás (a továbbiakban: FI(UL)) engedélyesének joga van a növendék által végrehajtott egyedül-repülést felügyelni, valamint ULPL, FI(UL), ultralight repülőgép vontató jogosítás és ultralight repülőgépre érvényes éjszakai jogosítás kiadása céljából repülésoktatást végrehajtani, amennyiben rendelkezik

a) érvényes ULPL-lel,

b) érvényes FI(UL) jogosítással és

c) a képzési feladatnak megfelelő, érvényes jogosítással.

15. A FI(UL) megszerzésének feltételei

25. §

FI(UL)-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 20. életévét, rendelkezik érvényes ULPL-lel, sikeresen elvégezte a FI(UL) megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, sikeresen teljesítette az FI(UL) megszerzésére irányuló kompetencia felmérést és rendelkezik legalább 200 óra repült idővel ultralight repülőgépen parancsnok pilótaként.

26. §

(1) A FI(UL) megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikáknak legalább az *1. mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A FI(UL) megszerzésére irányuló képzés után a növendéknek kompetencia felmérésen kell részt vennie. A kompetencia felmérésnek legalább az *1. mellékletben* meghatározottakat kell tartalmaznia.

16. A FI(UL) érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

27. §

A FI(UL) a kiadástól számított 3 évig érvényes, érvényességi idejének lejártát követően a jogosításból származó jogosultságok nem gyakorolhatóak.

28. §

(1) Ha a FI(UL) engedélyese a FI (UL) érvényességi idején belül az alábbi három követelményből legalább kettőt teljesít, akkor a légiközlekedési hatóság kérelemre a jogosítást újabb 3 évre kiadja:

- a) legalább 50 órányi repülésoktatást a megfelelő légijármű-kategóriában a jogosítás érvényességi ideje alatt oktatóként,
- b) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, a jogosítás érvényességi ideje alatt,
- c) meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen a jogosítás érvényességi idejének lejártát megelőző 12 hónapon belül.

(2) A FI(UL) engedélyesének legalább minden második meghosszabbítás alkalmával meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen.

29. §

Megújítás esetén a FI(UL) kérelmezőnek

- a) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson és
- b) meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen.

17. Az ultralight repülőgép vontató jogosítás engedélyesének jogosultságai

30. §

(1) Az ultralight repülőgép vontató jogosítás engedélyesének joga van vitorlázó-repülőgépet vontatni, ha rendelkezik érvényes ULPL-lel és vitorlázó-repülőgép vontatására jogosító ultralight repülőgép vontató jogosítással.

(2) Az ultralight repülőgép vontató jogosítás engedélyesének joga van transzparenst vontatni, ha rendelkezik érvényes ULPL-lel és transzparens vontatására jogosító ultralight repülőgép vontató jogosítással.

18. Az ultralight repülőgép vontató jogosítás megszerzésének feltételei

31. §

Az ultralight repülőgép vontató jogosítást az a személy kaphat, aki

- a) rendelkezik érvényes ULPL-lel és
- b) teljesítette az *1. mellékletben* a vitorlázó-repülőgép vagy a transzparens vontatására jogosító vontató jogosítás vonatkozóan meghatározott elméleti és gyakorlati képzést, valamint
- c) teljesített legalább 60 óra repülési időt parancsnokpilótaként, valamint 60 felszállást és leszállást ultralight repülőgépen az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély kiadása után vagy

d) teljesített legalább 100 óra repülési időt parancsnokpilótaként, valamint 200 felszállást és leszállást ultralight repülőgépen az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély kiadása után.

IV. Fejezet

Autogiro pilóta szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások

19. Autogiro pilóta szakszolgálati engedély engedélyesének jogosultságai

32. §

(1) Az autogiro pilóta szakszolgálati engedély (a továbbiakban: AGPL) engedélyesének joga van parancsnok pilótaként tevékenykedni bármely egy- és kétüléses autogiron nappal, látvarepülési szabályok szerint.

(2) Az AGPL engedélyesének 19. életéve betöltése után joga van kétüléses autogiron a szakszolgálati engedélyébe bejegyzett érvényes jogosításának megfelelő egyéb gazdasági tevékenységet végezni, ha a megelőző 90 napban legalább 3 fel- és leszállást teljesített az adott típusú autogiron.

(3) Az AGPL engedélyesének 19. életéve betöltése után joga van kétüléses autogiron gazdasági célú tevékenységet végezni, ha a szakszolgálati engedélyének kiadását követően legalább 50 óra repülési időt teljesített parancsnok pilótaként autogiron.

20. Az AGPL megszerzésének feltételei

33. §

AGPL-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 17. életévét, sikeresen elvégezte az AGPL megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette az AGPL megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

34. §

(1) Az AGPL megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikáknak legalább a 2. *mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) Az AGPL megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy a 2. *mellékletben* meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely az AGPL engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(3) A jártassági vizsgát a légiközlekedési hatóság által, a 2. *mellékletben* meghatározott témakörök figyelembevételével kialakított vizsgaszabályzat szerint kell lefolytatni. A légiközlekedési hatóság a vizsgaszabályzatban meghatározza a vizsga végrehajtására vonatkozó tűréshatárokat is.

21. Az autogiro repülésoktatói jogosítás engedélyesének jogosultságai

35. §

Az autogiro repülésoktatói jogosítás (a továbbiakban: FI(AG)) engedélyesének joga van a növendék által végrehajtott egyedül-repülést felügyelni, valamint AGPL és FI(AG) kiadása céljából repülésoktatást végrehajtani, amennyiben rendelkezik érvényes AGPL-lel és érvényes FI(AG) jogosítással.

22. A FI(AG) megszerzésének feltételei

36. §

FI(AG)-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 20. életévét, rendelkezik érvényes AGPL-lel, sikeresen elvégezte a FI(AG) megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, sikeresen teljesítette a FI (AG) megszerzésére irányuló kompetencia felmérést és rendelkezik legalább 200 óra repült idővel autogiron parancsnok pilótaként.

37. §

(1) A FI(AG) megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikáknak legalább a 2. *mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A FI(AG) megszerzésére irányuló képzés után a növendéknek kompetencia felmérésen kell részt vennie. A kompetencia felmérésnek legalább a 2. *mellékletben* meghatározottakat kell tartalmaznia.

23. A FI(AG) érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

38. §

A FI(AG) a kiadástól számított 3 évig érvényes, érvényességi idejének lejártát követően a jogosításból származó jogosultságok nem gyakorolhatóak.

39. §

(1) Ha a FI(AG) engedélyese a FI (AG) érvényességi idején belül az alábbi három követelményből legalább kettőt teljesít, akkor a légiközlekedési hatóság kérelemre a jogosítást újabb 3 évre kiadja:

- a) legalább 50 órányi repülésoktatást a megfelelő légijármű-kategóriában a jogosítás érvényességi ideje alatt oktatóként,
- b) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, a jogosítás érvényességi ideje alatt,
- c) meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen a jogosítás érvényességi idejének lejártát megelőző 12 hónapon belül.

(2) A FI(AG) engedélyesének legalább minden második meghosszabbítás alkalmával meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen.

40. §

Megújítás esetén a FI(AG) kérelmezőjének

- a) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson és
- b) meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen.

V. Fejezet

Motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások

24. A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély engedélyesének jogosultságai

41. §

(1) A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély engedélyesének joga van motoros sárkányrepülő eszköz vezetői tevékenységet végezni nappal, látvarepülési szabályok szerint, nem gazdasági célú repülés során. E tevékenységéért díjazásban nem részesíthető.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély engedélyese 10 óra motoros sárkányrepülő eszköz parancsnok pilótaként teljesített repülési idő után utast szállíthat olyan repülés során, amely esetében az indulási repülőtér megegyezik az érkezési repülőtérrel. Ezért a tevékenységéért díjazásban részesíthető.

25. A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésének feltételei

42. §

Motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedélyt az a személy kaphat, aki betöltötte 16. életévét, sikeresen elvégezte a motoros sárkányrepülő szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

43. §

(1) A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikáknak legalább a 3. *mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy a 3. *mellékletben* meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(3) A jártassági vizsgát a légiközlekedési hatóság által, a 3. *mellékletben* meghatározott témakörök figyelembevételével kialakított vizsgaszabályzat szerint kell lefolytatni. A légiközlekedési hatóság a vizsgaszabályzatban meghatározza a vizsga végrehajtására vonatkozó tűréshatárokat is.

26. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás engedélyesének jogosultságai

44. §

A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás engedélyesének joga van a növendék által végrehajtott egyedül-repülést felügyelni, valamint motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély és motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítás kiadása céljából repülésoktatást végrehajtani, amennyiben rendelkezik érvényes motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel és érvényes motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítással.

27. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésének feltételei

45. §

Motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítást az a személy kaphat, aki betöltötte 20. életévét, rendelkezik érvényes motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel,

sikeresen elvégezte a motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, sikeresen teljesítette a motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló kompetencia felmérést és rendelkezik legalább 150 óra repülési idővel motoros sárkányrepülő eszközön parancsnok pilótaként.

46. §

(1) A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikáknak legalább a *3. mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló képzés után a növendéknek kompetencia felmérésen kell részt vennie. A kompetencia felmérésnek legalább a *3. mellékletben* meghatározottakat kell tartalmaznia.

28. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

47. §

A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás a kiadástól számított 3 évig érvényes, érvényességi idejének lejártát követően a jogosításból származó jogosultságok nem gyakorolhatóak.

48. §

(1) Ha a motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás engedélyese a jogosítás érvényességi idején belül az alábbi három követelményből kettőt teljesít, akkor a légiközlekedési hatóság kérelemre a jogosítást újabb 3 évre kiadja:

- a) legalább 50 órányi repülésoktatást motoros sárkányrepülő eszközön a jogosítás érvényességi ideje alatt oktatóként,
- b) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, a jogosítás érvényességi ideje alatt,
- c) meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen a jogosítás érvényességi idejének lejártát megelőző 12 hónapon belül.

(2) A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás engedélyesének legalább minden második meghosszabbítás alkalmával meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen.

49. §

Megújítás esetén a motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítás kérelmezőjének

- a) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson és
- b) meg kell felelnie egy kompetencia-felmérésen.

VI. Fejezet

Fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély és a szakszolgálati engedélybe bejegyezhető jogosítások

29. A fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély engedélyesének jogosultságai

50. §

(1) A fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély (a továbbiakban: F/E) engedélyesének joga van fedélzeti mérnökként tevékenykedni bármely olyan típusú légijárművön, amelyre érvényes típusjogosítással rendelkezik. A szakszolgálati engedélybe legfeljebb 2 érvényes típusjogosítást lehet bejegyezni.

(2) Az F/E első megszerzésekor azt a típusjogosítást kell bejegyezni a szakszolgálati engedélybe, amellyel a jártassági vizsga teljesítve lett.

30. Az F/E megszerzésének feltételei

51. §

F/E-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 18. életévét, legalább középfokú műszaki iskolai végzettséggel rendelkezik, sikeresen elvégezte az F/E megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette az F/E megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

52. §

(1) Az F/E megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját a *4. mellékletben* meghatározott témakörök alapján a légiközlekedési hatóság adja ki.

(2) Az F/E megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a *4. mellékletben* meghatározottakat kell teljesíteni. A gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és légiközlekedési hatóság hagyja jóvá.

(3) Az F/E megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy a *4. mellékletben* meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely az F/E engedélyesét illető jogosultságoknak megfelel.

(4) Az F/E megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek jártassági vizsga keretében bizonyítania kell, hogy az F/E engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes a *4. mellékletben* meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légijárművön fedélzeti mérnökként végrehajtani.

31. Az F/E-be bejegyezhető típusjogosítás megszerzésének feltételei

53. §

(1) Ha az F/E megszerzésére irányuló képzést követően a növendék bizonyítja jártasságát és szakismeretét az F/E első kiadásához, a képzésen és a vizsgán használt légijármű típusának megfelelő típusjogosítást a szakszolgálati engedélybe be kell jegyezni.

(2) A további légijármű típusjogosítás megszerzéséhez elméleti és gyakorlati képzést kell végezni, valamint sikeres elméleti és jártassági vizsgát kell tenni.

(3) Az F/E-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját a *4. mellékletben* meghatározott témakörök alapján a légiközlekedési hatóság adja ki.

(4) Az F/E-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a *4. mellékletben* meghatározottakat kell teljesíteni. A gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és légiközlekedési hatóság hagyja jóvá.

(5) A típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy képes a fedélzeti mérnöki feladatait ellátni a *4. mellékletben* meghatározott témakörökben, az adott típusú légi járművön.

(6) A típusjogosítás megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek jártassági vizsga keretében bizonyítania kell, hogy az F/E engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes a *4. mellékletben* meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti mérnökként végrehajtani.

32. Az F/E-be bejegyezhető típusjogosítás érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

54. §

A típusjogosítás a kiadástól számított 1 évig érvényes, érvényességi idejének lejártát követően az F/E engedélyese az adott típuson nem gyakorolhatja az F/E által biztosított jogosultságokat.

55. §

(1) Ha a típusjogosítás engedélyese a típusjogosítás lejárat dátumát megelőző 12 hónapban legalább 10 fel- és 10 leszállást végrehajtott, valamint legalább 200 órát repült az adott típussal, akkor a típusjogosítás érvényességi ideje újabb 1 évre meghosszabbítható. Ha a típusjogosítás meghosszabbítását a lejárat időn belül kérelmezik, akkor az újabb 1 éves érvényességi időt a lejárat dátumától kell számítani.

(2) Ha a típusjogosítás engedélyese az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem teljesíti, akkor gyakorlatba hozó repülésen kell részt vennie egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett, amit a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell, továbbá a *4. melléklet* 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készség ellenőrzést kell végrehajtania.

(3) Az (1) bekezdésben a 12 hónapra előírt 200 óra repült időbe beszámítható az azonos vagy más típuson pilóta beosztásban teljesített repülési idő is abban az esetben, ha a kérelmező fedélzeti mérnökként legalább 100 óra repült időt teljesített.

56. §

Megújítás esetén a típusjogosítás kérelmezőjének legalább három vagy ha ez nem elegendő, akkor annyi gyakorlatba hozó repülést kell végrehajtania, amely biztosítja a *4. melléklet* 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzéshez szükséges ismeretszintet. A gyakorló repüléseket egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett kell teljesíteni és a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell. A gyakorló repüléseket követően végre kell hajtania a *4. melléklet* 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzést.

VII. Fejezet

Fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély és a szakszolgálati engedélybe bejegyezhető jogosítások

33. A fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély engedélyesének jogosultságai

57. §

(1) A fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély (a továbbiakban: F/N) engedélyesének joga van fedélzeti navigátorként tevékenykedni bármely olyan típusú légijárművön, amelyre érvényes típusjogosítással rendelkezik. A szakszolgálati engedélyben legfeljebb 2 érvényes típusjogosítás lehet.

(2) Az F/N első megszerzésekor azt a típusjogosítást kell bejegyezni a szakszolgálati engedélybe, amellyel a jártassági vizsga teljesítve lett.

34. Az F/N megszerzésének feltételei

58. §

F/N-t az a személy kérelmezhet, aki betöltötte a 18. életévét, legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, sikeresen elvégezte az F/N megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette az F/N megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

59. §

(1) Az F/N megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját az *5. mellékletben* meghatározott témakörök alapján a légiközlekedési hatóság adja ki.

(2) Az F/N megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során az *5. mellékletben* meghatározottakat kell teljesíteni. A gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és légiközlekedési hatóság hagyja jóvá.

(3) Az F/N megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy az *5. mellékletben* meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely az F/N engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(4) Az F/N megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek jártassági vizsga keretében bizonyítania kell, hogy az F/N engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes az *5. mellékletben* meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légijárművön fedélzeti navigátorként végrehajtani.

35. Az F/N-be bejegyezhető típusjogosítás megszerzésének feltételei

60. §

(1) Ha az F/N megszerzésére irányuló képzést követően a növendék bizonyítja jártasságát és szakismeretét az F/N első kiadásához, a képzésen és a vizsgán használt légijármű típusának megfelelő típusjogosítást a szakszolgálati engedélybe be kell jegyezni.

(2) A további légi jármű típusjogosítás megszerzéséhez elméleti és gyakorlati képzést kell végezni, valamint sikeres elméleti és jártassági vizsgát kell tenni.

(3) Az F/N-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját az *5. mellékletben* meghatározott témakörök alapján a légiközlekedési hatóság adja ki.

(4) Az F/N-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során az *5. mellékletben* meghatározottakat kell teljesíteni. A gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és légiközlekedési hatóság hagyja jóvá.

(5) A típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy képes a fedélzeti navigátori feladatait ellátni az *5. mellékletben* meghatározott témakörökben, az adott típusú légi járművön.

(6) A típusjogosítás megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek jártassági vizsga keretében bizonyítania kell, hogy az F/N engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes az *5. mellékletben* meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti navigátorként végrehajtani.

36. A típusjogosítás érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

61. §

A típusjogosítás a kiadástól számított 1 évig érvényes, érvényességi idejének lejártát követően az F/N engedélyese az adott típuson nem gyakorolhatja az F/N által biztosított jogosultságokat.

62. §

(1) Ha a típusjogosítás engedélyese a típusjogosítás lejárat dátumát megelőző 12 hónapban legalább 10 fel- és 10 leszállást végrehajtott, valamint legalább 200 órát repült az adott típussal, akkor a típusjogosítás érvényességi ideje újabb 1 évre meghosszabbítható. Ha a típusjogosítás meghosszabbítását a lejárat időn belül kérelmezik, akkor az újabb 1 éves érvényességi időt a lejárat dátumtól kell számítani.

(2) Ha a típusjogosítás engedélyese az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem teljesíti, akkor gyakorlatba hozó repülésen kell részt vennie egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett, amit a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell, továbbá az *5. melléklet* 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzést kell végrehajtania.

(3) Az (1) bekezdésben a 12 hónapra előírt 200 óra repült időbe beszámítható az azonos vagy más típuson pilóta beosztásban teljesített repülési idő is abban az esetben, ha a kérelmező fedélzeti navigátorként legalább 100 óra repült időt teljesített.

63. §

Megújítás esetén a típusjogosítás kérelmezőjének legalább három vagy ha ez nem elegendő, akkor annyi gyakorlatba hozó repülést kell végrehajtania, amely biztosítja az *5. melléklet* 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzéshez szükséges ismeretszintet. A gyakorló repüléseket egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett kell teljesíteni és a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell. A gyakorló repüléseket követően végre kell hajtania az *5. melléklet* 2.4. pontjában meghatározottak szerint készségellenőrzést.

VIII. Fejezet

A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély

37. A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély engedélyesének jogosultságai

64. §

A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély engedélyesének joga van a szakszolgálati engedélyébe bejegyzett jogosításának megfelelő tevékenységet végezni.

38. A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély megszerzésének feltételei

65. §

Repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyt az a személy kaphat, aki betöltötte 21. életévét, legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkezik és teljesítette a repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély megszerzésére vonatkozóan e rendeletben előírt követelményeket.

66. §

(1) A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély megszerzéséhez a kérelmezőnek – a képző szervezet által meghatározott és a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott tematika szerint – meg kell szereznie az alábbi jogosítások valamelyikét:

- a) repülőtér-felügyelő,
- b) forgalmi felügyelő,
- c) előtér-ügyeletes tiszt,
- d) terhelés- és súlypontszámító tiszt,
- e) navigációs tiszt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogosítás megszerzéséhez a kérelmezőnek a következő tantárgyakból kell elméleti képzésben részesülnie:

- a) légi jog és emberi tényezők,
- b) általános repülési és műszaki ismeretek,
- c) repülési meteorológia,
- d) üzemeltetési ismeretek – kereskedelmi (veszélyes áruk),
- e) üzemeltetési ismeretek – kereskedelmi (utas),
- f) repülőtéri ismeretek és kényszerhelyzeti eljárások,
- g) a jogosításnak megfelelő szakmai tantárgy.

67. §

A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély kérelmezőjének legalább 3 hónapos munkahelyi gyakorlatot kell teljesítenie a kérelmezett jogosításnak megfelelő jogosítással rendelkező repülésüzemi tiszt felügyelete alatt.

68. §

Repülésüzemi tiszt szakszolgálati tevékenységet az a személy láthat el, aki rendelkezik középfokú C típusú általános angol nyelvvizsgával vagy ezzel egyenértékű dokumentummal.

69. §

A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély kérelmezőjének elméleti vizsga keretében kell bizonyítania, hogy megfelelő szinten ismeri a kérelmezett szakszolgálati engedélybe bejegyzendő jogosításnak megfelelő szakterület sajátosságait.

39. A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

70. §

A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély 3 évig érvényes.

71. §

Ha a repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély engedélyesének a szakszolgálati engedély lejárat dátumát megelőző 36 hónap során 6 hónapnál hosszabb folyamatos munkamegszakítása nem volt, a szakszolgálati engedély újabb 3 évre meghosszabbítható.

IX. Fejezet

A betétlapra bejegyezhető jogosítások és megszerzésük feltételei

72. §

A repülőgép és helikopter magánpilóta és kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedélyekhez kapcsolódóan e rendelet szerint kiadható betétlapra a *6. mellékletben* meghatározottak szerint a következő jogosítások jegyezhetőek be:

- a) mezőgazdasági jogosítás,
- b) tűzoltó jogosítás.

40. A mezőgazdasági jogosítás engedélyesének jogosultságai

73. §

A mezőgazdasági jogosítás engedélyesének joga van mezőgazdasági repülések végrehajtására a személyére meghatározott időjárási minimumok mellett.

41. A mezőgazdasági jogosítás megszerzésének feltételei

74. §

Mezőgazdasági jogosítást az a személy kaphat, aki

- a) betöltötte a 21. életévét,
- b) sikeresen elvégezte a mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette a mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát,
- c) rendelkezik legalább 200 repült órával a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárművön és
- d) repülőgép mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló képzésben résztvevő növendék esetén rendelkezik repülőgép magán, repülőgép kereskedelmi vagy repülőgép légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel és érvényes – mezőgazdasági repülésre alkalmas – osztály- vagy típusjogosítással vagy
- e) helikopter mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló képzésben résztvevő növendék esetén rendelkezik helikopter magán, helikopter kereskedelmi vagy helikopter légitársasági

pilóta szakszolgálati engedéllyel és érvényes – mezőgazdasági repülésre alkalmas – típusjogosítással.

75. §

(1) A repülőgép és a helikopter mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzések tematikáit a légiközlekedési hatóság adja ki. A tematikáknak legalább a 6. *mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek kétkormányos oktatásban kell részesülnie a kérelmezett mezőgazdasági jogosításnak megfelelő légijárművön.

(3) Az oktatónak gondoskodnia kell arról, hogy a mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendék a légiközlekedési hatóság által kiadott, a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó tematika szerinti oktatásban részesüljön.

(4) A mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy rendelkezik azzal a szakismerettel, amely a kérelmezett mezőgazdasági jogosításnak megfelel, a 6. *mellékletben* meghatározott elméleti témakörökben.

(5) A mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy képes mezőgazdasági repüléseket végrehajtani a kérelmezett mezőgazdasági jogosításnak megfelelő légijárművön. A jártassági vizsgának tartalmaznia kell legalább a 6. *mellékletben* meghatározott elemeket.

42. A mezőgazdasági jogosítás érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

76. §

A mezőgazdasági jogosítás a kiadástól számított 2 évig érvényes, érvényességi idejének lejártát követően a jogosításból származó jogosultságok nem gyakorolhatóak.

77. §

(1) Ha a mezőgazdasági jogosítás engedélyese a jogosítás lejárat dátumát megelőző 2 évben évenként 35 db mezőgazdasági felszállást hajtott végre, akkor a jogosítás 2 évre meghosszabbítható. Ha a jogosítás meghosszabbítását az érvényességi időn belül kérelmezik, akkor az újabb 2 éves érvényességi időt a lejárat dátumtól kell számítani.

(2) Ha a mezőgazdasági jogosítás engedélyese az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem teljesíti, akkor gyakorlatba hozó repülésen kell részt vennie a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó mezőgazdasági jogosítással rendelkező repülésoktató felügyelete alatt, amit a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell, továbbá a 6. *mellékletben* meghatározottak szerint készség ellenőrzést kell végrehajtania a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó mezőgazdasági jogosítással rendelkező repülés-vizsgáztatóval.

78. §

Megújítás esetén a kérelmezőnek a megszerzésre vonatkozó követelményeket kell teljesítenie.

43. A tűzoltó jogosítás engedélyesének jogosultságai

79. §

A tűzoltó jogosítás engedélyesének joga van tűzoltó repülések végrehajtására.

44. A tűzoltó jogosítás megszerzésének feltételei

80. §

Tűzoltó jogosítást az a személy kaphat, aki

- a) betöltötte a 21. életévét,
- b) sikeresen elvégezte a tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette a tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát,
- c) rendelkezik legalább 400 repült órával a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárművön és
- d) repülőgép tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló képzésben résztvevő növendék esetén rendelkezik repülőgép kereskedelmi vagy repülőgép légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel és érvényes – tűzoltó repülésre alkalmas – osztály- vagy típusjogosítással, vagy
- e) helikopter tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló képzésben résztvevő növendék esetén rendelkezik helikopter kereskedelmi vagy helikopter légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel és érvényes – tűzoltó repülésre alkalmas – típusjogosítással.

81. §

- (1) A repülőgép és a helikopter tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzések tematikáit a légiközlekedési hatóság adja ki. A tematikáknak legalább a *6. mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.
- (2) A tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek kétkormányos oktatásban kell részesülnie a kérelmezett tűzoltó jogosításnak megfelelő légijárművön.
- (3) Az oktatónak gondoskodnia kell arról, hogy a tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendék a légiközlekedési hatóság által kiadott, a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó tematika szerinti oktatásban részesüljön.
- (4) A tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy rendelkezik azzal a szakismerettel, amely a kérelmezett tűzoltó jogosításnak megfelel, a *6. mellékletben* meghatározott témakörökben.
- (5) A tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy képes tűzoltó repüléseket végrehajtani a kérelmezett tűzoltó jogosításnak megfelelő légijárművön. A vizsgarepülést imitált szituációban kell végrehajtani.

45. A tűzoltó jogosítás érvényességi ideje, meghosszabbítása és megújítása

82. §

A tűzoltó jogosítás a kiadástól számított 2 évig érvényes, érvényességi idejének lejártát követően a jogosításból származó jogosultságok nem gyakorolhatóak.

83. §

(1) Ha a tűzoltó jogosítás engedélyese a jogosítás lejárat dátumát megelőző 2 évben félévenként 5 db tűzoltó felszállást teljesített, akkor a jogosítás 2 évre meghosszabbítható. Ha a jogosítás meghosszabbítását az érvényességi időn belül kérelmezik, akkor az újabb 2 éves érvényességi időt a lejárat dátumtól kell számítani.

(2) Ha a tűzoltó jogosítás engedélyese az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem teljesíti, akkor gyakorlatba hozó repülésen kell részt vennie a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó tűzoltó jogosítással rendelkező repülési oktató felügyelete alatt, amit a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell, továbbá a 6. *mellékletben* meghatározottak szerint készség ellenőrzést kell végrehajtania a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó tűzoltó jogosítással rendelkező repülés-vizsgáztatóval.

84. §

Megújítás esetén a kérelmezőnek a megszerzésre vonatkozó követelményeket kell teljesítenie.

HARMADIK RÉSZ

A szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységek végzésének szabályai

X. FEJEZET

Szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységek végzésének általános szabályai

46. Szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységek

85. §

Szakszolgálati engedély nélkül, az e rendeletben meghatározott képzési, vizsga és egyéb követelmények teljesítése esetén, a következő tevékenységek végezhetők:

- a) lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató vagy tandempilóta tevékenység,
- b) siklóernyős oktató vagy tandempilóta tevékenység,
- c) ejtőernyős oktató vagy tandemugró tevékenység.

47. A szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységekre jogosító bizonyítvány megszerzésének általános feltételei

86. §

A 85. §-ban meghatározott tevékenységek végzéséhez szükséges képzési és vizsga követelményeket e rendelet XI-XII. Fejezetei és 8-10. *mellékletei* tartalmazzák a következők szerint:

- a) 8. *melléklet*: lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta tevékenység,
- b) 9. *melléklet*: siklóernyős oktató és tandempilóta tevékenység,
- c) 10. *melléklet*: ejtőernyős oktató és tandemugró tevékenység.

48. A tevékenység folyamatos ellátásának követelményei

87. §

(1) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató vagy tandempilóta, a siklóernyős oktató vagy tandemugró, valamint az ejtőernyős oktató vagy tandemugró akkor gyakorolhatja e

tevékenységét, ha a tevékenység végzését megelőzően nem volt 12 hónapnál hosszabb megszakítás tevékenységének gyakorlásában.

(2) Ha az (1) bekezdésben foglalt feltétel nem teljesül, akkor a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatónak vagy tandempilótának, a siklóernyős oktatónak vagy tandempilótának, valamint az ejtőernyős oktatónak vagy tandemugrónak elméleti és gyakorlati vizsgát kell tennie vizsgáztató előtt.

49. A nem gazdasági célú tandemrepülő és tandemugró tevékenység bejelentése

88. §

(1) A lábról induló sárkányrepülő eszközzel vagy siklóernyővel nem gazdasági célú tandemrepülés, valamint a nem gazdasági célú ejtőernyős tandemugrás végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek e jogosultságát a légiközlekedési hatóság erre a célra rendszeresített formanyomtatványán be kell jelentenie a légiközlekedési hatóságnak. A bejelentésnek legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) a jogosult neve, bejelentett állandó lakcíme és levelezési címe,
- b) a jogosult születési helye és ideje,
- c) a jogosultság meghatározása.

(2) A bejelentő a bejelentésben rögzített adatokban bekövetkezett bármilyen változást, beleértve a jogosultság megszűnését vagy megszüntetését is, a változás bekövetkezését követő 30 napon belül be kell jelentenie a légiközlekedési hatóságnak.

XI. Fejezet

Lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta tevékenység végzésének szabályai

50. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta tevékenység végzésének általános feltételei

89. §

(1) Lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató vagy tandempilóta tevékenységet az a személy végezhet, aki

- a) betöltötte 21. életévét,
- b) sikeresen elvégezte a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges, e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyamot, valamint
- c) sikeresen letette a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges, e rendelet szerinti képző szervezet által – a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott vizsgaszabályzat szerint – szervezett elméleti és gyakorlati vizsgát.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tanfolyamnak biztosítania kell, hogy a növendék megszerezze azokat a kompetenciákat és ismereteket, amelyek alkalmassá teszik lábról induló sárkányrepülő eszközön oktató vagy tandempilóta tevékenység végzésére. A tanfolyam tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikának legalább a 8. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(3) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott vizsgának a 8. mellékletben meghatározott valamennyi elméleti és gyakorlati témakört le kell fednie.

51. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenységhez kapcsolódó jogosultságok

90. §

(1) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek joga van lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatás végrehajtására.

(2) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (3) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

52. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenység végzésének feltételei

91. §

Lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

- a) rendelkezik legalább 150 óra repült idővel lábról induló sárkányrepülő eszközön, amely tartalmaz legalább egy 3 órás vagy annál hosszabb időtartamrepülést és legalább egy 50 km-es vagy annál hosszabb távrepülést és
- b) képzésben részesült a 8. *melléklet* 2. pontjában meghatározott témakörökből.

53. A lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenységhez kapcsolódó jogosultságok

92. §

A lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek joga van lábról induló sárkányrepülő eszközön tandemrepülés végrehajtására, ha teljesíti a 3. § (4) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

54. Lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenység végzésének feltételei

93. §

(1) Lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenységet az a személy végezhet

- a) aki rendelkezik legalább 50 óra repült idővel lábról induló sárkányrepülő eszközön, amely tartalmaz legalább egy 20 km-es vagy annál hosszabb távrepülést,
- b) aki képzésben részesült a 8. *melléklet* 3. pontjában meghatározott témakörökből.

(2) Gazdasági célú tandemrepülés esetében a tandemrepülést végző személynek az (1) bekezdésben pontban foglaltakon felül rendelkeznie kell további 100 óra repült idővel, amely tartalmaz legalább 50 db nem gazdasági célú tandemrepülést.

XII. Fejezet

Siklóernyős oktató és tandempilóta tevékenység végzésének szabályai

55. A siklóernyős oktató és tandempilóta tevékenység végzésének általános feltételei

94. §

(1) Siklóernyős oktató vagy tandempilóta tevékenységet az a személy végezhet, aki

- a) betöltötte 21. életévét,
 - b) sikeresen elvégezte a siklóernyős oktató vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges, e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyamot, valamint
 - c) sikeresen letette a siklóernyős oktató vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges, e rendelet szerinti képző szervezet által – a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott vizsgaszabályzat szerint – szervezett elméleti és gyakorlati vizságt.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tanfolyamnak biztosítania kell, hogy a növendék megszerezze azokat a kompetenciákat és ismereteket, amelyek alkalmassá teszik siklóernyőn oktató vagy tandempilóta tevékenység végzésére. A tanfolyam tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikának legalább a 9. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.
- (3) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott vizsgának a 9. mellékletben meghatározott valamennyi elméleti és gyakorlati témakört le kell fednie.

56. A siklóernyős oktatói tevékenységhez kapcsolódó jogosultságok

95. §

- (1) A siklóernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek joga van olyan siklóernyős oktatás végrehajtására, amelyre a képző szervezet által kiadott oktatói megbízással rendelkezik.
- (2) A siklóernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (3) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

57. A siklóernyős oktatói tevékenység végzésének feltételei

96. §

Siklóernyős oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

- a) rendelkezik legalább 200 óra repült idővel siklóernyőn, amely tartalmaz legalább egy 50 km-es vagy annál hosszabb távrepülést és
- b) aki képzésben részesült a 9. melléklet 2. pontjában meghatározott témakörökből.

58. A siklóernyős tandempilóta tevékenység végzéséhez kapcsolódó jogosultságok

97. §

- (1) A siklóernyős tandempilóta tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek joga van siklóernyős tandemrepülés végrehajtására olyan tandem siklóernyőn, amelyen a képzést elvégezte és az előírt tapasztalatot megszerezte.
- (2) A siklóernyős tandempilóta tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (4) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

59. Siklóernyős tandempilóta tevékenység végzésének feltételei

98. §

- (1) Siklóernyős tandempilóta tevékenységet az a személy végezhet, aki

- a) rendelkezik legalább 50 óra repült idővel siklóernyőn, amely tartalmaz legalább egy 20 km-es vagy annál hosszabb távrepülést,
b) képzésben részesült a *9. melléklet* 3. pontjában meghatározott témakörökből.

(2) Gazdasági célú tandemrepülés esetében a tandemrepülést végző személynek az (1) bekezdésben foglaltakon felül rendelkeznie kell további 100 óra repült idővel, amely tartalmaz legalább 50 db nem gazdasági célú tandemrepülést.

XIII. Fejezet

Ejtőernyős oktató és tandemugró tevékenység végzésének szabályai

60. Az ejtőernyős oktató és tandemugró tevékenység végzésének általános feltételei

99. §

(1) Ejtőernyős oktató vagy tandemugró tevékenységet az a személy végezhet, aki

- a) betöltötte 21. életévét,
b) sikeresen elvégezte az ejtőernyős oktató vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges, e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyamot, valamint
c) sikeresen letette az ejtőernyős oktató vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges, e rendelet szerinti képző szervezet által – a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott vizsgaszabályzat szerint – szervezett elméleti és gyakorlati vizsgát.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tanfolyamnak biztosítania kell, hogy a növendék megszerezze azokat a kompetenciákat és ismereteket, amelyek alkalmassá teszik ejtőernyős oktató vagy tandemugró tevékenység végzésére. A tanfolyam tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikának legalább a *10. mellékletben* meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(3) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott vizsgának a *10. mellékletben* meghatározott valamennyi elméleti és gyakorlati témakört le kell fednie.

61. Az ejtőernyős oktatói tevékenység végzéséhez kapcsolódó jogosultságok

100. §

(1) Az ejtőernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek joga van olyan ejtőernyős ugrás oktatás végrehajtására, amelyre képző szervezet által kiadott oktatói megbízással rendelkezik.

(2) Az ejtőernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (3) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

62. Az ejtőernyős oktatói tevékenység végzésének feltételei

101. §

Ejtőernyős oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

- a) rendelkezik legalább 500 ejtőernyős ugrással és
b) aki képzésben részesült a *10. melléklet* 2. pontjában meghatározott témakörökből.

63. Az ejtőernyős tandemugró tevékenységhez kapcsolódó jogosultságok

102. §

(1) Az ejtőernyős tandemugró tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek joga van tandemugrás végrehajtására olyan ugrás típusban, amelyre vonatkozóan a képzést elvégezte és az előírt tapasztalatot megszerezte.

(2) Az ejtőernyős tandemugró tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (4) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

64. Ejtőernyős tandemugró tevékenység végzésének feltételei

103. §

Ejtőernyős tandemugró tevékenységet az a személy végezhet, aki

- a) rendelkezik legalább 1000 légcellás ejtőernyős ugrással és 10 óra szabadeső idővel,
- b) aki képzésben részesült a *10. melléklet* 3. pontjában meghatározott témakörökből.

NEGYEDIK RÉSZ A KÉPZÉS ÉS A VIZSGÁZTATÁS

XIV. Fejezet

Képző szervezetek, képzési engedély és képzés

65. Képző szervezetek

104. §

(1) Az e rendelet alapján kiadható szakszolgálati engedélyhez, betétlaphoz vagy bizonyítványhoz kapcsolódó képzést a *11. mellékletben* meghatározott követelményeknek megfelelő képző szervezet végezhet.

(2) A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyhez kapcsolódó képzést a *12. mellékletben* meghatározott követelményeknek megfelelő képző szervezet is végezhet.

(3) Vizsgáztatói tanúsítás megszerzésére irányuló egységesítési tanfolyamot a légiközlekedési hatóság szervezhet.

105. §

A 104. §-ban meghatározott képző szervezetek által használt repülésszimulációs oktatóeszközöket üzemeltető szervezetre, a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítésére, valamint az ilyen szervezet és eszköz felügyeletére a 1178/2011/EU bizottsági rendelet előírásait kell alkalmazni.

66. A képzési engedély kiadása, felfüggesztése és visszavonása

106. §

(1) A képző szervezet képzési engedélyét a légiközlekedési hatóság kérelemre adja ki. A kérelem a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényben foglaltakon túl a következőket tartalmazza:

- a) a kérelmező telephelyét,

b) a felelős vezető személy nevét.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kérelemhez csatolni kell az e rendelet követelményeinek teljesítését igazoló dokumentumok másolatát, továbbá a *11. vagy a 12. mellékletben* meghatározott kézikönyveket.

(3) A képző szervezet képzési engedélye a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényben foglaltakon túl legalább a következő adatokat tartalmazza:

a) a szervezet telephelye,

b) az engedélyezett tevékenység,

c) az engedély száma.

(4) A légiközlekedési hatóság az általa kiadott képzési engedélyekről nyilvántartást vezet, amelyet a honlapján közzétesz. A nyilvántartás az engedélyben foglalt adatokat tartalmazza.

107. §

(1) A légiközlekedési hatóság figyelemmel kíséri a képzési engedély kiadásához előírt feltételeknek történő folyamatos megfelelést.

(2) A légiközlekedési hatóság ellenőrzi a tanfolyamok végrehajtását, valamint ellenőrző repülést végezhet növendékekkel.

(3) A légiközlekedési hatóság négy éves időszakokban teljes körűen felülvizsgálja, hogy a képző szervezet megfelel-e e rendelet előírásainak. A négy éves felülvizsgálati időszakon belül a légiközlekedési hatóság további felülvizsgálatot végezhet, ha a repülés biztonságát veszélyeztető hiányosságokat tárt fel a képző szervezet működésében.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott ellenőrzések, valamint a (3) bekezdésben meghatározott felülvizsgálati eljárás során a képző szervezet a légiközlekedési hatóság rendelkezésére bocsátja a képzéssel kapcsolatos valamennyi nyilvántartást, az engedélyeztetési dokumentumokat, a képzés során használt légijármű vagy repülőeszköz dokumentációját, az előadások anyagait, a tanjegyzeteket, valamint az eligazítások dokumentumait és bármely más, a képzésre vonatkozó dokumentumot.

(5) Ha a légiközlekedési hatóság a (2) bekezdésben meghatározott ellenőrzés vagy a (3) bekezdésben meghatározott felülvizsgálati eljárás során eltérést tapasztal, határidő megjelölésével felhívja a képző szervezetet javító intézkedés megtételére.

(6) Ha a képző szervezet a javító intézkedés megtételét elmulasztja, a légiközlekedési hatóság a képző szervezet engedélyét visszavonja annak a tevékenységnek a tekintetében, amelyben az eltérést tapasztalta.

(7) Ha a képző szervezet által határidőben teljesített javító intézkedés nem biztosítja az e rendeletnek való megfelelést, a légiközlekedési hatóság a képző szervezet engedélyét felfüggeszti annak a tevékenységnek a tekintetében, amelyben az eltérést tapasztalta, valamint újabb határidő kitűzésével felszólítja a szervezetet a megfelelő javító intézkedés meghozatalára. Ha az újabb javító intézkedés sem biztosítja az e rendeletnek való megfelelést, a légiközlekedési hatóság a (6) bekezdésben foglaltak szerint jár el.

67. Módosítások

108. §

(1) Ha a képző szervezet a jóváhagyásához szükséges feltételeket érintő változást tervez, azok jóváhagyása érdekében benyújtja a légiközlekedési hatósághoz a képzési engedély kiadásához szükséges, a tervezett változások szerint módosított dokumentumokat. Ezzel egyidejűleg a

képző szervezet igazolja, hogy a tervezett változás megvalósítása továbbra is biztosítja az e rendeletnek való megfelelést.

(2) Ha a jóváhagyott változások az engedélyben foglalt adatok változtatását is szükségessé teszik, a légiközlekedési hatóság a képzési engedélyt módosítja.

(3) Az (1) bekezdéstől eltérően a képző szervezet a légiközlekedési hatóság előzetes jóváhagyása nélkül a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott eljárás szerint vezethet be változást.

(4) Ha a változás nem ismerhető előre, akkor a változás bekövetkeztét követő öt munkanapon belül kell azt bejelenteni és a módosítás jóváhagyását kérni.

68. A képző szervezet jogosultságai

109. §

A képző szervezet jogosult

- a) engedélyének megfelelő képzéseket szervezni és ezen képzések sikeres teljesítése után bizonyítványt kiadni,
- b) a 114. §-ban foglaltaknak megfelelően elméleti vizsga lefolytatására,
- c) lábról induló sárkányrepülő eszköz, siklóernyős és ejtőernyős oktató és tandempilóta vagy tandemugró gyakorlati vizsga lefolytatására.

69. A képzésre vonatkozó követelmények

110. §

Az egyes szakszolgálati engedélyekhez és jogosításokhoz kapcsolódó képzési követelményeket az *1-5. mellékletek*, a szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységekhez kapcsolódó képzés és vizsga követelményeket a *8-10. mellékletek*, a vizsgáztatói tanúsítás kiadásához szükséges előfeltételeket az *1-5. és a 8-10. mellékletek* tartalmazzák a 8. § a)-f) pontjaiban és a 87. § a)-c) pontjaiban meghatározottak szerint.

111. §

(1) Az elméleti képzés távoktatási módszerrel is végrehajtható. Ebben az esetben tantárgyanként legalább egy tantermi konzultációs alkalmat kell biztosítani és a képző szervezetnek rendelkeznie kell a növendék előrehaladásának nyomon követését lehetővé tevő rendszerrel.

(2) A távoktatással kapcsolatos eljárásokat a képző szervezet kézikönyveiben meg kell határozni.

112. §

A képző szervezet a sikeres képzésről bizonyítványt állít ki, amelynek formátumát a kézikönyveiben határozza meg. A bizonyítványnak tartalmaznia kell legalább a következőket:

- a) a kiállító szervezet neve, címe, képzési engedélyének száma,
- b) a növendék neve, születési helye és ideje,
- c) az elvégzett képzés megnevezése,
- d) a képzés megkezdésének és befejezésének dátuma,
- e) a bizonyítvány kiállításának dátuma,
- f) a képző szervezet nevében kiállításra jogosult személy neve és aláírása,
- g) a bizonyítvány azonosítószáma.

XV. Fejezet Vizsgáztatás

70. A vizsgáztatás általános szabályai

113. §

Képzéshez kötött vizsga esetében a növendék akkor bocsátható vizsgára, ha a képzést sikeresen teljesítette.

114. §

(1) Az ultralight repülőgép pilóta, az autogiro pilóta és a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély, valamint az e rendelet szerinti vizsgáztatói tanúsítás megszerzéséhez szükséges elméleti ismereti vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság végzi. Az e rendelet szerint kiadható egyéb szakszolgálati engedélyek, betétlapok, jogosítások és bizonyítványok megszerzéséhez, meghosszabbításához vagy megújításához szükséges elméleti ismereti vizsgáztatást a képzést végző képző szervezet végzi az e rendeletben meghatározott követelmények és a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott vizsgaszabályzat szerint.

(2) A légiközlekedési hatóság vagy a vizsgáztatást végző képző szervezet a sikeres vizsgáról bizonyítványt állít ki, amelynek formátumát a 115. § szerinti vizsgaszabályzatban meg kell határozni. A bizonyítványnak legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) a kiállító szervezet neve, címe, képző szervezet esetén a képzési engedély száma,
- b) a vizsgázó neve, születési helye és ideje,
- c) a teljesített vizsga megnevezése,
- d) a vizsga dátuma,
- e) a bizonyítvány kiállításának dátuma,
- f) a vizsgáztatást végző szervezet nevében kiállításra jogosult személy neve és aláírása,
- d) a bizonyítvány azonosítószáma.

(3) Ha a vizsgáztatást a képző szervezet végzi, akkor a sikeres képzést igazoló bizonyítványt és a sikeres vizsgát igazoló bizonyítványt egységes szerkezetben kell kiadni.

71. A vizsgaszabályzat

115. §

(1) Az elméleti ismereti vizsgát, a jártassági vagy gyakorlati vizsgát, a készség-ellenőrzést és a kompetencia felmérést a légiközlekedési hatóság által – e rendelet 1-6. és 8-10. mellékleteivel összhangban – kiadott vagy a 114. §-ban meghatározottak szerint jóváhagyott vizsgaszabályzat alapján kell végrehajtani. A légiközlekedési hatóság az általa kiadott vizsgaszabályzatot honlapján közzéteszi.

(2) A vizsgaszabályzatnak tartalmaznia kell a vizsga lebonyolításának rendjét, a következők szerint:

- a) a vizsgán történő részvétel feltételei,
- b) a vizsga dokumentálásának rendje,
- c) a vizsgázó jogai és kötelességei,
- d) a vizsgáztató jogai és kötelességei,
- e) a vizsga lebonyolításának eljárása,
- f) a vizsga értékelésének szempontjai és az értékelő lap,

- g) a sikeres vizsgát igazoló bizonyítvány formátuma,
 - h) a sikertelen vizsga feltételeinek meghatározása,
 - i) sikertelen vizsga megismétlésére vonatkozó feltételek,
 - j) a vizsga felfüggesztésére vonatkozó eljárás,
 - k) a vizsga során tapasztalt visszaélések és szabálytalanságok esetén alkalmazandó intézkedések,
 - l) elméleti vizsgáztatás esetén a vizsgáztatók képesítésére és megbízására vonatkozó szabályok, és
 - m) elméleti vizsgáztatás esetén a vizsgakérdés adatbázis kezelésére vonatkozó eljárások.
- (3) Amennyiben a vizsgáztatást nem a légiközlekedési hatóság repülési felügyelője végzi, a légiközlekedési hatóság ellenőrizheti a vizsga vizsgaszabályzatnak megfelelő lebonyolítását.
- (4) Ha a légiközlekedési hatóság a vizsga során szabálytalanságot állapít meg, a vizsgát felfüggeszti.

72. A vizsgára vonatkozó követelmények

116. §

- (1) Az elméleti vizsga formája írásbeli, négy válaszlehetőségből egy helyes választ tartalmazó feleletválasztásos teszt. A sikeres vizsgához a kérdések legalább 75%-át helyesen kell megválaszolni. A vizsga értékelésekor a kérdéseket azonos pontszámmal kell figyelembe venni.
- (2) A vizsgázónak annyi időt kell biztosítani, hogy kérdésenként átlagosan 75 másodperc álljon rendelkezésére.
- (3) Az elméleti vizsgát tanfolyami jegyzetek használata nélkül kell lefolytatni.
- (4) Az elméleti vizsgáztatást végző képző szervezetnek rendelkeznie kell az adott témakört teljes mértékben lefedő vizsgakérdés adatbázissal. A képző szervezetnek gondoskodnia kell a vizsgakérdés adatbázis titkosságáról.
- (5) Sikeres elméleti vizsgáról a vizsgázó vizsgabizonyítványt kap, amely 2 évig fogadható el szakszolgálati engedély vagy betétlap kiadásához, valamint a jártassági vizsga megkezdéséhez, ha a jártassági vizsgát e rendelet előírja.

117. §

- (1) A jártassági vagy gyakorlati vizsga megkezdésének feltétele az elméleti ismereti vizsga teljesítése és az érvényes orvosi minősítés megléte.
- (2) A jártassági vagy gyakorlati vizsgáról, a készségellenőrzésről és a kompetencia felmérésről a vizsgáztató jegyzőkönyvet állít ki. A sikeres vizsgáról szóló jegyzőkönyv a vizsga dátumától számított fél éven belül fogadható el szakszolgálati engedély vagy betétlap kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása során.

73. A vizsgáztatók

118. §

- (1) A jártassági vagy gyakorlati vizsgáztatást, a készség-ellenőrzést és a kompetencia-felmérést
- a) a légiközlekedési hatóság repülési felügyelője,
 - b) a légiközlekedési hatóság által kiadott vizsgáztatói tanúsítással rendelkező személy,

c) típusjogosítású légijárműnél új típus bevezetése esetén a légiközlekedési hatóság által kiadott vizsgáztatói tanúsítással rendelkező, hasonló teljesítményű légijárműre oktatói jogosítással rendelkező személy (a továbbiakban együtt: vizsgáztató) végezheti.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a lábról induló sárkányrepülő eszköz, a siklóernyős és az ejtőernyős oktató és tandempilóta vagy tandemugró gyakorlati vizsga esetén a gyakorlati vizsgáztatást a képző szervezet által megbízott vizsgáztató végezheti.

119. §

(1) A vizsgáztató jogosult annak eldöntésére, hogy a vizsgázó megfelelő szinten elsajátította a szakszolgálati tevékenységhez szükséges ismereteket és gyakorlatot.

(2) A vizsgáztató nem vizsgáztathatja azt a kérelmezőt, akinek maga tartotta a szakszolgálati engedélyhez, betétlaphoz, jogosításhoz vagy bizonyítványhoz szükséges képzést vagy bármely olyan esetben, amikor objektív értékelését a kérelmezővel fennálló bármilyen személyes kapcsolat vagy kötődés befolyásolhatja.

74. A vizsgáztatói tanúsítás kiadása

120. §

(1) A vizsgáztatói tanúsítások megszerzésére vonatkozó követelményeket az *1-5. mellékletek* tartalmazzák.

(2) A vizsgáztatói tanúsítást a légiközlekedési hatóság írásban adja meg, ha a kérelmező teljesítette az e rendeletben előírt követelményeket és írásban nyilatkozott arról, hogy hozzájárul a (5) bekezdésben meghatározott adatainak kezeléséhez.

(3) A tanúsításban a légiközlekedési hatóság megjelöli a tanúsítás célját és a vizsgáztatási eljárás során ellátandó feladatokat.

(4) A légiközlekedési hatóság repülési felügyelője vizsgáztatói tanúsítással végezhető vizsgáztatói feladatot e rendeletben meghatározott szakszolgálati engedéllyel, jogosítással és a vizsgáztatóra vonatkozó követelmények teljesítésével, vizsgáztatói tanúsítás birtokában végezhet.

(5) A légiközlekedési hatóság nyilvántartást vezet az általa tanúsított vizsgáztatókról, azokkal a feladatkörökkel együtt, amelyre tanúsítást kaptak. A nyilvántartást a légiközlekedési hatóság a honlapján közzéteszi. A nyilvántartás az engedélyben foglalt adatokat és a vizsgáztató elérhetőségeit tartalmazza.

(6) Vizsgáztatói tanúsítást az a személy kaphat, aki ellen a légiközlekedési hatóság a tanúsítás kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása iránti kérelem benyújtását megelőző három év során nem alkalmazott az e rendelet vagy a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és annak végrehajtási rendeleteinek megsértése miatt bármilyen gazdasági vagy adminisztratív szankciót, beleértve a légiközlekedési bírságot és bármilyen engedély, jogosítás vagy tanúsítás felfüggesztését, korlátozását vagy visszavonását, továbbá nem állnak fenn vele kapcsolatban az Lt. 53/A. §-ban meghatározott körülmények.

121. §

Az e rendelet szerinti vizsgáztatói tanúsítás kérelmezőjének – az e rendelet *1-5. mellékleteiben* meghatározottakon túl – egységesítési tanfolyamon kell részt vennie. Az egységesítési tanfolyam elméleti és gyakorlati oktatásból áll, és legalább a következőket kell tartalmaznia:

a) a szakszolgálati engedélyek, jogosítások vagy tanúsítások megszerzéséhez szükséges két olyan jártassági vizsga, készségellenőrzés, gyakorlati vizsga vagy kompetencia-felmérés lefolytatása, amely tekintetében a kérelmező a vizsgák és ellenőrzések lefolytatásához jogosultságot kíván szerezni,

b) e rendelet által a kérelmezett tanúsításnak megfelelő szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás kiadására, meghosszabbítására és megújítására meghatározott követelményekről, a jártassági vagy gyakorlati vizsga, a készségellenőrzés, valamint a kompetencia-felmérés lefolytatásáról, ezek dokumentálásáról és jelentéséről szóló képzés,

c) tájékoztató a személyes adatok védelmével, a felelősséggel, a balesetbiztosítással és díjakkal kapcsolatos adminisztratív eljárásokról és követelményekről.

122. §

(1) Az egységesítési tanfolyam elméleti képzés részéből a kérelmezőnek elméleti vizsgát kell tennie. Ennek sikeressége a gyakorlati képzésen való részvétel előfeltétele.

(2) A vizsgáztatói tanúsítás kérelmezőjének kompetencia-felmérés keretében kell igazolnia, hogy rendelkezik az egységesítési tanfolyam gyakorlati részén megszerezhető kompetenciákkal.

(3) A vizsgáztatói tanúsítás kérelmezője a kompetencia-felmérés során jártassági vizsga, készségellenőrzés, gyakorlati vizsga vagy kompetencia-felmérés lefolytatása révén ad számot szakértelméről a kérelmezett vizsgáztatói tanúsításnak megfelelő vizsgáztatói szerepkörben. A kompetencia-felmérésnek tartalmaznia kell a repülés előtti és utáni eligazítás, a jártassági vizsga, a készségellenőrzés, a gyakorlati vizsga vagy a kompetencia-felmérés lefolytatását, valamint a vizsgáztatott személy értékelését.

75. A vizsgáztatói tanúsítás érvényessége, meghosszabbítása és megújítása

123. §

(1) A vizsgáztatói tanúsítás érvényességi ideje három év.

(2) Ha a vizsgáztatói tanúsítás érvényességi idején belül

a) a tanúsítás engedélyese évente legalább két jártassági vizsgát, készségellenőrzést, gyakorlati vizsgát vagy kompetencia-felmérést lefolytatott,

b) a tanúsítás engedélyese az érvényességi idő utolsó évében részt vett a légiközlekedési hatóság által szervezett ismeretfrissítő egységesítési tanfolyamon, és

c) az érvényességi idő utolsó évében az a) ponttal összhangban lefolytatott jártassági vizsgák, készségellenőrzések vagy gyakorlati vizsgák egyikét másik vizsgáztató felügyelte a vizsgáztatói tanúsítást a légiközlekedési hatóság kérelemre újabb három évre kiadja.

(3) A lejárt vizsgáztatói tanúsítást a légiközlekedési hatóság kérelemre megújítja, ha a kérelmező részt vett a légiközlekedési hatóság által szervezett ismeretfrissítő egységesítési tanfolyamon, valamint sikeresen teljesítette a 122. § szerinti kompetencia-felmérést.

124. §

Ha a vizsgáztatói tanúsítás meghosszabbításához e rendelet vizsga vagy kompetencia-felmérés teljesítését írja elő, az a kérelmező, aki vizsgáztatói tanúsítása lejárt előtt nem felel meg az előírt vizsgán vagy kompetencia-felmérésen, csak akkor gyakorolhatja a vizsgáztatói tanúsítása által biztosított jogosultságokat, ha a vizsgát vagy kompetencia-felmérést sikeresen teljesítette.

76. A vizsgáztatói tanúsítás felfüggesztése és visszavonása

125. §

- (1) A légiközlekedési hatóság a vizsgáztatói tanúsítást felfüggeszti, ha
- a)* az engedélyes akadályozza a légiközlekedési hatóságnak a vizsgáztatói tevékenység ellenőrzésével kapcsolatos eljárását, az ellenőrzés lehetővé tételéig,
 - b)* az engedélyes a vizsgáztatói tevékenység ellátására hátrányosan ható szer hatása alatt vagy a polgári légiközlekedési személyzet egészségügyi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint egészségileg alkalmatlan állapotban lát el szakszolgálati tevékenységet, vagy
 - c)* a légiközlekedési hatóság eljárása során megállapítja, hogy az engedélyes vizsgáztatói tevékenység végzése során a légiközlekedési szabályokat súlyosan megszegi és azzal a légiközlekedés biztonságát sérti vagy veszélyezteti.
- (2) Az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott esetben – amennyiben a vizsgáztatói tanúsítás engedélyese több kategóriában rendelkezik vizsgáztatói jogosultsággal és a megállapított eltérés nem jelenti a többi jogosultság gyakorlásához szükséges feltételek nem teljesítését – légiközlekedési hatóság felfüggesztheti csak azt a vizsgáztatói jogosultságot is, amellyel összefüggésben a légiközlekedési szabályokat az engedélyes megszegte.
- (3) Ha a légiközlekedési hatóság a vizsgáztatói tanúsítást az (1) bekezdés *c)* pontja alapján függeszti fel, a határozatban rendelkeznie kell a vizsgáztatói tanúsítás visszaadásához szükséges, e rendelettel összhangban lévő képzési vagy vizsgáztatási követelményekről is.

126. §

- (1) A légiközlekedési hatóság a vizsgáztatói tanúsítást visszavonja, ha
- a)* az engedélyes a kérelemben valótlán adatokat jelölt meg,
 - b)* a 125. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontjában foglaltak ismétlődően következnek be,
 - c)* az engedélyes a tevékenysége során a légiközlekedési szabályokat megszegte és azzal a légiközlekedés biztonságát olyan módon sérti vagy veszélyezteti, amely súlyos repülőesemény bekövetkeztéhez vezet.
- (2) vizsgáztatói tanúsítás visszavonását követően új vizsgáztatói tanúsítás kiadása során a kérelmezőnek ismételten teljesítenie kell az e rendelet szerinti követelményeket és a visszavonás előtt szerzett ismeret és tapasztalat nem számítható be az e rendeletben meghatározott ismereti és tapasztalati követelményekbe.

127. §

- (1) A 125. § (1) bekezdésében és a 126. § (1) bekezdésében meghatározott esetben a légiközlekedési hatóság intézkedésként a vizsgáztatói tanúsítást azonnali hatállyal bevonja és a vizsgáztatói tanúsítást elveszi, amelyről átvételi elismervényt állít ki. Az átvételi elismervénynek tartalmaznia kell az elvétel e rendeletben meghatározott jogalapját.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott bevonás esetén a légiközlekedési hatóság a vizsgáztatói tanúsítás felfüggesztéséről, visszavonásáról vagy visszaadásáról 5 napon belül dönt.
- (3) Ha a vizsgáztatói tanúsítás felfüggesztése a 125. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nem érinti a jogosult valamennyi jogosultságát, a légiközlekedési hatóság a jogosult részére új, csak a felfüggesztéssel nem érintett jogosultságok gyakorlását lehetővé tevő vizsgáztatói tanúsítást állít ki és ad vissza.

77. A vizsgáztatói megbízás kiadása

128. §

- (1) A lábról induló sárkányrepülő eszköz, a siklóernyős és az ejtőernyős oktató és tandempilóta vagy tandemugró gyakorlati vizsga esetén a gyakorlati vizsgáztatásra a képző szervezet vizsgáztatói megbízást ad ki a vizsgáztató részére. A megbízásnak tartalmaznia kell vizsgáztató személyi adatait, a megbízást kiadó képző szervezet megnevezését, valamint annak meghatározását, hogy a megbízással milyen vizsgáztatói feladat végezhető.
- (2) Gyakorlati vizsgáztatásra az a személy kaphat megbízást, aki teljesíti a vizsgáztatóra vonatkozóan a *8-10. mellékletekben* meghatározott követelményeket.
- (3) A képző szervezet a kiadott megbízásokról nyilvántartást vezet.
- (4) A vizsgáztatói megbízás birtokában csak azon képzéseket követő gyakorlati vizsgáztatás végezhető, amely képzést a megbízást kiadó képző szervezet szervezett.
- (5) Amennyiben a vizsgáztatói megbízással rendelkező személy az e rendeletben foglalt követelményeket nem teljesíti vagy a vizsgaszabályzatot megszegi, a képző szervezet a megbízást visszavonja.

XVI. Fejezet

Egyedi esetekre vonatkozó szabályok

78. Történelmi jelentőségű légijárművekre vonatkozó egyedi követelmények

129. §

A 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. Mellékletében meghatározott azon történelmi jelentőségű légijárművek esetében, amelyekkel adottságaiknál fogva az adott légijármű kategóriára vonatkozó, e rendeletben meghatározott képzési vagy vizsgáztatási feltételek nem teljesíthetők, a légiközlekedési hatóság egyedi képzési és vizsga követelményeket hagyhat jóvá.

XVII. Fejezet

A beszámítás és az elfogadás szabályai

79. A katonai tapasztalat, képzés és szakszolgálati engedély beszámítása

130. §

Az állami célú légiközlekedés szakszemélyzetének szakszolgálati engedélyeiről szóló miniszteri rendelet alapján kiadott repülőgép-vezető, helikoptervezető, fedélzeti mérnök, fedélzeti navigátor szakszolgálati engedéllyel rendelkező személy katonai szolgálat során szerzett szakszolgálati engedélyét, képzéseit és repülési idejét a légiközlekedési hatóság az általa kialakított és honlapján közzétett beszámítási jegyzőkönyv szerint beszámítja az e rendelet szerinti szakszolgálati engedély és jogosítás kiadásához.

80. A más államok által kiadott szakszolgálati engedélyek elfogadása

131. §

- (1) A Chicagói Egyezmény Szerződő Állama által a Chicagói Egyezménynek a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény

Függelékeinek kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. törvénnyel kihirdetett 1. Függelékének (a továbbiakban: 1. Annex) megfelelően kiadott fedélzeti mérnök, fedélzeti navigátor és repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyt a légiközlekedési hatóság az általa kiadott szakszolgálati engedélyekkel egyenértékűnek fogadja el.

(2) A más állam által kiadott ultralight repülőgép pilóta, autogiro pilóta, továbbá a motoros sárkányrepülő eszköz vezetésére jogosító szakszolgálati engedélyt a légiközlekedési hatóság – a más államok légiközlekedési hatóságaival kötött megállapodásaival összhangban – az e rendeletben foglalt feltételek teljesítése esetén, e rendelet szerinti szakszolgálati engedély kiadása nélkül, az e rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedéllyel egyenértékűnek fogadja el.

(3) A 9. § (2) bekezdésében meghatározott betétlapra bejegyezhető jogosítások esetén a más állam által az 1. Annexnek megfelelően kiadott érvényes, azonos jogosultságot biztosító jogosítás alapján a légiközlekedési hatóság e rendelet szerinti jogosítást jegyez be a betétlapra.

81. A más állam által jóváhagyott képzések elfogadása

132. §

(1) A más állam által jóváhagyott képzést a légiközlekedési hatóság e rendelet szerinti képzéssel egyenértékűnek fogadja el szakszolgálati engedély vagy a betétlap kiadásához, ha a képzés megfelel az 1. Annex előírásainak.

(2) Ha a más állam által jóváhagyott képzés nem felel meg az 1. Annex előírásainak vagy nem az 1. Annex szerinti szakszolgálati engedély kiadására irányul, a légiközlekedési hatóság kérelemre – a (4) bekezdésben foglaltak szerint – részleges vagy teljes felmentést adhat az e rendeletben meghatározott szakszolgálati engedély vagy betétlap kiadásának feltételét képező követelmények alól.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott kérelmet a légiközlekedési hatósághoz írásban kell benyújtani, és a kérelemhez annak tárgya szerint csatolni kell a más állam által jóváhagyott képzés elvégzését igazoló dokumentum másolatát és az képző szervezet nyilatkozatát a képzés tematikájáról és vizsgarendszeréről.

(4) Ha a kérelmező képzése egyenértékű az e rendeletben foglaltakkal, a légiközlekedési hatóság teljes felmentést ad. Ha a légiközlekedési hatóság a (3) bekezdés szerint igazolt képzés tematikájának és vizsgarendszerének az e rendeletben foglalt követelményekkel történt összehasonlítása során eltérést állapít meg, akkor az e rendeletnek való teljes megfelelést biztosító kiegészítő képzés vagy vizsga előírása mellett részleges felmentést ad.

(5) A légiközlekedési hatóság a megadott felmentésekről nyilvántartást vezet.

(6) A légiközlekedési hatóság által megadott felmentés alapján e rendelet szerinti szakszolgálati engedély vagy betétlap legfeljebb a felmentés megadásától számított egy éven belül adható ki.

82. A szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységekhez kapcsolódó beszámítási és elfogadási szabályok

133. §

(1) A képző szervezet e rendeletben meghatározott követelményekkel egyenértékű képesítést vagy képzést saját képzése során beszámíthat. A beszámítás keretében az elméleti és a

gyakorlati képzés időtartama csökkenthető, a beszámítás azonban nem terjedhet ki az elméleti és a gyakorlati vizsgára vonatkozó követelmények teljesítésére.

(2) A beszámításra vonatkozó eljárást a képző szervezetnek a képzési kézikönyvében kell rögzítenie.

ÖTÖDIK RÉSZ ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

134. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 90. napon lép hatályba.

135. §

(1) A légiközlekedési hatóság elvégzi a 1178/2011/EU bizottsági rendelet 4. cikk (2)-(6) bekezdésében, 6. cikkében és 7. cikkében meghatározott konvertálási feladatokat.

(2) A légiközlekedési hatóság elvégzi a harmadik országok által kibocsátott engedélyek elfogadására a 1178/2011/EU bizottsági rendelet 8. cikkében meghatározott feladatokat.

(3) A légiközlekedési hatóság elvégzi a megkezdett képzések beszámításával kapcsolatban a 1178/2011/EU bizottsági rendelet 9. cikkében, valamint a katonai szolgálat során szerzett pilóta-szakszolgálati engedély beszámításával kapcsolatban a 1178/2011/EU bizottsági rendelet 10. cikkében meghatározott feladatokat.

(4) A légiközlekedési hatóság elvégzi az engedélyek és tanúsítványok 1178/2011/EU bizottsági rendelet 4. cikk (1) bekezdésében, 10a. cikk (4) bekezdésében, 10b. cikk (3) bekezdésében és 11a. cikk (3) bekezdésében meghatározott cseréjét.

136. §

(1) Az e rendelet hatálya alá tartozó, de az e rendelet hatályba lépése előtt a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről szóló 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyek, jogosítások és felhatalmazások lejáratukig érvényesek, meghosszabbításuk iránti kérelemre a légiközlekedési hatóság e rendelet szerinti szakszolgálati engedélyt vagy tanúsítást ad ki. Megújítás során e rendelet követelményeit kell teljesíteni.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről szóló 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet alapján kiadott, a rendelet hatályba lépésekor érvényes ejtőernyős oktató szakszolgálati engedéllyel rendelkező személyt úgy kell tekinteni, mint aki teljesítette az e rendelet ejtőernyős oktatóra vonatkozó követelményeit. Jogosultságának fenntartásához e rendelet szerinti követelményeket kell teljesítenie.

(3) Az e rendelet hatálya alá tartozó, de az e rendelet hatályba lépése előtt a hajózó személyzet képzéséről és szakszolgálati engedélyéről szóló 32/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyek, jogosítások és felhatalmazások lejáratukig érvényesek, meghosszabbításuk iránti kérelemre a légiközlekedési hatóság e rendelet szerinti szakszolgálati engedélyt, betétlapot vagy tanúsítást ad ki. Megújítás során e rendelet követelményeit kell teljesíteni.

(4) Az e rendelet hatályba lépése előtt a hajózó személyzet képzéséről és szakszolgálati engedélyéről szóló 32/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet alapján kiadott terepvontató jogosítások e rendelet hatályba lépésekor érvényüket veszítik.

137. §

(1) Azon személyek, akik e rendelet hatályba lépése előtt olyan jogosultságokat gyakoroltak, amelyek gyakorlásához e rendelet értelmében szakszolgálati engedély, abba bejegyzett jogosítás, vagy nyelvismereti kiterjesztés szükséges, jogosultságaikat e rendelet hatályba lépését követően további 3 évig gyakorolhatják e rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedély, jogosítás, vagy nyelvismereti kiterjesztés nélkül.

(2) Az (1) bekezdésben említett személyeknek e rendelet hatályba lépését követő 3 éven belül teljesíteniük kell az adott jogosultság gyakorlásához e rendeletben előírt jártassági vagy gyakorlati vizsgára és a nyelvismeretre vonatkozó követelményeket.

(3) A jártassági vagy gyakorlati vizsga során a vizsgáztatónak meg kell győződnie arról is, hogy a vizsgázó rendelkezik az adott szakszolgálati engedélyhez vagy jogosításhoz kapcsolódó elméleti ismeretekkel.

(4) Oktatók és vizsgáztatók esetében az (1)-(2) bekezdésben foglaltakon túl e rendelet hatályba lépését követő 3 éven belül teljesíteni kell az e rendeletben előírt kompetencia-felmérést vagy gyakorlati vizsgát is.

(5) A sikeresen teljesített vizsgák és kompetencia-felmérések alapján a légiközlekedési hatóság kérelemre kiadja az e rendelet szerinti szakszolgálati engedélyt, amelybe bejegyzi a megfelelő jogosításokat.

138. §

A 68. §-ban meghatározott követelményt a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről szóló 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet alapján kiadott repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedéllyel rendelkezőknek e rendelet hatályba lépését követő 2 éven belül kell teljesíteniük.

139. §

(1) Az e rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő, valamint a (2) bekezdésben foglaltak teljesüléséig befejezett, szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás megszerzésére, meghosszabbítására vagy megújítására irányuló képzéseket a légiközlekedési hatóság az általa kialakított és honlapján közzétett beszámítási jegyzőkönyv szerint beszámítja az e rendelet szerinti szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás kiadásához.

(2) Az e rendelet hatálya alá tartozó, az e rendelet hatálybalépésekor a légiközlekedési hatóság ála kiadott érvényes képzési engedéllyel rendelkező képző szervezetnek e rendelet hatályba lépését követő 18 hónapon belül meg kell felelnie e rendelet előírásainak. Ennek érdekében a megfelelően módosított kézikönyveket legkésőbb e rendelet hatályba lépését követő 1 éven belül be kell nyújtani a légiközlekedési hatóságnak jóváhagyásra.

140. §

(1) Ez a rendelet a következő európai uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló 2011. november 3-i 1178/2011/EU bizottsági rendelet,

b) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő

rögzítéséről szóló 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2012. március 30-i 290/2012/EU bizottsági rendelet,

c) az 1178/2011/EU rendeletnek a polgári légi közlekedésben részt vevő légi személyzetre vonatkozó műszaki követelmények és igazgatási eljárások tekintetében történő módosításáról szóló, 2015. március 17-i 2015/445/EU bizottsági rendelet.

(2) A XIV-XV. Fejezet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(3) A rendelet tervezetének a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikk (7) bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

141. §

Hatályát veszti a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről szóló 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet és a hajózó személyzet képzéséről és szakszolgálati engedélyéről szóló 32/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet.

Budapest, 2016. február

dr. Seszták Miklós

Ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikáinak, valamint a kompetencia felmérések témakörei

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Érvényességi idő
Ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély	ULPL	II				Nincs lejárata
			Repülésoktatói jogosítás	FI(UL)	XII	3 év
			Vontató jogosítás	Vontató jogosítás	XII	Nincs lejárata
			NVFR	NVFR	XII	Nincs lejárata

1. Ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

Az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

a) általános tantárgyak:

aa) légi jog,

ab) emberi teljesítőképesség,

ac) meteorológia, és

ad) kommunikáció;

b) kategória specifikus tantárgyak:

ba) repüléselmélet,

bb) üzemeltetési eljárások,

bc) repülési teljesítmény és tervezés,

bd) légijármű általános ismeretek, és

be) navigáció.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. Az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőkre kell kiterjednie:

a) repülés előtti előkészítés, beleértve a tömeg és súlypontszámítást, a légijármű szemrevételezéssel történő átvizsgálását és a légijármű kiszolgálását,

b) a repülőtéren és forgalmi műveletek, összeütközést elkerülő eljárások és biztonsági eljárások,

c) a látás utáni repülés normál körülmények közötti eljárásai,

- d) kritikusan alacsony sebességgel történő repülés, kezdeti és teljes átesés felismerése és az abból való kivétel technikája,
- e) kritikusan magas sebességgel történő repülés, dugóhúzó felismerése és az abból való kivétel technikája,
- f) oldalszél nélkül és oldalszállal való fel- és leszállás,
- g) felszállás maximális teljesítménnyel (rövid pálya és akadály elkerülése), rövid pályás leszállás,
- h) útvonalrepülés látás utáni repülés szabályai szerint helyszámító eljárással,
- i) vészhelyzeti eljárások, beleértve a szimulált légijármű berendezés meghibásodásokat,
- j) ellenőrzött légtérrel rendelkező repülőtérről vagy oda történő üzemelés szabályai, megfelelés a légiforgalmi irányító szolgálat eljárásainak és a kommunikációs eljárásoknak.

1.2.2. A növendéknek legalább 45 óra repülési időt kell teljesítenie ultralight repülőgépen, amelyből legalább 25 órának kétkormányos oktatásnak kell lennie.

1.2.3. A 45 óra repülési időből 5 óra teljesítése történhet repülésszimulációs oktatóeszközön.

1.2.4. A növendéknek – jogosított repülésoktató felügyelete alatt – ultralight repülőgépen legalább 10 óra egyedül-repülési időt kell teljesítenie, beleértve 5 óra útvonal-repülési időt egyedül-repüléssel. Az útvonalrepülések során legalább egy olyan útvonalrepülést is teljesíteni kell, amelynek hossza legalább 150 km, és amelynek során két különböző repülőtéren teljes megállásos leszállást kell végrehajtani.

1.3. Jártassági vizsga

1.3.1. A jártassági vizsga lefolytatása során figyelembeveendő témakörök:

1. RÉSZ REPÜLÉS ELŐTTI MŰVELETEK ÉS INDULÁSI ELJÁRÁSOK	
a	Repülés előtti dokumentációs és időjárási adatok összeállítása
b	Tömeg-, súly- és teljesítmény-számítások
c	Légijármű-ellenőrzés és kiszolgálás
d	Motor indítása és indítás utáni eljárások
e	Gurulás és repülőtéri eljárások, felszállás előtti ellenőrzés
f	Felszállás és a felszállás utáni ellenőrzés
g	Repülőtér-indulási eljárások
h	ATC összeköttetés betartása, rádiózás

2. RÉSZ ÁLTALÁNOS REPÜLÉSI TEVÉKENYSÉG	
a	ATC összeköttetés - betartása, rádiózás
b	Iránytartás és vízszintes repülés, sebességmódosítással
c	Emelkedés: i. Legjobb emelkedés mértéke ii. Emelkedő fordulók iii. Vízszintes repülés (átmenet a vízszintes repülésbe)
d	Közepes (30°-os) fordulók
e	Túldöntött (45°-os) fordulók, zuhanó-spirál felismerése, és az abból való kivétel

f	Repülés kritikusán kis sebességgel, fékszárnyal és fékszárny nélkül
g	Átesések: i. Tiszta átesés és teljesítménnyel való felvétel ii. Közelítés az áteséshez, 20°-os bedöntésű süllyedő fordulóban iii. Átesés lebegtetési helyzetben
h	Süllyedés: i. Teljesítménnyel és teljesítmény nélkül ii. Süllyedő fordulók (túldöntött sikló fordulók) iii. Felvétel süllyedésből (átmenet a vízszintes repülésbe)

3. RÉSZ ÚTVONAL-ELJÁRÁSOK	
a	Repülési terv, helyszámító eljárás és térképolvasás
b	Magasság-, irány- és sebességtartás,
c	A tervezett repült idő (ETA) újraellenőrzése, a fedélzeti napló vezetése
d	Útvonal-változtatás kitérő repülőtér felé (tervezés és végrehajtás)
e	Rádió navigációs és GPS eszközök használatának ismerete (ha van)
f	Repülés végrehajtás (ellenőrzések, üzemanyag-rendszer és porlasztó-jegesedés, stb.) ATC összeköttetés betartása, rádiózás

4. RÉSZ MEGKÖZELÍTÉSI ÉS LESZÁLLÁSI ELJÁRÁSOK	
a	Repülőtéri megközelítési eljárások
b	Pontos leszállás (rövidpályás leszállás) oldalszeles leszállás, ha a megfelelő feltételek adottak
c	Fékszárny nélküli leszállás
d	Pálya megközelítése levett teljesítménnyel
e	Földet érés és továbbrepülés
f	Átstartolás alacsony magasságból
g	ATC kapcsolattartás, R/T eljárások
h	Repülés utáni teendők

5. RÉSZ RENDELLENESÉGI ÉS VÉSZHELYZETI ELJÁRÁSOK	
Ez a rész az 1-4 részekkel kombinálható	
a	Felszállás utáni szimulált motorhiba
b	Szimulált kényszerleszállás
c	Motorleállítás és újraindítás
d	Motorleállítás körütekintő leszállással
e	Dugóhúzó felismerése és megszüntetése.
f	Szóbeli kérdések

1.3.2. A sikeres vizsga feltételei

1.3.2.1. A jártassági vizsgát az ultralight repülőgépre jellemző repülési fázisoknak megfelelő szakaszokra kell tagolni.

1.3.2.2. Egy szakasz bármely elemének sikertelensége az adott szakasz egészének sikertelenségét jelenti. Egyetlen szakasz sikertelensége esetén a növendéknek csak az adott szakaszból kell ismételt vizsgáznia. Egynél több szakasz sikertelensége esetén a teljes vizsgát meg kell ismételni.

1.3.2.3. Az 1.3.2.2. pont szerint megismételt vizsga bármely szakaszának sikertelensége esetén, beleértve azokat a szakaszokat is, amelyeket a növendék az előző vizsgán egyszer már sikerrel teljesített, újból meg kell ismételni a teljes vizsgát.

1.3.2.4. Két sikertelen vizsgakísérlet további gyakorlati képzést von maga után.

1.4. Jóváírás

1.4.1. Ha a növendék repülőgépre érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A)) és érvényes osztály- vagy típusjogosítással rendelkezik, a meglévő engedély teljes mértékben beszámítható az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.2. Ha a növendék repülőgépre érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A)) és érvényes osztály- vagy típusjogosítással rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés 10 órára csökkenthető, amelynek kétkormányos képzésnek kell lennie. A kétkormányos képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikának a normál repülések és a vészhelyzetek gyakorlását kell tartalmaznia.

1.4.3. Ha a növendék többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és érvényes osztály- vagy típusjogosítással rendelkezik, a meglévő engedély teljes mértékben beszámítható az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.4. Ha a növendék többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és érvényes osztály- vagy típusjogosítással rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés 22 órára csökkenthető, amelynek kétkormányos képzésnek kell lennie. A kétkormányos képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikának a normál repülések és a vészhelyzetek gyakorlását kell tartalmaznia.

1.4.5. Ha a növendék helyből felszálló repülőgép, vitorlázó-repülőgép vagy autogiro vezetésére jogosító érvényes szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, a meglévő engedélyhez vagy jogosításhoz kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.6. Ha a növendék helyből felszálló repülőgép, vitorlázó-repülőgép vagy autogiro vezetésére jogosító érvényes szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámait 30 %-kal csökkenthetők. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.7. Ha a növendék helikopterre érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati

engedéllyel (ATPL(H)) és érvényes típusjogosítással vagy motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel (UL A1) rendelkezik, a meglévő engedélyhez kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.8. Ha a növendék helikopterre érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(H)) és érvényes típusjogosítással vagy motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel (UL A1) rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 20 %-kal csökkenthetők. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.9. Ha a növendék ballon szakszolgálati engedéllyel (BPL), léghajóra érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)) rendelkezik, a meglévő engedélyhez kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.10. Ha a növendék ballon szakszolgálati engedéllyel (BPL), léghajóra érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)) rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai nem csökkenthetők.

2. Ultralight repülőgép repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a kompetencia felmérés tartalma

2.1. Elméleti képzés

2.1.1. A FI(UL) megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját a 2.1.2. alpontban meghatározott témakörök alapján kell kialakítani. Az elméleti tanfolyamnak tartalmaznia kell legalább

- a) 25 óra tanítási és tanulási ismeretet és
- b) 100 óra elméleti képzést, beleértve az előrehaladást felmérő vizsgákat.

2.1.2. A FI(UL) megszerzésére irányuló elméleti tanfolyam során a növendéknek a következő kompetenciákat kell megszereznie:

- a) az erőforrások előkészítése,
- b) a tanulást elősegítő légkör megteremtése,
- c) az ismeretek átadása,
- d) a repülésre veszélyes helyzet- és hibakezelés és a repülőszemélyzeti erőforrás- szervezés integrálása,
- e) az idő beosztása az oktatási célkitűzések eléréséhez,
- f) az ismeretek elsajátításának elősegítése,
- g) a hallgató teljesítményének értékelése,
- h) az előrehaladás figyelemmel kísérése és felülvizsgálata,
- i) a képzési időszakok értékelése,

j) az eredmény jelentése.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. Az FI(UL) megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek legalább 30 órányi repülésoktatásban kell részesülnie, amely magában foglal 25 óra kétkormányos képzést, amelyből 5 óra hajtható végre repülésszimulációs oktatóeszközön.

2.2.2. A gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) légijármű ismeretek,
- b) repülés előtti és utáni teendők,
- c) kabinismeret,
- d) légijármű kezelési ismeretek,
- e) gurulás,
- f) repülési feladatok: egyenes vonalú egyenletes repülés; emelkedés; süllyedés; fordulók; lassú repülés; átesés; kivétel kezdeti dugóhúzóból; kivétel kialakult dugóhúzóból; felszállás és emelkedés iskolakör hosszúfalára; körözés, megközelítés és leszállás; első egyedülrepülés; nagy bedöntésű fordulók és a hozzá tartozó átesési és dugóhúzó gyakorlatok; kényszerleszállás hajtómű nélkül; leszállóhely és kényszerleszállóhely kiválasztása,
- g) navigáció: navigációs ismeretek; navigáció alacsony repülési magasságon és csökkent látási körülmények között,
- h) repülés a fedélzeten található alapvető műszerek alapján,
- i) éjszakai jogosítás oktatására jogosító oktatói jogosítás esetén éjszakai repülés.

2.3. A kompetencia felmérés tartalma

2.3.1. A FI(UL) megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek kompetencia felmérés keretében kell bizonyítania, hogy képes a növendéket a vonatkozó szakszolgálati engedély vagy jogosítás kiadásához szükséges szintig oktatni. Ennek a felmérésnek tartalmaznia kell:

- a) az elméleti és a gyakorlati képzésben elsajátított kompetenciák bemutatását a repülés előtti, a repülés utáni, valamint az elméleti képzés során,
- b) szóbeli elméleti vizsgákat a földön, a repülés előtti és a repülés utáni eligazításon, valamint repülés közbeni bemutatót a megfelelő légijárművön,
- c) megfelelő gyakorlatokat az oktatói kompetenciák értékeléséhez.

2.3.2. A felmérést ugyanolyan légijárművön kell végrehajtani, mint amilyen a repülésoktatást végzik.

3. Ultralight repülőgép vontató jogosítás megszerzéséhez szükséges repülési tapasztalat és képzési követelmény

3.1. Vitorlázó-repülőgép vontatására jogosító vontató jogosítás megszerzéséhez a növendéknek teljesítenie kell egy képző szervezet által tartott tanfolyamot, amely tartalmaz legalább

- a) egy a vontatórepüléssel és eljárásokkal kapcsolatos elméleti képzést,
- b) 10 gyakorlórepülést vitorlázó-repülőgép vontatása közben, amely tartalmaz legalább öt kétkormányos gyakorlórepülést és
- c) 5 szokatatórepülést egy repülőgéppel vagy ultralight repülőgéppel felvontatott vitorlázó-repülőgépen.

3.2. Transzparens vontatására jogosító vontató jogosítás megszerzéséhez a növendéknek teljesítenie kell

egy képző szervezet által tartott tanfolyamot, amely tartalmaz legalább

a) egy a vontatórepüléssel és eljárásokkal kapcsolatos elméleti képzést és

b) 10 gyakorlórepülést transzparens vontatása közben, amely tartalmaz legalább 5 kétkormányos repülést.

4. Ultralight repülőgép repülés vizsgáztatói tanúsítás

Ultralight repülőgép repülés vizsgáztatói tanúsítás (a továbbiakban: FE(UL)) engedélyese jogosult az ULPL kiadásához szükséges jártassági vizsgáztatást, az ultralight repülőgép vontató jogosításhoz és az NVFR jogosításhoz szükséges jártassági vizsgáztatást és készségellenőrzést, továbbá a FI(UL), valamint a FE(UL) kiadásához szükséges kompetencia-felmérést végrehajtani feltéve, hogy

a) rendelkezik érvényes ULPL-lel és FI(UL)-lel,

b) rendelkezik a kérelmezett FE(UL)-nek megfelelő jogosítással és

c) ultralight repülőgép pilótaként legalább 400 óra repülési időt teljesített, amely magában foglal legalább 200 órányi repülésoktatást.

Autogiro pilóta szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikáinak, valamint a kompetencia felmérések témakörei

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Érvényességi idő
Autogiro pilóta szakszolgálati engedély	AGPL	II				Nincs lejárati idő
			Repülésoktatói jogosítás	FI(AG)	XII	3 év

1. Autogiro pilóta szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

Az AGPL megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

a) általános tantárgyak:

aa) légi jog,

ab) emberi teljesítőképesség,

ac) meteorológia, és

ad) kommunikáció;

b) kategória specifikus tantárgyak:

ba) repüléselmélet,

bb) üzemeltetési eljárások,

bc) repülési teljesítmény és tervezés,

bd) légijármű általános ismeretek, és

be) navigáció.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. Az AGPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőkre kell kiterjednie:

a) repülés előtti előkészítés, beleértve a tömeg és súlypontszámítást, a légijármű szemrevételezéssel történő átvizsgálását és a légijármű kiszolgálását,

b) a repülőtéren és forgalmi műveletek, összeütközést elkerülő eljárások és biztonsági eljárások,

c) a látás utáni repülés normál körülmények közötti eljárásai,

d) kritikusan alacsony sebességgel történő repülés,

e) kritikusan magas sebességgel történő repülés,

f) oldalszél nélkül és oldalszállal való fel- és leszállás,

g) felszállás maximális teljesítménnyel (rövid pálya és akadály elkerülése), rövid pályás leszállás,

h) útvonalrepülés látás utáni repülés szabályai szerint helyszámító eljárással,

i) vészhelyzeti eljárások, beleértve a szimulált légijármű berendezés meghibásodásokat,

j) ellenőrzött légtérrel rendelkező repülőterről vagy oda történő üzemelés szabályai, megfelelés a légiforgalmi irányító szolgálat eljárásainak és a kommunikációs eljárásoknak.

1.2.2. A növendéknek legalább 45 óra repülési időt kell teljesítenie autogiron, amelyből legalább 25 órának kétkormányos oktatásnak kell lennie.

1.2.3. A 45 óra repülési időből 5 óra teljesítése történhet repülésszimulációs oktatóeszközön.

1.2.4. A növendéknek – jogosított repülésoktató felügyelete alatt – autogiron legalább 10 óra egyedül-repülési időt kell teljesítenie, beleértve 5 óra útvonal-repülési időt egyedül-repüléssel. Az útvonalrepülések során legalább egy olyan útvonalrepülést is teljesíteni kell, amelynek hossza legalább 150 km, és amelynek során két különböző repülőtéren teljes megállásos leszállást kell végrehajtani.

1.3. Jártassági vizsga

1.3.1. A jártassági vizsga lefolytatása során figyelembeveendő témakörök:

1. RÉSZ REPÜLÉS ELŐTTI MŰVELETEK ÉS INDULÁSI ELJÁRÁSOK	
a	Repülés előtti dokumentációs és időjárási adatok összeállítása
b	Tömeg-, súly- és teljesítmény-számítások
c	Légijármű-ellenőrzés és kiszolgálás
d	Motor indítása és indítás utáni eljárások
e	Gurulás és repülőtéri eljárások, felszállás előtti ellenőrzés
f	Felszállás és a felszállás utáni ellenőrzés
g	Repülőtér-indulási eljárások
h	ATC összeköttetés betartása, rádiózás

2. RÉSZ ÁLTALÁNOS REPÜLÉSI TEVÉKENYSÉG	
a	ATC összeköttetés - betartása, rádiózás
b	Iránytartás és vízszintes repülés, sebességmódosítással
c	Emelkedés: i. Legjobb emelkedés mértéke ii. Emelkedő fordulók iii. Vízszintes repülés (átmenet a vízszintes repülésbe)
d	Közepes (30°-os) fordulók
e	Túldöntött (45°-os) fordulók, zuhanó-spirál felismerése, és az abból való kivétel, amennyiben alkalmazható
f	Repülés kritikusan kis sebességgel
g	Süllyedés: i. Teljesítménnyel és teljesítmény nélkül ii. Süllyedő fordulók (túldöntött sikló fordulók) iii. Felvétel süllyedésből (átmenet a vízszintes repülésbe)

3. RÉSZ ÚTVONAL-ELJÁRÁSOK	
a	Repülési terv, helyszámító eljárás és térképolvasás
b	Magasság-, irány- és sebességtartás,
c	A tervezett repült idő (ETA) újraellenőrzése, a fedélzeti napló vezetése
d	Útvonal-változtatás kitérő repülőtér felé (tervezés és végrehajtás)
e	Rádió navigációs és GPS eszközök használatának ismerete (ha van)
f	Repülés végrehajtás (ellenőrzések, üzemanyag-rendszer és porlasztó-jegesedés, stb.) ATC összeköttetés betartása, rádiózás

4. RÉSZ MEGKÖZELÍTÉSI ÉS LESZÁLLÁSI ELJÁRÁSOK	
a	Repülőtéri megközelítési eljárások
b	Pontos leszállás (rövidpályás leszállás) oldalszeles leszállás, ha a megfelelő feltételek adottak
c	Pálya megközelítése levett teljesítménnyel
d	Földet érés és továbbrepülés
e	Átstartolás alacsony magasságból
f	ATC kapcsolattartás, R/T eljárások
g	Repülés utáni teendők

5. RÉSZ RENDELLENESÉGI ÉS VÉSZHELYZETI ELJÁRÁSOK	
Ez a rész az 1-4 részekkel kombinálható	
a	Felszállás utáni szimulált motorhiba
b	Szimulált kényszerleszállás
c	Motorleállítás és újraindítás
d	Motorleállítás körütekintő leszállással
e	Szóbeli kérdések

1.3.2. A sikeres vizsga feltételei

1.3.2.1. A jártassági vizsgát az autogirora jellemző repülési fázisoknak megfelelő szakaszokra kell tagolni.

1.3.2.2. Egy szakasz bármely elemének sikertelensége az adott szakasz egészének sikertelenségét jelenti. Egyetlen szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek csak az adott szakaszból kell ismételt vizsgáznia. Egynél több szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek meg kell ismételnie a teljes vizsgát.

1.3.2.3. Az 1.3.2.2. pont szerint megismételt vizsga bármely szakaszának sikertelensége esetén, beleértve azokat a szakaszokat is, amelyeket a kérelmező az előző vizsgán egyszer már sikerrel teljesített, a kérelmezőnek újból meg kell ismételnie teljes vizsgát.

1.3.2.4. Két sikertelen vizsgakísérlet további gyakorlati képzést von maga után.

1.4. Jóváírás

1.4.1. Ha a növendék repülőgépre vagy helikopterre érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A), PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A), CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A), ATPL(H)), repülőgépre érvényes

többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és érvényes osztály- vagy típusjogosítással, ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel (ULPL), ballon szakszolgálati engedéllyel (BPL), léghajóra érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)), motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel (UL A1), helyből felszálló repülőgép vagy vitorlázó-repülőgép vezetésére jogosító érvényes szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, a meglévő engedélyhez vagy jogosításhoz kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak az AGPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.2. Ha a növendék repülőgépre vagy helikopterre érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A), PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A), CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A), ATPL(H)), repülőgépre érvényes többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és érvényes osztály- vagy típusjogosítással, ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel (ULPL) rendelkezik, a gyakorlati képzés 22 órára csökkenthető, amelynek kétkormányos képzésnek kell lennie. A kétkormányos képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikának a normál repülések és a vészhelyzetek gyakorlását kell tartalmaznia.

1.4.3. Ha a növendék helyből felszálló repülőgép vagy vitorlázó-repülőgép vezetésére jogosító érvényes szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, az AGPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 30 %-kal csökkenthetőek. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.4. Ha a növendék motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel (UL A1) rendelkezik, az AGPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 20 %-kal csökkenthetőek. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.5. Ha a növendék ballon szakszolgálati engedéllyel (BPL), léghajóra érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)) rendelkezik, az AGPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai nem csökkenthetőek.

2. Autogiro repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a kompetencia felmérés tartalma

2.1. Elméleti képzés

2.1.1. A FI(AG) elméleti képzés tematikáját a 2.1.2. pontban meghatározott témakörök alapján a kell kialakítani. Az elméleti tanfolyamnak tartalmaznia kell legalább

- a) 25 óra tanítási és tanulási ismeretet és
- b) 100 óra elméleti képzést, beleértve az előrehaladást felmérő vizsgákat.

2.1.2. Az elméleti tanfolyam során a FI(AG) kérelmezőjének a következő kompetenciákat kell megszereznie:

- a) az erőforrások előkészítése,
- b) a tanulást elősegítő légkör megteremtése,

- c) az ismeretek átadása,
- d) a repülésre veszélyes helyzet- és hibakezelés és a repülőszemélyzeti erőforrás- szervezés integrálása,
- e) az idő beosztása az oktatási célkitűzések eléréséhez,
- f) az ismeretek elsajátításának elősegítése,
- g) a hallgató teljesítményének értékelése,
- h) az előrehaladás figyelemmel kísérése és felülvizsgálata,
- i) a képzési időszakok értékelése,
- j) az eredmény jelentése.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. Az FI(AG) megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek legalább 30 órányi repülésoktatásban kell részesülnie, amely magában foglal 25 óra kétkormányos képzést, amelyből öt óra hajtható végre repülésszimulációs oktatóeszközön.

2.2.2. A gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) légijármű ismeretek,
- b) repülés előtti és utáni teendők,
- c) kabinismeret,
- d) légijármű kezelési ismeretek,
- e) gurulás,
- f) repülési feladatok: egyenes vonalú egyenletes repülés; emelkedés; süllyedés; fordulók; lassú repülés; felszállás és emelkedés iskolakör hosszúfalára; körözés, megközelítés és leszállás; első egyedülrepülés; nagy bedöntésű fordulók; kényszerleszállás hajtómű nélkül; leszállóhely és kényszerleszállóhely kiválasztása,
- g) navigáció: navigációs ismeretek; navigáció alacsony repülési magasságon és csökkent látási körülmények között,
- h) repülés a fedélzeten található alapvető műszerek alapján.

2.3. Kompetencia felmérés

2.3.1. A FI(AG) megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek kompetencia felmérés keretében kell bizonyítania, hogy képes a növendéket a vonatkozó szakszolgálati engedély vagy jogosítás kiadásához szükséges szintig oktatni. Ennek a felmérésnek tartalmaznia kell:

- a) az elméleti és a gyakorlati képzésben elsajátított kompetenciák bemutatását a repülés előtti, a repülés utáni, valamint az elméleti képzés során,
- b) szóbeli elméleti vizsgákat a földön, a repülés előtti és a repülés utáni eligazításon, valamint repülés közbeni bemutatót a megfelelő légijárművön,
- c) megfelelő gyakorlatokat az oktatói kompetenciák értékeléséhez.

2.3.2. A felmérést ugyanolyan légijárművön kell végrehajtani, mint amilyen a repülésoktatást végzik.

3. Autogiro repülés vizsgáztatói tanúsítás

Autogiro repülés vizsgáztatói tanúsítás (a továbbiakban: FE(AG)) engedélyese jogosult az AGPL kiadásához szükséges jártassági vizsgáztatást, továbbá a FI(AG), valamint a FE(AG) kiadásához szükséges kompetencia-felmérést végrehajtani feltéve, hogy

a) rendelkezik érvényes AGPL-lel és FI(AG)-vel, valamint

b) autogiro pilótaként legalább 400 óra repülési időt teljesített, amely magában foglal legalább 200 órányi repülésoktatást.

Motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikáinak, valamint a kompetencia felmérések témakörei

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszáma	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszáma	Érvényességi idő
Motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély		II				Nincs lejárati idő
			motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítás			3 év

1. A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

1.1.1. Általános elméleti ismeretek:

1.1.1.1. légi jog,

1.1.1.2. emberi teljesítőképesség,

1.1.1.3. meteorológia,

1.1.1.4. kommunikáció.

1.1.2. Speciális, a motoros sárkányrepülő eszköz kategóriának megfelelő ismeretek:

1.1.2.1. repüléselmélet,

1.1.2.2. üzemeltetési eljárások,

1.1.2.3. repülési teljesítmény és tervezés,

1.1.2.4. légijármű általános ismeretek,

1.1.2.5. navigáció.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. A motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőkre kell kiterjednie:

a) repülés előtti előkészítés, beleértve a tömeg és súlypontszámítást, a repülőeszköz szemrevételezéssel történő átvizsgálását és a repülőeszköz kiszolgálását,

b) a repülőtéri és forgalmi műveletek, összeütközést elkerülő eljárások és biztonsági eljárások,

c) a látás utáni repülés normál körülmények közötti eljárásai,

- d) kritikusan alacsony sebességgel történő repülés, kezdeti és teljes átesés felismerése és az abból való kivétel technikája,
- e) kritikusan magas sebességgel történő repülés,
- f) oldalszél nélkül és oldalszállal való fel- és leszállás,
- g) felszállás maximális teljesítménnyel (rövid pálya és akadály elkerülése), rövid pályás leszállás,
- h) útvonalrepülés látás utáni repülés szabályai szerint helyszámító eljárással,
- i) vészhelyzeti eljárások, beleértve a szimulált légijármű berendezés meghibásodásokat,
- j) ellenőrzött légtérrel rendelkező repülőtérrel vagy oda történő üzemelés szabályai, megfelelés a légiforgalmi irányító szolgálat eljárásainak és a kommunikációs eljárásoknak.

1.2.2. A növendéknek legalább 30 órányi repülési időt kell teljesítenie motoros sárkányrepülő eszközön, amelynek tartalmaznia kell legalább

- a) 15 óra kétkormányos repülésoktatást és
- b) 6 óra egyedül-repülést repülésoktató felügyelete mellett, amely legalább 3 óra útvonal-repülési időt tartalmaz, amely útvonal-repülések során legalább egy olyan repülést is teljesíteni kell, amelynek hossza legalább 50 km és amelynek során egy teljes megállásos leszállást kell végrehajtani az indulási repülőtértől eltérő repülőtérre.

1.3. Jártassági vizsga

1.3.1. A jártassági vizsga lefolytatása során figyelembeveendő témakörök:

1. RÉSZ REPÜLÉS ELŐTTI MŰVELETEK ÉS INDULÁSI ELJÁRÁSOK	
a	Repülés előtti dokumentációs és időjárási adatok összeállítása
b	Tömeg-, súly- és teljesítmény-számítások
c	Repülőeszköz-ellenőrzés és kiszolgálás
d	Motor indítása és indítás utáni eljárások
e	Gurulás és repülőtéri eljárások, felszállás előtti ellenőrzés
f	Felszállás és a felszállás utáni ellenőrzés
g	Repülőtér-indulási eljárások
h	ATC összeköttetés betartása, rádiózás

2. RÉSZ ÁLTALÁNOS REPÜLÉSI TEVÉKENYSÉG	
a	ATC összeköttetés - betartása, rádiózás
b	Iránytartás és vízszintes repülés, sebességmódosítással
c	Emelkedés: i. Legjobb emelkedés mértéke ii. Emelkedő fordulók iii. Vízszintes repülés (átmenet a vízszintes repülésbe)
d	Közepes (30°-os) fordulók
e	Túldöntött (45°-os) fordulók, zuhanó-spirál felismerése, és az abból való kivétel
f	Repülés kritikusan kis sebességgel
g	Átesések: i. Tiszta átesés és teljesítménnyel való felvétel ii. Közelítés az áteséshez, 20°-os bedöntésű süllyedő fordulóban

	iii. Átesés lebegtetési helyzetben
h	Süllyedés: i. Teljesítménnyel és teljesítmény nélkül ii. Süllyedő fordulók (túldöntött sikló fordulók) iii. Felvétel süllyedésből (átmenet a vízszintes repülésbe)

3. RÉSZ ÚTVONAL-ELJÁRÁSOK	
a	Repülési terv, helyszámító eljárás és térképolvasás
b	Magasság-, irány- és sebességtartás,
c	A tervezett repült idő (ETA) újraellenőrzése, a fedélzeti napló vezetése
d	Útvonal-változtatás kitérő repülőtér felé (tervezés és végrehajtás)
e	Rádió navigációs és GPS eszközök használatának ismerete (ha van)
f	Repülés végrehajtás (ellenőrzések, üzemanyag-rendszer és porlasztó-jegesedés, stb.) ATC összeköttetés betartása, rádiózás

4. RÉSZ MEGKÖZELÍTÉSI ÉS LESZÁLLÁSI ELJÁRÁSOK	
a	Repülőtéri megközelítési eljárások
b	Pontos leszállás (rövidpályás leszállás) oldalszeles leszállás, ha a megfelelő feltételek adottak
c	Pálya megközelítése levett teljesítménnyel
d	Földet érés és továbbrepülés
e	Átstartolás alacsony magasságból
f	ATC kapcsolattartás, R/T eljárások
g	Repülés utáni teendők

5. RÉSZ RENDELLENESÉGI ÉS VÉSZHELYZETI ELJÁRÁSOK	
Ez a rész az 1-4 részekkel kombinálható	
a	Felszállás utáni szimulált motorhiba
b	Szimulált kényszerleszállás
c	Motorleállítás és újraindítás
d	Motorleállítás körütekintő leszállással
e	Szóbeli kérdések

1.3.2. A sikeres vizsga feltételei

1.3.2.1. A jártassági vizsgát a motoros sárkányrepülő eszközre jellemző repülési fázisoknak megfelelő szakaszokra kell tagolni.

1.3.2.2. Egy szakasz bármely elemének sikertelensége az adott szakasz egészének sikertelenségét jelenti. Egyetlen szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek csak az adott szakaszból kell ismételt vizsgáznia. Egynél több szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek meg kell ismételnie a teljes vizsgát.

1.3.2.3. A 1.3.2.2. pont szerint megismételt vizsga bármely szakaszának sikertelensége esetén, beleértve azokat a szakaszokat is, amelyeket a kérelmező az előző vizsgán egyszer már sikerrel teljesített, a kérelmezőnek újból meg kell ismételnie teljes vizsgát.

1.3.2.4. Két sikertelen vizsgakísérlet további gyakorlati képzést von maga után.

1.4. Jóváírás

1.4.1. Ha a növendék repülőgépre vagy helikopterre érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A), PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A), CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A), ATPL(H)), repülőgépre érvényes többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és érvényes osztály- vagy típusjogosítással, ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel (ULPL), ballon szakszolgálati engedéllyel (BPL), léghajóra érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)), autogiro pilóta szakszolgálati engedéllyel (AGPL), helyből felszálló repülőgép vagy vitorlázó-repülőgép vezetésére jogosító érvényes szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, a meglévő engedélyhez vagy jogosításhoz kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.2. Ha a növendék repülőgépre vagy helikopterre érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A), PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A), CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A), ATPL(H)), repülőgépre érvényes többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és érvényes osztály- vagy típusjogosítással, ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel (ULPL) rendelkezik, a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés 15 órára csökkenthető, amelynek kétkormányos képzésnek kell lennie. A kétkormányos képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki és a légiközlekedési hatóság hagyja jóvá. A tematikának a normál repülések és a vészhelyzetek gyakorlását kell tartalmaznia.

1.4.3. Ha a növendék helyből felszálló repülőgép vagy vitorlázó-repülőgép vezetésére jogosító érvényes szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 30 %-kal csökkenthetők. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.4. Ha a növendék autogiro pilóta szakszolgálati engedéllyel (AGPL) rendelkezik, a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 20 %-kal csökkenthetők. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.5. Ha a növendék ballon szakszolgálati engedéllyel (BPL), léghajóra érvényes magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)) rendelkezik, a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai nem csökkenthetők.

2. Motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a kompetencia felmérés tartalma

2.1. Elméleti képzés

2.1.1. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás elméleti képzés tematikáját a 2.1.2. pontban meghatározott témakörök alapján a kell kialakítani. Az elméleti tanfolyamnak tartalmaznia kell legalább

- a) 25 óra tanítási és tanulási ismeretet és
- b) 100 óra elméleti képzést, beleértve az előrehaladást felmérő vizsgákat.

2.1.2. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti tanfolyam során a növendéknek a következő kompetenciákat kell megszereznie:

- a) az erőforrások előkészítése,
- b) a tanulást elősegítő légkör megteremtése,
- c) az ismeretek átadása,
- d) a repülésre veszélyes helyzet- és hibakezelés és a repülőszemélyzeti erőforrás- szervezés integrálása,
- e) az idő beosztása az oktatási célkitűzések eléréséhez,
- f) az ismeretek elsajátításának elősegítése,
- g) a hallgató teljesítményének értékelése,
- h) az előrehaladás figyelemmel kísérése és felülvizsgálata,
- i) a képzési időszakok értékelése,
- j) az eredmény jelentése.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek legalább 30 órányi repülésoktatásban kell részesülnie, amely magában foglal 25 óra kétkormányos képzést, amelyből öt óra hajtható végre repülésszimulációs oktatóeszközön.

2.2.2. A gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) légijármű ismeretek,
- b) repülés előtti és utáni teendők,
- c) kabinismeret,
- d) légijármű kezelési ismeretek,
- e) gurulás,
- f) repülési feladatok: egyenes vonalú egyenletes repülés; emelkedés; süllyedés; fordulók; lassú repülés; átesés; felszállás és emelkedés iskolakör hosszúfalára; körözés, megközelítés és leszállás; első egyedülrepülés; nagy bedöntésű fordulók és a hozzá tartozó átesési gyakorlatok; kényszerleszállás hajtómű nélkül; leszállóhely és kényszerleszállóhely kiválasztása,
- g) navigáció: navigációs ismeretek; navigáció alacsony repülési magasságon és csökkent látási körülmények között,
- h) repülés a fedélzeten található alapvető műszerek alapján.

2.3. Kompetencia felmérés

2.3.1. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek kompetencia felmérés keretében kell bizonyítania, hogy képes a növendéket a vonatkozó szakszolgálati engedély vagy jogosítás kiadásához szükséges szintig oktatni. Ennek a felmérésnek tartalmaznia kell:

- a) az elméleti és a gyakorlati képzésben elsajátított kompetenciák bemutatását a repülés előtti, a repülés utáni, valamint az elméleti képzés során,*
- b) szóbeli elméleti vizsgákat a földön, a repülés előtti és a repülés utáni eligazításon, valamint repülés közbeni bemutatót a megfelelő repülőeszközön,*
- c) megfelelő gyakorlatokat az oktatói kompetenciák értékeléséhez.*

2.3.2. A felmérést ugyanolyan repülőeszközön kell végrehajtani, mint amilyennel a repülésoktatást végzik.

3. Motoros sárkányrepülő eszköz vizsgáztatói tanúsítás

Motoros sárkányrepülő eszköz repülés vizsgáztatói tanúsítás engedélyese jogosult a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély kiadásához szükséges jártassági vizsgáztatást, továbbá a motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítás, valamint a motoros sárkányrepülő eszköz vizsgáztatói tanúsítás kiadásához szükséges kompetencia-felmérést végrehajtani feltéve, hogy

- a) rendelkezik érvényes motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel és motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítással, valamint*
- b) motoros sárkányrepülő eszköz pilótaként legalább 300 óra repülési időt teljesített, amely magában foglal legalább 150 órnyi repülésoktatást.*

Fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély és a szakszolgálati engedélybe bejegyezhető jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikái

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Érvényességi idő
Fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély	F/E	II	típusjogosítás	-	XII	1 év

1. Fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

Az F/E megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

1.1.1. Légijog

A F/E engedélyesére vonatkozó szabályok és előírások, a polgári repülésben résztvevő légi jármű üzemeltetését meghatározó szabályok és előírások, amelyek a fedélzeti mérnök köteleivel kapcsolatosak.

1.1.2. Általános légi jármű ismeret

- a) a hajtóművek, a gázturbinák vagy a dugattyús hajtóművek működési alapelvei, a tüzelőanyag, a tüzelőanyag-rendszerek és a tüzelőanyag vezérlés jellemzői, kenőanyagok és rendszerek, utánégetők és befecskendező rendszerek, a hajtómű gyújtási és indítórendszereinek funkciói és üzemeltetése,
- b) a légi jármű hajtóműveinek működési alapelve, kiszolgálási eljárásai és üzemi korlátai, a légköri viszonyok hatása a hajtómű teljesítményére,
- c) sárkány, kormányok, szerkezeti részek, kerék szerelvények, fékek és blokkolásgátló egységek, korrózió és kifáradási élettartam, a szerkezeti sérülések és meghibásodások azonosítása,
- d) jég és csapadékvédelmi rendszerek,
- e) túlnyomást biztosító és légkondicionáló rendszerek, oxigénrendszerek,
- f) hidraulika rendszer és pneumatika rendszer,
- g) az elektromosság elméletének alapjai, elektromos rendszerek (egyenáram és váltóáram), a légi jármű elektromos hálózata, bekötések és árnyékolás,
- h) a műszerek, az iránytűk, a robotpilóták, a rádióösszeköttetési berendezések, a rádió- és radar-navigációs berendezések, a repülőgép-vezérlő rendszerek, kijelzések és az elektronikai berendezések működésének alapelvei,
- i) az adott légi jármű korlátozásai,
- j) tűzvédelmi, észlelő, lokalizáló és tűzoltó rendszerek,
- k) az adott légi jármű berendezéseinek és rendszereinek használata és alkalmasságuk ellenőrzése.

1.1.3. Repülési jellemzők, repüléstervezés és terhelés

- a) a terhelés és a tömeg megoszlásának hatásai a légijármű kiszolgálásában, repülési jellemzők és teljesítmény, tömeg és súlypont-számítások,
- b) teljesítmény adatok használata és gyakorlati alkalmazása.

1.1.4. Emberi teljesítőképesség és korlátai

A fedélzeti mérnökre vonatkozó emberi tényezők, beleértve a fenyegető jelenségek és hibák kezelésének alapelveit.

1.1.5. Üzemeltetési eljárások

- a) a karbantartás elvei, a légialkalmasság fenntartásának eljárásai, hibajelentések, repülés előtti szemrevételezések, tüzelőanyag tankoláskor és külső áramforrás használatakor betartandó óvintézkedések, fedélzeti berendezések és utaskabin rendszerek,
- b) szokványos, nem-szokványos és veszélyhelyzeti eljárások,
- c) áru és veszélyes anyagok szállításának üzemi eljárásai.

1.1.6. Repüléselmélet

Az aerodinamika alapjai.

1.1.7. Rádiótávbeszélő-kezelői eljárások

Rádióösszeköttetési eljárások és kifejezések.

1.1.8. Navigáció

A navigáció alapjai, a robotpilóta rendszerek alapelve és működése.

1.1.9. Meteorológia

A meteorológia üzemeltetési vonatkozásai.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. Az F/E megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – legalább 200 óra repült időt kell teljesítenie a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott tematika alapján, a fedélzeti mérnök feladatainak ellátása közben azon a légijármű típuson, amelyre a típusjogosítást a szakszolgálati engedéllyel együtt kéri.

1.2.2. Az F/E megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – a légiközlekedési hatóság által erre a célra felhatalmazott fedélzeti mérnök felügyelete alatt – üzemeltetési tapasztalatot kell szereznie a fedélzeti mérnök feladatainak ellátásában legalább az alábbi témakörökben, az adott típusú légijárművön:

1.2.2.1. Normál eljárások

- a) repülés előtti szemrevételezések,
- b) tankolási eljárások, tüzelőanyag szabályozás,
- c) a karbantartási dokumentációk ellenőrzése,
- d) szokványos fedélzeti eljárások a repülés összes fázisában,
- e) a személyzet cselekvőképtelensége esetében követendő személyzet- együttműködés és eljárásai,
- f) hibajelentés.

1.2.2.2. Normálistól eltérő és alternatív (készenléti) eljárások

- a) a légijármű rendszereinek nem szokványos működésének felismerése,
- b) a nem szokványos és alternatív (készenléti) eljárások alkalmazása.

1.2.2.3. Vészhelyzeti eljárások

- a) vészhelyzeti körülmények felismerése,
- b) a megfelelő vészhelyzeti eljárások alkalmazása.

1.3. Jóváírás

1.3.1. A növendék repülésszimulációs oktatóeszközön fedélzeti mérnökként megszerzett repült ideje legfeljebb 50 óráig beszámítható az 1.2.1. pontban meghatározott repült időbe.

1.3.2. Ha a növendék az adott típusú légijárművön pilótaként repült idővel rendelkezik, akkor az 1.2.1. pontban meghatározott repült időbe legfeljebb 75 óra beszámítható.

1.4. Jártassági vizsga

Az F/E megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy az F/E engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes az 1.2. pontban meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légijárművön fedélzeti mérnökként végrehajtani, továbbá képes:

- a) felismerni és kezelni a fenyegető jelenségeket és hibákat,
- b) a légijármű rendszereit azok adottságain és korlátozásain belül használni,
- c) jó ítélőképességet és repülési készséget tanúsítani,
- d) légiforgalmi ismereteit alkalmazni,
- e) több tagból álló személyzet részeként feladatait olyan módon ellátni, hogy a kivitelezés sikeres végrehajtása biztosított legyen, és
- f) hatékonyan kommunikálni a személyzet többi tagjával.

2. A típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

2.1. Elméleti képzés

Az F/E-be bejegyezhető típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

2.1.1. A légijárműtípusra vonatkozó légijármű ismeret

- a) a hajtóművek, gázturbinák vagy a dugattyús hajtóművek működési alapelvei, a tüzelőanyag, a tüzelőanyag-rendszerek és a tüzelőanyag vezérlés jellemzői, kenőanyagok és rendszerek, utánégetők és befecskendező rendszerek, a hajtómű gyújtási és indítórendszereinek funkciói és üzemeltetése,
- b) a légijármű hajtóműveinek működési alapelve, kiszolgálási eljárásai és üzemi korlátai, a légköri viszonyok hatása a hajtómű teljesítményére,
- c) sárkány, kormányok, szerkezeti részek, kerék szerelvények, fékek és blokkolásgátló egységek, korrózió és kifáradási élettartam, a szerkezeti sérülések és meghibásodások azonosítása,
- d) jég és csapadékvédelmi rendszerek,
- e) túlnyomást biztosító és légkondicionáló rendszerek, oxigénrendszerek,
- f) hidraulika rendszer és pneumatika rendszer,

- g) az elektromosság elméletének alapjai, elektromos rendszerek (egyenáram és váltóáram), a légijármű elektromos hálózata, bekötések és árnyékolás,
- h) a műszerek, az iránytűk, a robotpilóták, a rádióösszeköttetési berendezések, a rádió- és radar-navigációs berendezések, a repülőgép-vezérlő rendszerek, kijelzések és az elektronikai berendezések működésének alapelvei,
- i) az adott légijármű korlátozásai,
- j) tűzvédelmi, észlelő, lokalizáló és tűzoltó rendszerek,
- k) az adott légijármű berendezéseinek és rendszereinek használata és alkalmasságuk ellenőrzése.

2.1.2. Repülési jellemzők, repüléstervezés és terhelés az adott légijármű típusra vonatkozóan

- a) a terhelés és a tömeg megoszlásának hatásai a légijármű kiszolgálásában, repülési jellemzők és teljesítmény, tömeg és súlypont-számítások,
- b) teljesítmény adatok használata és gyakorlati alkalmazása.

2.1.3. Üzemeltetési eljárások az adott légijármű típusra vonatkozóan

- a) a karbantartás elvei, a légialkalmasság fenntartásának eljárásai, hibajelentések, repülés előtti szemrevételezések, tüzelőanyag tankoláskor és külső áramforrás használatakor betartandó óvintézkedések, fedélzeti berendezések és utaskabin rendszerek,
- b) szokványos, nem-szokványos és veszélyhelyzeti eljárások,
- c) áru és veszélyes anyagok szállításának üzemi eljárásai.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. Az F/E-be bejegyezhető további légijármű típusjogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – legalább 100 óra repült időt kell teljesítenie a légiközlekedési hatóság által kiadott tematika alapján, a fedélzeti mérnök feladatainak ellátása közben azon a légijármű típuson, amelyre a típusjogosítást kéri.

2.2.2. A típusjogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – a légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – üzemeltetési tapasztalatot kell szereznie a fedélzeti mérnök feladatainak ellátásában legalább az alábbi témakörökben, az adott típusú légijárművön:

2.2.2.1. Normál eljárások

- a) repülés előtti szemrevételezések,
- b) tankolási eljárások, tüzelőanyag szabályozás,
- c) a karbantartási dokumentációk ellenőrzése,
- d) szokványos fedélzeti eljárások a repülés összes fázisában,
- e) a személyzet cselekvőképtelensége esetében követendő személyzet- együttműködés és eljárásai,
- f) hibajelentés.

2.2.2.2. Normálistól eltérő és alternatív (készenléti) eljárások

- a) a légijármű rendszereinek nem szokványos működésének felismerése,
- b) a nem szokványos és alternatív (készenléti) eljárások alkalmazása.

2.2.2.3. Vészhelyzeti eljárások

- a) vészhelyzeti körülmények felismerése,
- b) a megfelelő vészhelyzeti eljárások alkalmazása.

2.3. Jóváírás

2.3.1. A típusjogosítás kérelmezőjének repülésszimulációs oktatóeszközön fedélzeti mérnökként megszerzett repült ideje legfeljebb 50 óráig beszámítható a 2.2.1. pontban meghatározott repült időbe.

2.3.2. Ha a típusjogosítás kérelmezője az adott típusú légi járművön pilótaként repült idővel rendelkezik, akkor a 2.2.1. pontban meghatározott repült időbe legfeljebb 75 óra beszámítható.

2.4. Jártassági vizsga

A típusjogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy az F/E engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes a 2.2. pontban meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti mérnökként végrehajtani.

Fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély és a szakszolgálati engedélybe bejegyezhető jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikái

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszáma	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszáma	Érvényességi idő
Fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély	F/N	II	típusjogosítás		XII	1 év

1. Fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

Az F/N megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

1.1.1. Légijog

Az F/N engedélyesére vonatkozó szabályok és előírások, megfelelő légiforgalmi szolgálatok gyakorlatai és eljárásai.

1.1.2. A légijárműtípusra vonatkozó légijármű ismeret

- a) a légijármű hajtóműveinek működési alapelve, kiszolgálási eljárásai és üzemi korlátai, a légköri viszonyok hatása a hajtómű teljesítményére,
- b) az elektromosság elméletének alapjai, elektromos rendszerek (egyenáram és váltóáram), a légijármű elektromos hálózata, bekötések és árnyékolás,
- c) a műszerek, az iránytűk, a robotpilóták, a rádióösszeköttetési berendezések, a rádió- és radar-navigációs berendezések, a repülőgép-vezérlő rendszerek, kijelzések és az elektronikai berendezések működésének alapelvei,
- d) az adott légijármű korlátozásai.

1.1.3. Repülési jellemzők, repüléstervezés és terhelés általában és az adott légijármű típusra vonatkozóan

- a) a terhelés és a tömeg megoszlásának hatásai a légijármű kiszolgálásában,
- b) teljesítményadatok használata és gyakorlati alkalmazása,
- c) repülés előtti és útvonalon történő részletes repülési terv készítése, a légiforgalmi szolgálatok számára repülési terv összeállítása és kitöltése, a megfelelő légiforgalmi szolgálatok eljárásai, magasságmérő beállítás eljárásai.

1.1.4. Üzemeltetési eljárások

Légiforgalmi dokumentációk, mint az AIP, a NOTAM, a légiforgalmi kódok és rövidítések, valamint a kirepülés, az útvonalrepülés, a süllyedés és a megközelítés műszerrepülési eljárásai térképeinek értelmezése és használata.

1.1.5. Emberi teljesítőképesség és korlátai

A fedélzeti navigátorra vonatkozó emberi tényezők, beleértve a fenyegető jelenségek és hibák kezelésének eljárásait.

1.1.6. Meteorológia

a) a légiforgalmi meteorológiai jelentések, térképek és előrejelzések, a kódok és rövidítések értelmezése és gyakorlati alkalmazása, repülés előtt és repülés közben a meteorológiai információk használata és beszerzésük eljárásai, magasságmérés,

b) repülési meteorológia, az adott területek éghajlata, tekintetbe véve azokat az elemeket, amelyek hatással vannak a repülésre, a nyomásrendszerek mozgása, a frontok struktúrája, azon szignifikáns időjárási jelenségek helye és jellemzői, melyek befolyásolják a felszállás, az útvonalrepülés és a leszállás körülményeit,

1.1.7. Navigáció

a) navigáció helyszámító eljárással (dead-reckoning), izobárikus és csillagászati navigációs eljárások, légiforgalmi térképek, rádiónavigációs berendezések és területi navigációs rendszerek használata, a hosszú távú repülésre vonatkozó speciális követelmények,

b) a légijármű navigációjához szükséges műszerek és elektronika használata, korlátai és használhatósága,

c) a kirepülés, az útvonalrepülés és megközelítés szakaszában alkalmazott navigációs rendszerek használata, pontossága és megbízhatósága, a rádiónavigációs berendezések azonosítása,

d) az automata, és a működéséhez külső támpontokat felhasználó navigációs rendszerek működési elvei, jellemzői és alkalmazásuk,

e) az éggömb, beleértve az égitestek mozgását, ezek megfigyeléshez történő kiválasztása és azonosítása, az irányzási idő csökkentése, a szextánsok kalibrálása, a navigációs dokumentáció kitöltése,

f) a repülési navigációban használatos fogalmak, mértékegységek és képletek.

1.1.8. Repüléselmélet

A repülés elmélete.

1.1.9. Rádiótávbeszélő-kezelői eljárások

A rádióösszeköttetés eljárásai és kifejezései.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. Az F/N megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – legalább 200 óra repült időt kell teljesítenie a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott tematika alapján, a fedélzeti navigátor feladatainak ellátása közben azon a légijármű típuson, amelyre a típusjogosítást a szakszolgálati engedéllyel együtt kéri.

1.2.2. Az 1.2.1. pontban meghatározott repült időből legalább 30 órát éjszaka kell teljesíteni. 1.2.3. Az F/N megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek bizonyítania kell, hogy a repülőgép helyzetét repülés közben kielégítő módon meg tudja határozni és ezt az információt fel tudja használni a légijármű navigálásához a következők szerint:

- a) éjszaka – legalább 25 alkalommal, csillagászati megfigyelésekkel, és
- b) nappal – legalább 25 alkalommal, csillagászati megfigyeléssel, amikor ehhez az automata, vagy a külső támpontokat használó navigációs rendszert is felhasználja.

1.3. Jóváírás

1.3.1. A növendék repülésszimulációs oktatóeszközön fedélzeti navigátorként megszerzett repült ideje legfeljebb 50 óráig beszámítható az 1.2.1. pontban meghatározott repült időbe.

1.3.2. Ha a növendék az adott típusú légijárművön pilótaként repült idővel rendelkezik, akkor az 1.2.1. pontban meghatározott repült időbe legfeljebb 75 óra beszámítható.

1.4. Jártassági vizsga

Az F/N megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy az F/N engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes az 1.2. pontban meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légijárművön fedélzeti navigátorként végrehajtani, továbbá képes:

- a) felismerni és kezelni a fenyegető jelenségeket és hibákat,
- b) a légijármű rendszereit azok adottságain és korlátozásain belül használni,
- c) jó ítélőképességet és repülési készséget tanúsítani,
- d) légiforgalmi ismereteit alkalmazni,
- e) több tagból álló személyzet részeként feladatait olyan módon ellátni, hogy a kivitelezés sikeres végrehajtása biztosított legyen, és
- f) hatékonyan kommunikálni a személyzet többi tagjával.

2. A típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

2.1. Elmélet képzés

Az F/N-be bejegyezhető típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

2.1.1. A légijárműtípusra vonatkozó légijármű ismeret

- a) a légijármű hajtóműveinek működési alapelve, kiszolgálási eljárásai és üzemi korlátai, a légköri viszonyok hatása a hajtómű teljesítményére,
- b) az elektromosság elméletének alapjai, elektromos rendszerek (egyenáram és váltóáram), a légijármű elektromos hálózata, bekötések és árnyékolás,
- c) a műszerek, az iránytűk, a robotpilóták, a rádióösszeköttetési berendezések, a rádió- és radar-navigációs berendezések, a repülőgép-vezérlő rendszerek, kijelzések és az elektronikai berendezések működésének alapelvei,
- d) az adott légijármű korlátozásai.

2.1.2. Repülési jellemzők, repüléstervezés és terhelés az adott légijármű típusra vonatkozóan

- a) a terhelés és a tömeg megoszlásának hatásai a légijármű kiszolgálásában, repülési jellemzők és teljesítmény, tömeg és súlypont-számítások,
- b) teljesítmény adatok használata és gyakorlati alkalmazása,
- c) repülés előtti és útvonalon történő részletes repülési terv készítése, a légiforgalmi szolgálatok számára repülési terv összeállítása és kitöltése, a megfelelő légiforgalmi szolgálatok eljárásai, magasságmérő beállítás eljárásai.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. A típusjogosítás kérelmezőjének – egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – legalább 100 óra repült időt kell teljesítenie a légiközlekedési hatóság által kiadott tematika alapján, a fedélzeti navigátor feladatainak ellátása közben azon a légijármű típuson, amelyre a típusjogosítást kéri.

2.2.2. A típusjogosítás kérelmezőjének – a légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – üzemeltetési tapasztalatot kell szereznie a fedélzeti navigátor feladatainak ellátásában az adott légijárműtípuson.

2.3. Jóváírás

2.3.1. A típusjogosítás kérelmezőjének repülésszimulációs oktatóeszköz fedélzeti navigátorként megszerzett repült ideje legfeljebb 50 óráig beszámítható a 2.2.1. pontban meghatározott repült időbe.

2.3.2. Ha a típusjogosítás kérelmezője az adott típusú légijárművön pilótaként repült idővel rendelkezik, akkor a 2.2.1. pontban meghatározott repült időbe legfeljebb 75 óra beszámítható.

2.4. Jártassági vizsga

A típusjogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell az adott típusú légijárművön, hogy képes a fedélzeti navigátori feladatokat végrehajtani.

A repülőgép és helikopter magánpilóta és kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedélyekhez kapcsolódóan e rendelet szerint kiadható betétlapra bejegyezhető jogosítások

1. Repülőgép pilóta szakszolgálati engedélyekbe bejegyezhető jogosítások

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Feltételek	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszáma	Érvényességi idő
Repülőgép magánpilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
Repülőgép kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
	tűzoltó jogosítás	tűzoltó repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	tűzoltó jogosítás	XII	2 év
Repülőgép légitársasági pilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
	tűzoltó jogosítás	tűzoltó repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	tűzoltó jogosítás	XII	2 év

2. Helikopter pilóta szakszolgálati engedélybe bejegyezhető nemzeti jogosítások

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszáma	Érvényességi idő
Helikopter magánpilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
Helikopter kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
	tűzoltó jogosítás	tűzoltó jogosítás	XII	2 év
Helikopter légitársasági pilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
	tűzoltó jogosítás	tűzoltó jogosítás	XII	2 év

3. Mezőgazdasági jogosítás

3.1. Elméleti ismeretek

3.1.1. A repülőgép mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

a) repülési szabályok,

- b) repülőgép-ismeret,
- c) légi üzemeltetés,
- d) mezőgazdasági repülés végrehajtásának szabályai.

3.1.2. A helikopter mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- a) repülési szabályok,
- b) típusismeret,
- c) légi üzemeltetés,
- d) mezőgazdasági repülés végrehajtásának szabályai.

3.2. Jóváírás

3.2.1. Ha a repülőgép mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló képzésben résztvevő növendék érvényes mezőgazdasági jogosítással rendelkezik helikopterrel, akkor a gyakorlati képzésre a 75. § (3) bekezdése szerint meghatározott tematika szerinti repült idő 25%-kal csökkenthető.

3.2.2. Ha a helikopter mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló képzésben résztvevő növendék érvényes mezőgazdasági jogosítással rendelkezik repülőgépre, akkor a 75. § (3) bekezdése szerint meghatározott tematika szerinti repült idő 25%-kal csökkenthető.

3.3. Jártassági vizsga

A jártassági vizsgának legalább a következő elemeket kell tartalmaznia:

- a) egy felszállás során mezőgazdasági munkarepülést és meghatározott repülési feladatokat kell végrehajtani munkarepülés közben, terhelt légijárművel, repülőtérről vagy „B” osztályú leszállóhelyről,
- b) egy zárt pályás, legalább 50 perces útvonalrepülést kell végrehajtani, 50 m magasságban, melynek során a kérelmezőnek bizonyítani kell, hogy képes az alacsony útvonali navigáció végrehajtásában, különös tekintettel az időjárás romlás vagy eltévedés esetén szükséges teendők ismeretére.

4. Tűzoltó jogosítás

4.1. Elméleti ismeretek

4.1.1. A repülőgép tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- a) repülési szabályok,
- b) repülőgép-ismeret,
- c) légi üzemeltetés,
- d) az adott szakterület sajátosságai (tűzoltó).

4.1.2. A helikopter tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzésnek legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- a) repülési szabályok,
- b) típusismeret,
- c) légi üzemeltetés,
- d) az adott szakterület sajátosságai (tűzoltó).

Az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyek és betétlapok általános formai követelményei és kötelező tartalmi elemei

1. A légiközlekedési hatóság által e rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedélyek és betétlapok általános formai követelményei

1.1. Az adatpont (pl: I, II, III stb.) mindig ugyanolyan nyomtatott formátumban legyen feltüntetve, mint az adat főcíme (pl: Kiállító állam, Engedélyszám stb.).

1.2. Az I-XI pontok az állandó adatok, a XII-XIV pontok a változó adatok, amelyek megjeleníthetők a fő formátum elkülöníthető függelékeként vagy önállóan is. Bármely önálló vagy elkülöníthető függeléken egyértelműen fel kell tüntetni, hogy az a szakszolgálati engedély része.

1.3. A szakszolgálati engedély és a betétlap kiadása során használt papírnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy megelőzzön és kimutasson bármiféle változtatást vagy törlést. A formanyomtatványra kerülő bármilyen bejegyzésről vagy áthúzásról egyértelműen ki kell derülnie, hogy a légiközlekedési hatóság jegyezte be.

1.4. Az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyeket és betétlapokat fehér színű papíron kell kiadni.

1.5. A szakszolgálati engedélyeket és a betétlapokat magyar és angol nyelven kell kiadni.

2. A légiközlekedési hatóság által e rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedélyek kötelező tartalmi elemei

2.1. Állandó adatpontok

- I Kiállító állam (State of issue)
- II Az engedély típusa, első kiadás dátuma és az ország kódja (Title of Licence, date of initial issue, and country code)
- III H betűvel kezdődő engedélyszám (Licence number), melyet egy számkód és/vagy arab számokból illetve latin betűkből álló kód követ.
- IV Engedélyes neve (Last and first name of licence holder)
- V Lakcím (utca, város, megye, irányítószám) [Address (Street, town, area, zip code)]
- VI Állampolgárság (Nationality)
- VII Engedélyes saját kezű aláírása (Signature of holder)
- VIII Kiállító hatóság (Issuing Authority)
- IX Érvényesség (Validity)
- X Kiállító aláírása és dátum (Signature of issuing officer and date)
- XI Kiállító hatóság bélyegzője (Seal or stamp of issuing Authority)

2.2. Változó elemek

- XII Jogosítások (Ratings)
- XIII Megjegyzések (Remarks)
- XIV A légiközlekedési hatóság által megkövetelt bármely további részlet

3. A légiközlekedési hatóság által e rendelet szerint kiadott betétlapok kötelező tartalmi elemei

3.1. Állandó adatpontok

- I Kiállító állam (State of issue)
- II A betétlap megnevezése, első kiadás dátuma és az ország kódja (Title of Supplement, date of initial issue and country code)
- III A kiadás alapjául szolgáló szakszolgálati engedély engedélyszáma (Licence number)
- IV Engedélyes neve (Last and first name of licence holder)
- V Lakcím (utca, város, megye, irányítószám) [Address (Street, town, area, zip code)]
- VI Állampolgárság (Nationality)
- VII Engedélyes saját kezű aláírása (Signature of holder)
- VIII Kiállító hatóság (Issuing Authority)
- IX Érvényesség (Validity)
- X Kiállító aláírása és dátum (Signature of issuing officer and date)
- XI Kiállító hatóság bélyegzője (Seal or stamp of issuing Authority)

3.2. Változó elemek

- XII Jogosítások (Ratings)
- XIII Megjegyzések (Remarks)
- XIV A légiközlekedési hatóság által megkövetelt bármely további részlet

Lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

1. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

Elméleti és gyakorlati képzés

A lábról induló sárkányrepülő eszközön oktató vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyam tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- 1.1. aerodinamika,
- 1.2. meteorológia,
- 1.3. elsősegély nyújtási ismeretek,
- 1.4. légi jog, beleértve a légterekre és a repülési szabályokra vonatkozó ismereteket,
- 1.5. lábról induló sárkányrepülés elmélete,
- 1.6. repüléstechnika,
- 1.7. lábról induló sárkányrepülő eszköz felszerelés ismerete,
- 1.8. a vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 1.9. navigáció,
- 1.10. természet- és környezetvédelem,
- 1.11. a végezni kívánt oktató vagy tandempilóta tevékenységnek megfelelő elméleti és gyakorlati képzés a 2. vagy 3. pontban meghatározottak szerint.

2. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.11. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

- 2.1. repüléstechnika,
- 2.2. vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 2.3. tanulási és tanítási ismeretek, oktatói módszertan.

3. A lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

A lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.11. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

- 3.1. repüléstechnika,
- 3.2. vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 3.3. az utas tájékoztatására vonatkozó és kommunikációs ismeretek.

4. Lábról induló sárkányrepülő eszköz vizsgáztatói megbízáshoz kapcsolódó jogosultságok és megszerzésének feltételei

4.1. Lábról induló sárkányrepülő eszköz vizsgáztatói megbízással rendelkező személy jogosult a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató vagy tandempilóta tevékenység végzésére jogosító bizonyítvány kiadásához szükséges gyakorlati vizsgáztatást végrehajtani.

4.2. A vizsgáztatói megbízás megszerzéséhez rendelkezni kell

a) érvényes lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói megbízással, valamint

b) legalább 5 éves oktatói tapasztalattal gyakorlati oktatási tevékenység végzése során lábról induló sárkányrepülő eszközön.

Siklóernyős oktató és tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

1. A siklóernyős oktató és tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

Elméleti és gyakorlati képzés

A siklóernyős oktató vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyam tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- 1.1. aerodinamika,
- 1.2. meteorológia,
- 1.3. elsősegély nyújtási ismeretek,
- 1.4. légijog, beleértve a légterekre és a repülési szabályokra vonatkozó ismereteket,
- 1.5. siklóernyőzés elmélete,
- 1.6. repüléstechnika,
- 1.7. siklóernyős felszerelés ismerete,
- 1.8. a vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 1.9. navigáció,
- 1.10. természet- és környezetvédelem,
- 1.11. a végezni kívánt oktató vagy tandempilóta tevékenységnek megfelelő elméleti és gyakorlati képzés a 2. vagy 3. pontban meghatározottak szerint.

2. A siklóernyős oktatói tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

2.1. Általános képzési követelmények

A siklóernyős oktatói tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.11. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

- 2.1.1. siklóernyős felszereléssel kapcsolatos ismeretek,
- 2.1.2. indítási módok, repüléstechnika,
- 2.1.3. vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 2.1.4. tanulási és tanítási ismeretek, oktatói módszertan.

2.2. Speciális képesítési követelmények

2.2.1. Az egyes siklóernyős képzések oktatásához a siklóernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek az oktatni kívánt siklóernyős képzésre vonatkozó speciális ismeretekkel és tapasztalattal is kell rendelkeznie.

2.2.2. A képző szervezet az üzemeltetési kézikönyvében határozza meg a 2.2.1. pontban meghatározott speciális ismereti és tapasztalati követelményeket. Az így meghatározott követelményeknek biztosítaniuk kell, hogy az oktató biztonságosan végre tudja hajtani az oktatási feladatot.

2.2.3. Az oktatói megbízás kiadásához és folyamatosságának fenntartásához a képző szervezetnek meg kell győződnie arról, hogy a siklóernyős oktató jogosítás engedélyese rendelkezik az oktatni kívánt siklóernyős képzéshez szükséges speciális ismeretekkel és tapasztalattal.

3. A siklóernyős tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

3.1. A siklóernyős tandempilóta tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.11. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

- 3.1.1. siklóernyős felszereléssel kapcsolatos ismeretek,
- 3.1.2. indítási módok, repüléstechnika,
- 3.1.3. vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 3.1.4. az utas tájékoztatására vonatkozó és kommunikációs ismeretek.

3.2. A képzésnek az alábbiak közül egy siklóernyő típusra kell vonatkoznia:

- 3.2.1. lábról indítható motor nélküli tandem siklóernyő,
- 3.2.2. lábról indítható segédmotoros tandem siklóernyő,
- 3.2.3. trájkos segédmotoros tandem siklóernyő.

4. Siklóernyős vizsgáztatói megbízáshoz kapcsolódó jogosultságok és megszerzésének feltételei

4.1. Siklóernyős vizsgáztatói megbízással rendelkező személy jogosult a siklóernyős oktató vagy tandempilóta tevékenység végzésére jogosító bizonyítvány kiadásához szükséges gyakorlati vizsgáztatást végrehajtani a megbízásának megfelelő siklóernyőn.

4.2. A vizsgáztatói megbízás megszerzéséhez rendelkezni kell

- a) a végezni kívánt vizsgáztatási tevékenységnek megfelelő, érvényes siklóernyős oktatói megbízással, valamint
- b) legalább 5 éves oktatói tapasztalattal gyakorlati oktatási tevékenység végzése során a végezni kívánt vizsgáztatási tevékenységnek megfelelő siklóernyőn.

Ejtőernyős oktató és tandemugró tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

1. Az ejtőernyős oktató és tandemugró tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

Elméleti és gyakorlati képzés

Az ejtőernyős oktató vagy tandemugró tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyam tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- 1.1. aerodinamika,
- 1.2. meteorológia,
- 1.3. elsősegély nyújtási ismeretek,
- 1.4. légijog,
- 1.5. ejtőernyőzés elmélete,
- 1.6. ejtőernyős felszerelés ismerete,
- 1.7. a vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 1.8. a végezni kívánt oktató vagy tandemugró tevékenységnek megfelelő elméleti és gyakorlati képzés a 2. vagy 3. pontban meghatározottak szerint.

2. Az ejtőernyős oktatói tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

2.1. Általános képzési követelmények

Az ejtőernyős oktatói tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.8. pontban meghatározott képzés keretén belül tanulási és tanítási ismeretekre, valamint oktatói módszertanra vonatkozó ismereteket kell megszereznie.

2.2. Speciális képesítési követelmények

2.2.1. Az egyes ejtőernyős ugrás típusok oktatásához az ejtőernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító bizonyítvánnyal rendelkező személynek az oktatni kívánt ugrás típusra vonatkozó speciális ismeretekkel és tapasztalattal is kell rendelkeznie.

2.2.2. A képző szervezet az üzemeltetési kézikönyvében határozza meg a 2.2.1. pontban meghatározott speciális ismereti és tapasztalati követelményeket. Az így meghatározott követelményeknek biztosítaniuk kell, hogy az oktató biztonságosan végre tudja hajtani az oktatási feladatot.

2.2.3. Az oktatói megbízás kiadásához és folyamatosságának fenntartásához a képző szervezetnek meg kell győződnie arról, hogy az ejtőernyős oktató jogosítás engedélyese rendelkezik az oktatni kívánt ejtőernyős ugráshoz szükséges speciális ismeretekkel és tapasztalattal.

3. Az ejtőernyős tandemugró tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

Az ejtőernyős tandemugró tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.8. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

- 3.1. tandemugrás végrehajtása és a használandó felszereléssel kapcsolatos ismeretek,
- 3.2. kommunikáció tandem ugrás során, a tandemugró felkészítése,
- 3.3. tandemugrás során kialakuló veszélyhelyzetek felismerése és elhárítása.

4. Ejtőernyős vizsgáztatói megbízáshoz kapcsolódó jogosultságok és megszerzésének feltételei

4.1. Ejtőernyős vizsgáztatói megbízással rendelkező személy jogosult az ejtőernyős oktató vagy tandemugró tevékenység végzésére jogosító bizonyítvány kiadásához szükséges gyakorlati vizsgáztatást végrehajtani a megbízásának megfelelő ugrás típusban.

4.2. A vizsgáztatói megbízás megszerzéséhez rendelkezni kell

- a) a végezni kívánt vizsgáztatási tevékenységnek megfelelő, érvényes ejtőernyős oktatói megbízással, valamint
- b) legalább 5 éves oktatói tapasztalattal gyakorlati oktatási tevékenység végzése során a végezni kívánt vizsgáztatási tevékenységnek megfelelő ugrás típusban.

Az e rendelet alapján kiadható szakszolgálati engedélyhez kapcsolódó képzést végző képző szervezetre vonatkozó követelmények

1. Szervezeti követelmények

1.1. VEZETŐSÉG

1.1.1. A képző szervezetnek rendelkeznie kell felelős vezetővel, aki a szervezet felhatalmazása alapján felel azért, hogy minden képzési kötelezettséget finanszírozzanak és e rendelet előírásainak megfelelően valósítsanak meg.

1.1.2. A képző szervezetnek ki kell neveznie egy képzésvezetőt, aki felelős annak biztosításáért, hogy a szervezet a képzési szervezetre vonatkozó követelményeknek megfelel. A képzésvezetőnek rendelkeznie kell a szervezet tevékenységének megfelelő pilóta szakszolgálati engedélyekhez kapcsolódó képzésben oktatóként szerzett széles körű tapasztalattal és vezetői képességekkel.

1.1.3. A felelős vezető és a képzésvezető ugyanaz a személy is lehet, ha egyaránt teljesíti a 1.1.1. és az 1.1.2. alponban meghatározott követelményeket is. Ha a felelős vezető és a képzésvezető nem ugyanaz a személy, akkor a képzésvezetőnek a felelős vezető beosztottjának kell lennie.

1.1.4. Ha a képző szervezet több légijármű kategóriában nyújt képzést, akkor légijármű kategóriánként külön képzésvezető is kinevezhető.

1.2. OKTATÓK

1.2.1. A képző szervezetnek rendelkeznie kell megfelelő számú oktatóval a tervezett képzés végrehajtásához.

1.2.2. Az elméleti képzést végző oktátónak rendelkeznie kell az általa végzett képzésnek megfelelő, e rendelet szerinti szakszolgálati engedéllyel és oktatói jogosítással vagy az oktatót témakörnek megfelelő szakmai képesítéssel.

1.2.3. A gyakorlati oktátónak rendelkeznie kell az általa végzett képzésnek megfelelő, e rendelet szerinti szakszolgálati engedéllyel és oktatói jogosítással vagy a szakszolgálati engedély nélkül végezhető oktatói tevékenységek esetében teljesíteniük kell az oktatói megbízás kiadásának e rendeletben előírt feltételeit.

1.2.4. A képző szervezet, miután meggyőződött az oktató képességeiről, megbízást ad ki az oktató számára, amelyben rögzíti, hogy az oktató mely oktatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.2.5. A gyakorlati oktatók és a növendékek számának aránya nem haladhatja meg az 1:6 arányt.

1.3. VIZSGÁZTATÓK

1.3.1. Amennyiben a képző szervezet jogosult elméleti vagy gyakorlati vizsgáztatásra, a képző szervezetnek rendelkeznie kell megfelelő számú elméleti vagy gyakorlati vizsgáztatóval a tervezett vizsgáztatás végrehajtásához.

1.3.2. A vizsgáztatóknak teljesíteniük kell a vizsgáztatói megbízás kiadásának e rendeletben előírt feltételeit.

1.3.3. A képző szervezet, miután meggyőződött a vizsgáztató képességeiről, megbízást ad ki a vizsgáztató számára, amelyben rögzíti, hogy a vizsgáztató mely vizsgáztatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.4. AZ ELMÉLETI KÉPZÉS VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK

1.4.1. Az elméleti képzés megtartásához a képző szervezetnek rendelkeznie kell a mindenkori növendéklétszámnak megfelelő számú és méretű tanteremmel és az oktatási módszernek megfelelő bemutató felszereléssel.

1.4.2. A képző szervezetnek biztosítania kell a növendékek számára az elméleti képzés témaköreit lefedő tankönyveket vagy jegyzeteket.

1.5. A GYAKORLATI KÉPZÉS VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK

1.5.1. A képző szervezetnek biztosítania kell, hogy a végzett képzésnek megfelelően rendelkezésre álljanak a gyakorló repülések vagy ugrások végrehajtásához szükséges helyiségek, eszközök, berendezések és információk. Ide tartoznak például a légiforgalmi térképek, naprakész légiforgalmi tájékoztató adatok, meteorológiai adatok, kommunikációs eszközök, repülésbiztonsággal kapcsolatos dokumentumok, eligazító terem vagy öltöző.

1.5.2. A képző szervezetnek gondoskodnia kell a végzett képzési feladatnak és a képzés során használt légijárműnek vagy repülőeszköznek megfelelő, a gyakorlati képzés végrehajtásához szükséges repülőtér vagy oktatási helyszín rendelkezésre állásáról.

1.5.3. A képző szervezetnek biztosítania kell, hogy a képzés során rendelkezésre álljon a képzés céljának megfelelő légijármű vagy repülőeszköz. Ha a légijármű vagy a repülőeszköz nem a képző szervezet tulajdona, akkor a képző szervezetnek be kell szereznie a tulajdonos hozzájáruló nyilatkozatát a légijármű vagy a repülőeszköz képzési tevékenységre való használatához.

1.5.4. A repülőgépen, a helikopteren, a vitorlázó-repülőgépen, a segédmotoros vitorlázó-repülőgépen, a léghajón, a helyből felszálló repülőgépen, az ultralight repülőgépen, az autogiron végzett képzés során használt légijárműnek duplikált elsődleges kormánysszervekkel kell rendelkeznie, amelyet az oktató és a növendék egyidejűleg használhat. Átadható kormánysszervvel rendelkező légijármű nem tekinthető megfelelő légijárműnek. A végzett képzési feladatnak megfelelően a képző szervezetnek rendelkeznie kell olyan légijárművel is, amely alkalmas az átesések, a dugóhúzó és más repülési vészhelyzetek elkerülésének bemutatására.

1.5.5. Repülőgépen, helikopteren, vitorlázó-repülőgépen, segédmotoros vitorlázó-repülőgépen, léghajón, helyből felszálló repülőgépen, ultralight repülőgépen, autogiron vagy motoros sárkányrepülő eszközön végzett képzés során csak a légiközlekedési hatóság által a képzés céljára jóváhagyott légijárművet vagy repülőeszközt lehet használni.

1.5.6. A gyakorlati képzés során csak olyan repülésszimulációs oktatóeszköz alkalmazható, amelynek a használatát az adott képzéshez a légiközlekedési hatóság jóváhagyta. Repülésszimulációs oktatóeszköz akkor használható gyakorlati képzésre, ha a képző szervezet igazolta a légiközlekedési hatóság felé az alábbiakat:

1.5.6.1. a repülésszimulációs oktatóeszköz képességei lehetővé teszik a végzendő képzés végrehajtását,

1.5.6.2. a használt repülésszimulációs oktatóeszközök teljesítik e rendelet vonatkozó követelményeit,

1.5.6.3. teljes repülőgép-szimulátorok (FFS) esetén azt, hogy a teljes repülőgép-szimulátor megfelelően jeleníti meg az oktatott légijármű típust,

1.5.6.4. a képző szervezet rendelkezik a repülésszimulációs oktatóeszköz változtatásainak kielégítő mértékű figyelemmel kísérésére és annak biztosítására szolgáló rendszerrel, hogy ezek a változtatások nem befolyásolják a képzés helyállóságát.

1.6. NYILVÁNTARTÁSOK

1.6.1. A képző szervezetnek a következő nyilvántartásokat kell vezetnie:

1.6.1.1. a képző szervezet által végzett elméleti képzés helyszíne, időpontja, témaköre, az oktató adatai és jelenléti ív a résztvevő növendékekről,

1.6.1.2. a képző szervezet által végzett elméleti vizsgáztatás helyszíne, időpontja, a vizsgakérdések, a vizsgáztató adatai, a növendékek által kitöltött megoldó lapok és az értékelés dokumentumai,

1.6.1.3. a képző szervezet által végzett gyakorlati képzés helyszíne vagy útvonala, a fel- és leszállás vagy a képzési feladat végrehajtásának időpontja, a végrehajtott feladat és a végrehajtás oktató általi értékelése, az oktató adatai, a növendék adatai, valamint a képzési feladat során használt légijármű, repülőeszköz vagy repülésszimulációs oktatóeszköz adatai,

1.6.1.4. az oktatók által rendszeresen összeállított részletes előmeneteli beszámolók az elméleti felmérőkkel és az időszakos minősítő repülések dokumentációjával,

1.6.1.5. a növendékek személyi nyilvántartása, amely a növendék személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását kifejező nyilatkozatával együtt tartalmazza a növendék személyes adatait, az orvosi minősítések és a már megszerzett szakszolgálati engedélyek másolatát, valamint a képző szervezetnél végzett vagy folyamatban lévő képzések típusát, kezdési és befejezési időpontját, valamint a részükre kiadott bizonyítványokat,

1.6.1.6. az oktatók és vizsgáztatók személyi nyilvántartása, amely az oktató és a vizsgáztató személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását kifejező nyilatkozatával együtt tartalmazza az oktatók és a vizsgáztatók személyes adatait, az érvényes orvosi minősítéseik és a szakszolgálati engedélyeik vagy a szakmai képesítéseik másolatát, a képző szervezet által kiállított oktatói és vizsgáztatói megbízásokat, valamint a szervezet által az oktatók és a vizsgáztatók részére nyújtott belső képzéseken való részvételre vonatkozó információkat.

1.6.2. Az 1.6.1.1.-1.6.1.5. alponban meghatározott nyilvántartásokat a képzés befejezésétől számított legalább 5 évig kell megőrizni. Az 1.6.1.6. alponban meghatározott nyilvántartást az oktatónak vagy a vizsgáztatónak a képző szervezetnél végzett oktatási vagy vizsgáztatói tevékenysége alatt és annak megszűnését követően legalább 5 évig kell megőrizni.

1.6.3. A képző szervezetnek a nyilvántartások létrehozása, vezetése és megőrzése során gondoskodnia kell a nyilvántartások és a bennük szereplő adatok védelméről és biztonságáról.

1.6.4. Az 1.6.1.1.-1.6.1.5. alponban meghatározott nyilvántartások formátumát és a kezelésükre vonatkozó eljárásokat a képzési kézikönyvben, az 1.6.1.6. alponban meghatározott nyilvántartások formátumát és a kezelésükre vonatkozó eljárásokat az üzemeltetési kézikönyvben meg kell határozni.

1.7. BELSŐ KÉPZÉS

1.7.1. A képző szervezetnek belső képzést kell tartania az újonnan megbízott oktatók, vizsgáztatók vagy képzésvezető részére

1.7.1.1. a szervezet felépítéséről, működéséről és kézikönyveiről,

1.7.1.2. a vonatkozó jogszabályok által meghatározott követelményekről,

1.7.1.3. a képzési módszertanról,

1.7.1.4. a repülésbiztonsági tapasztalatokról.

1.7.2. A képző szervezetnek évente legalább egy alkalommal ismeretfrissítő belső képzést kell tartania az oktatók, vizsgáztatók és a képzésvezető részére az 1.7.1. alponban meghatározott témakörökben. Az ismeretfrissítő képzés során figyelembe kell venni az előző képzés óta bekövetkezett változásokat is.

1.8. KÉPZÉSI KÉZIKÖNYV ÉS ÜZEMELTETÉSI KÉZIKÖNYV

1.8.1. A képző szervezetnek képzési és üzemeltetési kézikönyvekkel kell rendelkeznie.

1.8.2. A képző szervezetnek hozzáférhetővé kell tennie az oktatók, a vizsgáztatók, a képzésvezető és ahol szükséges, a növendékek számára azokat az információkat, amelyeket a képzési kézikönyv, az üzemeltetési kézikönyv és a képző szervezet képzési engedélye tartalmaz.

1.8.3. A képzési és az üzemeltetési kézikönyv egységes szerkezetben is elkészíthető, ha abban mindkét kézikönyv kötelező tartalmi elemei szerepelnek. Ebben az esetben a kézikönyvnek tartalmaznia kell egy olyan hivatkozás jegyzéket, amely bemutatja, hogy az e mellékletben meghatározott kötelező tartalmi elem a kézikönyv mely fejezetében került kifejtésre.

1.8.4. A 1178/2011/EU bizottsági rendelet szerinti képzési engedéllyel rendelkező képző szervezetnek e rendelet szerinti képzési és üzemeltetési kézikönyvének csak a 1178/2011/EU bizottsági rendelet szerint kidolgozott kézikönyvekhez képesti eltéréseket kell tartalmaznia.

1.8.5. A képzési kézikönyvnek tartalmaznia kell a képzési szakaszokra vonatkozó elvárásokat, a képzési szakasz célkitűzését és az annak eléréséhez teljesítendő képzési célokat, amelyeket a növendékeknek teljesíteniük kell. A képzési kézikönyvnek a 2. pontban meghatározott részekből kell állnia és az ott meghatározottakat kell tartalmaznia.

1.8.4. Az üzemeltetési kézikönyvnek a 3. pontban meghatározott részekből kell állnia és az ott meghatározottakat kell tartalmaznia. Ha a légi jármű vagy repülőeszköz üzemben tartó szervezetének üzemben tartási kézikönyve tartalmazza a vonatkozó témakört, akkor a képző szervezet üzemeltetési kézikönyvének az üzemben tartási kézikönyv megfelelő részére való hivatkozást kell tartalmaznia.

2. A képzési kézikönyv

1. rész – Képzési terv

A tanfolyam célja	Annak bemutatása, hogy az adott képzés elvégzésével a növendék milyen képességekre tehet szert.
A tanfolyamra jelentkezés követelményei	E rendeletben előírt előfeltételek és a képző szervezet által meghatározott egyéb követelmények, beleértve a nyelvismeretre, valamint a matematikai és a fizikai alapismeretekre vonatkozó elvárásokat.
Korábbi tapasztalat, képzés és képesítés beszámítása	A korábbi tapasztalat, képzés és képesítés beszámítására vonatkozó eljárás.
Képzési tematika és annak időbeosztása	<p>Az elméleti és a gyakorlati képzés menete a 2., 3. és 4. részben részletezett feladatokra és tantárgyakra való hivatkozással.</p> <p>Az elméleti képzés, a repülésszimulációs oktatóeszközön való gyakorlás és a repülési képzés összehangolása, abból a célból, hogy a repülési feladatok végrehajtásakor a növendékek már képesek legyenek alkalmazni a kapcsolódó elméleti képzésen szerzett és a repülésszimulációs oktatóeszközön végzett gyakorlás során szerzett ismereteiket.</p>
A képzés nyilvántartása	<p>Az e melléklet 1.6.1.1, 1.6.1.3. és 1.6.1.5. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve:</p> <ul style="list-style-type: none">- a nyilvántartások vezetésének módja,- a nyilvántartások bejegyzéseinek egységesítése,- szabályok a nyilvántartások védelmére,- felelős személyek a nyilvántartások és a növendékek repülési naplójának ellenőrzésére,- a nyilvántartások ellenőrzésének jellege és gyakorisága.
Vészhelyzeti képzés	A vészhelyzet esetén alkalmazandó eljárásokról szóló képzés.
Előmenetel ellenőrzése és vizsgák	<p>A 35. § (1) bekezdésében meghatározott vizsgaszabályzat abban az esetben, ha a képző szervezet végzi az elméleti vizsgáztatást.</p> <p>Az elméleti és a gyakorlati képzés során az előmenetel ellenőrzésére szolgáló elméleti felmérők és időszakos minősítő repülések ütemezése, lefolytatása, értékelése és dokumentálása.</p> <p>Oktató felhatalmazása az időszakos minősítő repülés lefolytatására.</p> <p>A sikertelen elméleti vagy gyakorlati vizsga megismétlése előtt</p>

elvégzendő ismeret-megújító képzésre vonatkozó szabályok.

Az e melléklet 1.6.1.2. és 1.6.1.4. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve:

- a nyilvántartások vezetésének módja,
- a nyilvántartások bejegyzéseinek egységesítése,
- szabályok a nyilvántartások védelmére,
- felelős személyek a nyilvántartások ellenőrzésére,
- a nyilvántartások ellenőrzésének jellege és gyakorisága.

A képzés hatékonysága	Belső visszacsatolási rendszer a képzési hiányosságok felfedezésére. A nem megfelelő előmenetel megállapítása (egyéni növendékekre vonatkozóan). Intézkedések a nem megfelelő előmenetel kijavítására. Az oktatóváltás szabályai. Az oktatóváltás lehetséges maximális száma egy növendékre vonatkozóan. Fegyelmi intézkedések. Növendék képzésből való felfüggesztésének eljárása. Az előzőek dokumentálása.
-----------------------	--

2. rész – Eligazítás és repülési feladatok

Repülési feladatok hivatkozási listája	A repülési feladatok jegyzéke.
Repülési feladatok	Valamennyi repülési feladat tartalmának részletes leírása a végrehajtás sorrendjében.
A tanfolyam felépítése - a képzés szakaszai	A képzés szakaszokra bontása és az egyes repülési feladatok szakaszokba való besorolása, valamint annak bemutatása, hogy a szakaszokra bontás és a feladatok sorrendje biztosítja a legmegfelelőbb tanulási sorrendet és azt, hogy a vészhelyzeti képzés feladatait megfelelő gyakorisággal ismétlik. Az egyes szakaszokra és feladatokra fordítandó óraszám meghatározása, valamint az előmenetel ellenőrzésének ütemezése.
A növendék előmenetele	A képzés egyes szakaszaira meghatározott, az adott szakasz lezárásához és a képzés következő szakaszának megkezdéséhez szükséges elvárt színvonal és jártassági szintek meghatározása. A leírásnak tartalmaznia kell órákban megadva a minimális tapasztalati követelményeket, az adott gyakorlatok megfelelő módon való végrehajtását a jelentős feladatok (pl. egyedülrepülés, éjszakai repülés) megkezdése előtt.
Oktatói módszerek	A képzési szervezet követelményei, különösen a következőkre vonatkozóan: repülés előtti és utáni eligazítás, a tematika és a

részletes képzési előírások követése, az egyedülrepülésre való felhatalmazások stb.

3. rész – Képzés repülésszimulációs oktatóeszközön

A 2. részre meghatározott felépítés szerint kell kidolgozni.

4. rész – Elméleti képzés

Az elméleti képzés felépítése	A képzés rendszerének leírása, amely meghatározza valamennyi tantárgyat, a hozzájuk kapcsolódó oktatási időket és a tantárgyi bontást valamint bemutat egy példát a képzés beosztására. Távoktatás esetén a távoktatáshoz kapcsolódó eljárások.
Óravázlatok	A tantárgyak témaköreinek részletes leírása.
Oktatási anyag	Az oktatáshoz szükséges oktatási segédletek meghatározása (pl. tananyagok, oktatási kézikönyv hivatkozások, gyakorlatok, önképzés anyagai, demonstrációs segédeszközök).
A növendék előmenetele	<p>A képzés egyes szakaszaira meghatározott, az adott szakasz lezárásához és a képzés következő szakaszának megkezdéséhez szükséges elvárt színvonal és teljesítési szintek meghatározása.</p> <p>Az elméleti vizsgára bocsátás feltételei.</p> <p>Abban az esetben követendő eljárás, ha a növendék a képzés bármely szakaszában megkövetelt ismereteket nem teljesítette, beleértve az esetlegesen szükséges kiegészítő képzésre vonatkozó, elfogadott képzési tervet.</p>

3. Az üzemeltetési kézikönyv

1. Általános rész

- 1.1. Tartalomjegyzék, érvényes oldalak jegyzéke, módosítások jegyzéke
- 1.2. Szervezeti felépítés
- 1.3. A személyzet feladatai és felelősségei
- 1.4. A légiközlekedési hatóság előzetes jóváhagyása nélkül bevezethető változásokra vonatkozó eljárás, amelynek tartalmaznia kell az előzetes jóváhagyás nélkül bevezethető változások listáját, a változás bevezetésének eljárását és a légiközlekedési hatóság értesítésének módját és tartalmát
- 1.5. Repülések jóváhagyása, felhatalmazás repülésre
- 1.6. Repülési feladatok előkészítése
- 1.7. A légijármű vagy repülőeszköz parancsnoka
- 1.8. A parancsnok pilóta felelőssége
- 1.9. Utasok szállítása képzési feladatok során
- 1.10. A légijármű vagy repülőeszköz dokumentációja
- 1.11. A légijármű vagy repülőeszköz üzemben tartásával kapcsolatos dokumentumok megőrzése
- 1.12. Az e melléklet 1.6.1.6. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások

- 1.13. Repülési szolgálati idő és repülési időkorlátozások (repülésoktatók, vizsgáztatók és növendékek)
- 1.14. Pihenési idők (repülésoktatók, vizsgáztatók és növendékek)
- 1.15. Repülésoktatók, vizsgáztatók és növendékek repülési naplójának kitöltési eljárásai
- 1.16. Repüléstervezés (általános)
- 1.17. Biztonság (általános) – biztonsági felszerelések, rádiós figyelő szolgálat, veszélyek, balesetek és események (beleértve a jegyzőkönyveket), biztonsági pilóták, stb.

2. Műszaki rész

- 2.1. A légijárművek vagy repülőeszközök leírása
- 2.2. A légijárművek vagy repülőeszközök kiszolgálása
- 2.3. Vészhelyzeti eljárások
- 2.4. Rádió és rádiónavigációs berendezések
- 2.5. Megengedett eltérések [ha rendelkezésre áll, a minimálisan szükséges berendezések alaplístájára (Master Minimum Equipment List – MMEL) alapozva]

3. Útvonal

- 3.1. Teljesítmény (jogi szabályozás, felszállás, útvonal, leszállás stb.)
- 3.2. Repüléstervezés (üzemanyag, olaj, minimális biztonságos magasság, navigációs berendezések stb.)
- 3.3. Terhelés (loadsheets, súly, súlypont, korlátozások)
- 3.4. Időjárási minimumok (repülésoktatókra és növendékekre vonatkozóan, a képzés különböző szakaszaiban)
- 3.5. Képzési útvonalak és területek

4. A személyzet képzése

- 4.1. A személyzet képzéséért felelős személy kijelölése
- 4.2. Az e melléklet 1.7.1. alpontjában meghatározott belső képzés, értékelés
- 4.3. Az e melléklet 1.7.2. alpontjában meghatározott ismeretfrissítő képzés, értékelés
- 4.4. Oktatók és a vizsgáztatók megbízása, az oktatói és a vizsgáztatói megbízás kiadásának feltételei

A repülésüzemi tiszt képző szervezetre vonatkozó követelmények

1. Szervezeti követelmények

1.1. VEZETŐSÉG

1.1.1. A képző szervezetnek rendelkeznie kell felelős vezetővel, aki a szervezet felhatalmazása alapján felel azért, hogy minden képzési kötelezettséget finanszírozzanak és e rendelet előírásainak megfelelően valósítsanak meg.

1.1.2. A képző szervezetnek ki kell neveznie egy képzésvezetőt, aki felelős annak biztosításáért, hogy a szervezet a képzési szervezetre vonatkozó követelményeknek megfelel. A képzésvezetőnek rendelkeznie kell a szervezet tevékenységének megfelelő repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyekhez kapcsolódó képzésben oktatóként szerzett széles körű tapasztalattal és vezetői képességekkel.

1.1.3. A felelős vezető és a képzésvezető ugyanaz a személy is lehet, ha egyaránt teljesíti a 1.1.1. és az 1.1.2. alpontban meghatározott követelményeket is. Ha a felelős vezető és a képzésvezető nem ugyanaz a személy, akkor a képzésvezetőnek a felelős vezető beosztottjának kell lennie.

1.2. OKTATÓK

1.2.1. A képző szervezetnek rendelkeznie kell megfelelő számú oktatóval a tervezett képzés végrehajtásához.

1.2.2. Az elméleti képzést végző oktátónak rendelkeznie kell az általa végzett képzésnek megfelelő repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedéllyel vagy az oktatott témakörnek megfelelő szakmai képesítéssel.

1.2.3. A képző szervezet, miután meggyőződött az oktató képességeiről, megbízást ad ki oktatói számára, amelyben rögzíti, hogy az oktató mely oktatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.3. VIZSGÁZTATÓK

1.3.1. Elméleti vizsgáztatásra a képző szervezetnek rendelkeznie kell megfelelő számú elméleti vizsgáztatóval a tervezett vizsgáztatás végrehajtásához.

1.3.2. A vizsgáztatóknak teljesíteniük kell a vizsgáztatói megbízás kiadásának e rendeletben előírt feltételeit.

1.3.3. A képző szervezet, miután meggyőződött a vizsgáztató képességeiről, megbízást ad ki a vizsgáztató számára, amelyben rögzíti, hogy a vizsgáztató mely vizsgáztatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.4. AZ ELMÉLETI KÉPZÉS VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKÉSGES FELTÉTELEK

1.4.1. Az elméleti képzés megtartásához a képző szervezetnek rendelkeznie kell a mindenkori növendéklétszámnak megfelelő számú és méretű tanteremmel és az oktatási módszernek megfelelő bemutató felszereléssel.

1.4.2. A képző szervezetnek biztosítania kell a növendékek számára az elméleti képzés témaköreit lefedő tankönyveket vagy jegyzeteket.

1.4.3. A képző szervezetnek biztosítania kell, hogy a végzett képzésnek megfelelően rendelkezésre álljanak a gyakorló feladatok végrehajtásához szükséges helyiségek, eszközök, berendezések és információk.

1.5. NYILVÁNTARTÁSOK

1.5.1. A képző szervezetnek a következő nyilvántartásokat kell vezetnie:

1.5.1.1. a képző szervezet által végzett elméleti képzés helyszíne, időpontja, témaköre, az oktató adatai és jelenléti ív a résztvevő növendékekről,

1.5.1.2. a képző szervezet által végzett elméleti vizsgáztatás helyszíne, időpontja, a vizsgakérdések, a vizsgáztató adatai, a növendékek által kitöltött megoldó lapok és az értékelés dokumentumai,

1.5.1.3. az oktatók által rendszeresen összeállított részletes előmeneteli beszámolók az elméleti felmérőkkel,

1.5.1.4. a növendékek személyi nyilvántartása, amely a növendék személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását kifejező nyilatkozatával együtt tartalmazza a növendék személyes adatait, valamint a képző szervezetnél végzett vagy folyamatban lévő képzések típusát, kezdési és befejezési időpontját, valamint a részükre kiadott bizonyítványokat,

1.5.1.5. az oktatók és a vizsgáztatók személyi nyilvántartása, amely az oktató és a vizsgáztató személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását kifejező nyilatkozatával együtt tartalmazza az oktatók és a vizsgáztatók személyes adatait, a szakszolgálati engedélyeik vagy a szakmai képesítéseik másolatát, a képző szervezet által kiállított oktatói és vizsgáztatói megbízásokat, valamint a szervezet által az oktatók és a vizsgáztatók részére nyújtott belső képzéseken való részvételre vonatkozó információkat.

1.5.2. Az 1.5.1.1.-1.5.1.4. alpontban meghatározott nyilvántartásokat a képzés befejezésétől számított legalább 5 évig kell megőrizni. Az 1.5.1.5. alpontban meghatározott nyilvántartást az oktátónak vagy a vizsgáztátónak a képző szervezetnél végzett oktatási vagy vizsgáztatói tevékenysége alatt és annak megszűnését követően legalább 5 évig kell megőrizni.

1.5.3. A képző szervezetnek a nyilvántartások létrehozása, vezetése és megőrzése során gondoskodnia kell a nyilvántartások és a bennük szereplő adatok védelméről és biztonságáról.

1.5.4. Az 1.5.1. alpontban meghatározott nyilvántartások formátumát és a kezelésükre vonatkozó eljárásokat a képző szervezet kézikönyvében meg kell határozni.

1.6. BELSŐ KÉPZÉS

1.6.1. A képző szervezetnek belső képzést kell tartania az újonnan megbízott oktatók, vizsgáztatók vagy képzésvezető részére

1.6.1.1. a szervezet felépítéséről, működéséről és kézikönyveiről,

- 1.6.1.2. a vonatkozó jogszabályok által meghatározott követelményekről,
- 1.6.1.3. a képzési módszertanról,
- 1.6.1.4. a repülésbiztonsági tapasztalatokról.

1.6.2. A képző szervezetnek évente legalább egy alkalommal ismeretfrissítő belső képzést kell tartania az oktatók, a vizsgáztatók és a képzésvezető részére az 1.6.1. alpontban meghatározott témakörökben. Az ismeretfrissítő képzés során figyelembe kell venni az előző képzés óta bekövetkezett változásokat is.

1.7. A KÉPZŐ SZERVEZET KÉZIKÖNYVE

1.7.1. A képző szervezetnek kézikönyvvel kell rendelkeznie.

1.7.2. A képző szervezetnek hozzáférhetővé kell tennie az oktatók, a vizsgáztatók, a képzésvezető és ahol szükséges, a növendékek számára azokat az információkat, amelyeket a kézikönyv és a képző szervezet képzési engedélye tartalmaz.

1.7.3. A kézikönyvnek a 2. pontban meghatározott részekből kell állnia és az ott meghatározottakat kell tartalmaznia.

2. A képző szervezet kézikönyve

1. Általános rész

- 1.1. Tartalomjegyzék, érvényes oldalak jegyzéke, módosítások jegyzéke
- 1.2. Szervezeti felépítés
- 1.3. A személyzet feladatai és felelősségei
- 1.4. A légiközlekedési hatóság előzetes jóváhagyása nélkül bevezethető változásokra vonatkozó eljárás, amelynek tartalmaznia kell az előzetes jóváhagyás nélkül bevezethető változások listáját, a változás bevezetésének eljárását és a légiközlekedési hatóság értesítésének módját és tartalmát
- 1.5. Az e melléklet 1.5.1.5. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások

2. A személyzet képzése

- 2.1. A személyzet képzéséért felelős személy kijelölése
- 2.2. Az e melléklet 1.6.1. alpontjában meghatározott belső képzés, értékelés
- 2.3. Az e melléklet 1.6.2. alpontjában meghatározott ismeretfrissítő képzés, értékelés
- 2.4. Oktatók és vizsgáztatók megbízása, az oktatói és a vizsgáztatói megbízás kiadásának feltételei

3. Képzési terv

A tanfolyam célja	Annak bemutatása, hogy az adott képzés elvégzésével a növendék milyen képességekre tehet szert.
A tanfolyamra jelentkezés követelményei	E rendeletben előírt előfeltételek és a képző szervezet által meghatározott egyéb követelmények, beleértve a nyelvismeretre vonatkozó elvárásokat.

Korábbi tapasztalat beszámítása	A korábbi tapasztalat beszámítására vonatkozó eljárás.
Képzési tematika és annak időbeosztása	Az elméleti képzés menete a 4. részben részletezett tantárgyakra való hivatkozással.
A képzés nyilvántartása	<p>Az e melléklet 1.5.1.1, 1.5.1.3. és 1.5.1.4. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a nyilvántartások vezetésének módja, - a nyilvántartások bejegyzéseinek egységesítése, - szabályok a nyilvántartások védelmére, - felelős személyek a nyilvántartások ellenőrzésére, - a nyilvántartások ellenőrzésének jellege és gyakorisága.
Előmenetel ellenőrzése és vizsgák	<p>A 35. § (1) bekezdésében meghatározott vizsgaszabályzat abban az esetben, ha a képző szervezet végzi az elméleti vizsgáztatást.</p> <p>Az elméleti képzés során az előmenetel ellenőrzésére szolgáló elméleti felmérők ütemezése, lefolytatása, értékelése és dokumentálása.</p> <p>A sikertelen elméleti vizsga megismétlése előtt elvégzendő ismeret-megújító képzésre vonatkozó szabályok.</p> <p>Az e melléklet 1.5.1.2. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a nyilvántartások vezetésének módja, - a nyilvántartások bejegyzéseinek egységesítése, - szabályok a nyilvántartások védelmére, - felelős személyek a nyilvántartások ellenőrzésére, - a nyilvántartások ellenőrzésének jellege és gyakorisága.
A képzés hatékonysága	<p>Belső visszacsatolási rendszer a képzési hiányosságok felfedezésére.</p> <p>A nem megfelelő előmenetel megállapítása (egyéni növendékekre vonatkozóan).</p> <p>Intézkedések a nem megfelelő előmenetel kijavítására.</p> <p>Fegyelmi intézkedések.</p> <p>Növendék képzésből való felfüggesztésének eljárása.</p> <p>Az előzőek dokumentálása.</p>

4. Elméleti képzés

Az elméleti képzés felépítése	A képzés rendszerének leírása, amely meghatározza valamennyi tantárgyat, a hozzájuk kapcsolódó oktatási időket és a tantárgyi bontást valamint bemutat egy példát a képzés beosztására. Távoktatás esetén a távoktatáshoz kapcsolódó eljárások.
Óravázlatok	A tantárgyak témaköreinek részletes leírása.
Oktatási anyag	Az oktatáshoz szükséges oktatási segédletek meghatározása (pl. tananyagok, oktatási kézikönyv hivatkozások, gyakorlatok,

önképzés anyagai, demonstrációs segédeszközök).

A növendék előmenetele

A képzés egyes szakaszaira meghatározott, az adott szakasz lezárásához és a képzés következő szakaszának megkezdéséhez szükséges elvárt színvonal és teljesítési szintek meghatározása.

Az elméleti vizsgára bocsátás feltételei.

Abban az esetben követendő eljárás, ha a növendék a képzés bármely szakaszában megkövetelt ismereteket nem teljesítette, beleértve az esetlegesen szükséges kiegészítő képzésre vonatkozó, elfogadott képzési tervet.

INDOKOLÁS

A tervezet a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi irányelv, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. február 20-i 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 216/2008/EK rendelet) hatálya alá nem tartozó légijárművek és a repülőeszközök vezetői, valamint a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta, a siklóernyős oktató és tandempilóta, az ejtőernyős oktató és tandemugró, a fedélzeti mérnöki, a fedélzeti navigátori, valamint a repülésüzemi tiszti tevékenység végzéséhez szükséges képzést, vizsgáztatást és engedélyeket kívánja szabályozni.

A 216/2008/EK rendelet hatálya alá tartozó légijárművek vezetőinek képzésére, vizsgáztatására, a képzésükben résztvevő szervezetekre, a vizsgáztatásukban résztvevő személyekre, valamint a kapcsolódó engedélyek és tanúsítások kiadására vonatkozó szabályokat a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló, 2011. november 3-i 1178/2011/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: FCL rendelet) határozza meg. Az FCL rendeletet azonban nem kell alkalmazni a 216/2008/EK rendelet II. Mellékletében meghatározott légijárművek (ún. Annex 2 légijárművek) vonatkozásában.

A tervezet az FCL rendelet hatálya alá nem tartozó esetek közül a következőket tartalmazza:

- a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi irányelv, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. február 20-i 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 216/2008/EK rendelet) hatálya alá nem tartozó légijármű vezetője,
- a fedélzeti mérnök,
- a fedélzeti navigátor,
- a motoros sárkányrepülő eszköz vezetője,
- a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta,
- a siklóernyős oktató és tandempilóta,
- az ejtőernyős oktató és tandemugró, valamint
- a repülésüzemi tiszt,

képzésére, vizsgáztatására és engedélyezésére, valamint a képző szervezetekre, az oktatókra, a vizsgáztatókra, valamint a szabályozási tárgykörbe tartozó egyes engedélyek és tanúsítások kiadására vonatkozó szabályok megállapítása.

A tervezet jelenleg nem tartalmazza a lábról induló sárkányrepülő eszköz vezetőjére, a siklóernyő vezetőjére és az ejtőernyős ugrást nem oktatási céllal és nem tandemugróként végrehajtó személyekre vonatkozó követelményeket tekintettel arra, hogy e szabályok kidolgozása még kezdeti fázisában tart, ugyanakkor e szabályok a jogharmonizációs célú végrehajtási intézkedések megalkotását nem érintik. Ezeket a szabályokat a későbbiek során, módosítás keretében tervezzük a rendeletbe beépíteni. A kialakított koncepció értelmében ezekhez a tevékenységekhez a szabályozás nem ír majd elő szakszolgálati engedélyt, de meg kívánja majd állapítani a tevékenységet végzők képzésére, vizsgáztatására, valamint a képzést végző képző szervezetekre alkalmazandó előírásokat. A jelen tervezet címe azonban már tükrözi ezt a későbbi módosítási szándékot annak érdekében, hogy ne legyen szükség ismét új rendelet kiadására a további szabályozás kihirdetésekor.

A tervezet tehát olyan nemzeti szabályokat tartalmazó rendelet megalkotására irányul, amely egyúttal jogharmonizációs célt is megvalósít abban az értelemben, hogy az Európai Unió által nem szabályozott tárgyköröket nemzeti szinten szabályoz.

Tekintettel arra, hogy az FCL rendelet hatálya alá tartozó légi jármű vezetői szakszolgálati engedélyekre és képzési feltételekre korábban nemzeti szabályozás vonatkozott, amely szabályozást a jelenleg is hatályos, *a hajózó személyzet képzéséről és szakszolgálati engedélyéről* szóló 32/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet tartalmazza, szükségessé vált e rendelet felülvizsgálata és az Európai Unió által szabályozott esetekben dereguláció végrehajtása. A rendelet módosítása helyett azonban indokolt egy teljesen új rendelet megalkotása tekintettel arra, hogy a hatályos szabályozás nagy terjedelmű részeinek hatályon kívül helyezésére lenne szükség, továbbá szakmai és alkalmazási okok a megtartandó részek jelentős módosítását is elengedhetetlenné teszik.

A tervezet további jogharmonizációs célt valósít meg tehát a fenti deregulációs intézkedéssel, valamint azáltal, hogy végrehajtási rendelkezéseket állapít meg az FCL rendelettel összefüggésben.

Mindezzel párhuzamosan *a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről* szóló 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet (a továbbiakban: KöViM rendelet) felülvizsgálata is indokolt. A felülvizsgálatot indokolja a szabályozási tárgykör kapcsolódása, valamint az a tény, hogy e szabályozás elavult és a kihirdetés óta végrehajtott módosítások sok helyen nehezen vagy egyáltalán nem értelmezhető szöveget eredményeztek. Emellett a rendelet nem vagy nem kellő alapossággal állapítja meg a hatálya alá tartozó tevékenységekhez kapcsolódó képzési követelményeket, továbbá a már most is nagyrészt kiürített rendeletet még inkább kiüresítené, hogy a légiutas-kísérő szakszolgálati engedélyre vonatkozó részek hatályon kívül helyezése szükséges, hiszen ez már az FCL rendelet hatálya alá tartozó engedélyezési folyamat. Mindezekről eltekintve is ésszerű, hogy a hasonló szabályozási tárgykörök egy rendeletben legyenek kezelve.

Fentiek alapján az előterjesztés egységes szerkezetben tartalmazza a légi járművek és egyes repülőeszköz vezetői, a lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta és oktatói, a siklóernyős tandempilóta és oktatói, valamint az ejtőernyős tandemugró és oktatói tevékenységet végző személyek, továbbá a fedélzeti mérnök, a fedélzeti navigátor és a repülésüzemi tiszt képzésére, vizsgáztatására és a kapcsolódó engedélyekre vonatkozó követelményeket.

Változások a korábbi szabályozásokhoz képest

1) KöViM rendelet

A tervezet javaslatot tesz

- több olyan tevékenységi körhöz kapcsolódó képzési és vizsga követelmény szabályozására, amelyeknél jelenleg hiányzik a szabályozás,
- a KöViM rendelet által szabályozott UL A1 szakszolgálati engedély felülvizsgálatára és a kapcsolódó szabályozás újrastrukturálására, mivel a hatályos szöveg elavult, nehezen alkalmazható és az elmúlt évek módosításai miatt nem egyértelmű,
- a KöViM rendelet által szabályozott ejtőernyős oktató szakszolgálati engedély felülvizsgálatára és a követelmények összhangba hozására a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatóra és a siklóernyős oktatóra vonatkozó követelményekkel,
- a légiutas-kísérőre és szakszolgálati engedélyére vonatkozó szabályok hatályon kívül helyezésére tekintettel arra, hogy ez a tevékenység nemzeti hatáskörbe tartozó

légijárműveken nem jellemző, valamint arra, hogy a légiutas-kísérőkre vonatkozó követelményeket az FCL rendelet európai uniós hatáskörben szabályozza,

- a repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyhez kapcsolódó nyelvismereti követelményt nyelvvizsga előírásában realizálni.

A következő új szabályozási területek kerülnek bevezetésre:

- lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta és oktatói tevékenység,
- siklóernyős tandempilóta és oktatói tevékenység és
- ejtőernyős tandemugró tevékenység.

A felülvizsgált szakszolgálati engedélyekkel kapcsolatos változások:

A) Motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély

A jelenlegi UL A1 szakszolgálati engedély motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély elnevezéssel került be a javaslatba. A rövidítés alkalmazása elhagyásra került tekintettel arra, hogy UL A2 stb. engedély az elmúlt évek jogszabály módosításai eredményeként nem létezik, így a megkülönböztetés értelmét veszítette.

Jelentősebb változás, hogy a szakszolgálati engedély megszerzéséhez szükséges szabályok részletesebben kerültek kifejtésre. A megszerzéshez szükséges követelmények nem támasztanak a korábbinál nagyobb elvárást, csupán a szabályozás egyértelműsítése és pontosítása történik meg a könnyebb alkalmazhatóság és az értelmezési nehézségek kiküszöbölése érdekében.

A szakszolgálati engedélyhez elérhető egyetlen jogosítás az oktatói jogosítás lesz, vagyis megszüntetésre kerül a berepülő jogosítás.

B) Ejtőernyős oktató szakszolgálati engedély

Tekintettel arra, hogy a tevékenység szabályozását a lábról induló sárkányrepülő eszközre és a siklóernyőre vonatkozó szabályozással hasonlóan célszerű kialakítani, az ejtőernyős oktató szakszolgálati engedély kivezetésre kerül.

A tevékenységet továbbra is megfelelő képzés alapján lehet majd végezni. Az új szabályozás emellett meghatározza ennek a képzésnek a kötelező minimum követelményeit, valamint a képzést nyújtó szervezetre vonatkozó követelményeket. A hatályos szabályozás utóbbiakat nem vagy nem kielégítően tartalmazza. Új előírás lesz továbbá, hogy oktatói tevékenységet csak jóváhagyott képző szervezet megbízásával lehet végezni. A megbízást a képző szervezet akkor adhatja ki, a személy elvégezte a megfelelő képzéseket és a képző szervezet emellett meggyőződött a személy képességeinek megfelelőségéről.

2) KHEM rendelet

A KHEM rendelet vonatkozásában a legnagyobb változások a következők:

A) Szakszolgálati engedélyek deregulációja

A nemzeti szabályozás nem tartalmazza a jövőben a magánpilóta szakszolgálati engedélyre (repülőgép, helikopter), a kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedélyre (repülőgép, helikopter), a légitársasági pilóta szakszolgálati engedélyre (repülőgép, helikopter), a többpilótás szakszolgálati engedélyre (repülőgép), a ballon pilóta szakszolgálati engedélyre, a léghajó pilóta szakszolgálati engedélyre, a vitorlázó-repülőgép pilóta szakszolgálati engedélyre, a helyből felszálló repülőgép pilóta szakszolgálati engedélyre, az egyes engedélyekbe bejegyezhető jogosításokra, valamint az ezekhez az engedélyekhez és jogosításokhoz kapcsolódó képzésre, vizsgáztatásra és képző szervezetekre vonatkozó előírásokat, mivel ezeket az FCL rendelet tartalmazza.

A nemzeti hatáskörbe tartozó azon légi járművek esetében, amelyek kategóriájuknál fogva a fenti szakszolgálati engedélyek valamelyikét teszik szükségessé, az FCL rendelet szerinti szakszolgálati engedélyhez kiadott betétlapon bejegyzett jogosítás lesz szükséges.

B) Ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély (ULPL), autogiro pilóta szakszolgálati engedély (AGPL), hajózó mérnök szakszolgálati engedély (F/E), hajózó navigátor szakszolgálati engedély (F/N)

Az ULPL és az AGPL engedélyek változatlan elnevezéssel kerültek be a javaslatba. A szakszolgálati engedély megszerzéséhez szükséges szabályok új elgondolásban, az FCL rendelet szerinti könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedélyre vonatkozó szabályozáshoz igazodó módon kerültek kifejtésre. A megszerzéshez szükséges követelmények nem támasztanak a korábbinál nagyobb elvárást, csupán a szabályozás egyértelműsítése és pontosítása történik meg a könnyebb alkalmazhatóság és az értelmezési nehézségek kiküszöbölése érdekében.

A hajózó mérnök és a hajózó navigátor szakszolgálati engedélyek fedélzeti mérnök és fedélzeti navigátor elnevezéssel, változatlan követelményrendszerrel kerültek be a javaslatba. Az elnevezés módosításának oka az FCL rendelet terminológiájához való igazodás.